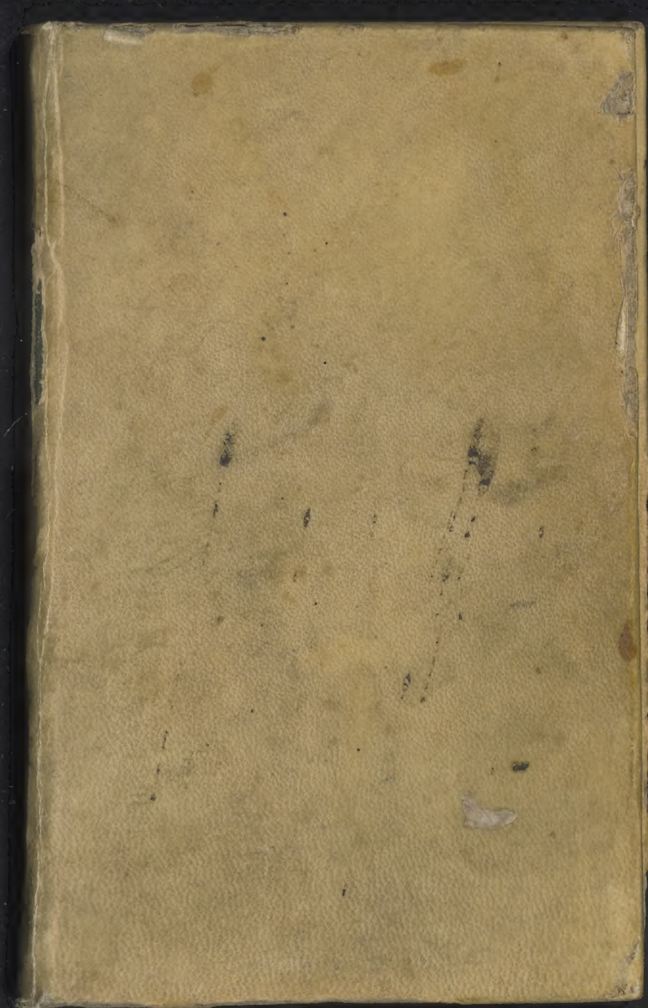

LOCUTIO DEI
AD COR
RELIGIOSI
IN SACRA OCTIDUANA

EXERCITIORUM SPIRITUALIUM

SOLITUDINE COMMORANTIS

A R. P.

DANIELE PAWLOWSKI

SOCIETATIS JESU THEOLOGO

CONSCRIPTA

Jac. F. M. Lucas.

BOSTON COLLEGE
DOMESTIC
LIBRARY
HIGH SCHOOL

AUGUSTÆ TAURINORUM
Ex Typis Hyacinthi Marietti

1827

248 • 93
248-93

BX
3703
P39
1827
JESUITICA
c.1

Ducam eam in solitudinem,
et loquar ad cor ejus. Oseæ 2.

Ducit Deus animam in solitudinem, *quando, vel superiorum imperio, vel interno instinctu, eam allicit ac invitat, ut, relicto tantisper hominum familiari consortio, et inquietis negotiorum curis, intra cubiculi silentium soli* Deo *vacet*: Loquitur ad cor ejus, *cum consolationes cœlestes in meditationibus instillat.*

Ita Ribera.

DIES PRIMA

SANCTISSIMÆ TRINITATI CONSECRANDA

ORATIO JACULATORIA (*tesseram* aliqui vocant) hac die identidem repetenda erit hæc: *Domine, noverim te, noverim me!* (ex S. Aug. lib. 2. soliloq. c. 1.)

MEDITATIO I.

PRÆLIMINARIS

Ad excitandum animum, ferventer et exacte vacandi DEO, *et rebus divinis, in his spiritualibus Exercitiis.*

Præscribit hoc S. P. N. Ignatius in lib. Exercit., annotatione quinta primæ hebdomadæ, ubi ita loquitur: Mirum in modum juvatur, qui suscipit Exercitia, si magno animo atque liberali accedens, totum studium et arbitrium suum offerat suo Creatori etc.

Præmittitur ORATIO PRÆPARATORIA, ut eam vocat S. P. N., per quam petitur a Domino Deo gratia, ut vires atque operationes nostræ omnes

sincere ad ejus gloriam et cultum tendant. Pro exemplo servire potest hæc aut similis oratio: *Dignissime* Deus, *qui mihi hanc horam laudandi te concessisti*, *da mihi gratiam tuam efficacem*, *ut omnes actiones ac passiones meæ*, *et præsertim hæc meditatio*, *cum omnibus omnium mearum potentiarum functionibus*, *ad gloriam tuam cedat : quæ ego omnia tibi offero ex amore tui*, *quia summum Bonum es*, *et quia dignus es*, *ut sis id quod es.*

Præludium I. Viva fide apprehende præsentiam Dei, te totumque universum implentis et penetrantis, vicissimque apprehende, te in illo vivere, moveri, et esse.

Præludium II. Pete a Deo tibi præsente gratiam, fructuose, et ad gustum beneplaciti ejus, peragendi hæc Exercitia spiritualia.

Punctum I. Audi Deum dicentem, *Prov.* 1.8 *Audi*, *fili mi*, *disciplinam Patris tui*, *et ne dimittas legem Matris tuæ*, *ut addatur gratia capiti tuo.* Hæc audiens considera, S. Ignatium patrem tuum hæc Exercitia divinitus accepisse, et per illa socios sub vexillum Christi collegisse; Matrem quoque tuam, Societatem Jesu, de his Exercitiis annuatim peragendis legem tulisse : ex illis enim est nata, per ea adolevit, et hucusque conservatur, conservabiturque: qui illa negligit, vitam hujus Religionis negligit, et ordinarie non perseverat, multo minus quiete vivit; siquidem iisdem principiis res conservan-

tur, et in quiete persistunt, quibus primo fiunt, et constituuntur. Ex his infer, quo animo hæc Exercitia aggredi debeas. Dic igitur ad S. P. Ignatium: *Pater mi Sancte, nolo esse degener filius tuus; Sancta Mater mea Societas, volo in his Exercitiis quam exactissimus esse.*

II. Audi Christum Dominum dicentem, *Matth.* 12.: *Viri Ninivitæ surgent in judicio cum generatione ista, et condemnabunt eam.* Simile quiddam et tibi continget, si Exercitia hæc sine fructu animæ tuæ peregeris; surgent enim in judicio externi homines, et confundent te, quia ex illis optimos fructus retulerunt: multo autem magis confundent te Fratres tui, qui per hæc Exercitia in magnos Sanctos evaserunt. Si alicui animæ e purgatorio, aut alicui Sancto e cœlis ad hanc vitam regredi, et eadem Exercitia peragere concederetur, quam exacte ea peragerent! Immo si tibi ipsi post mortem idem concederetur, oh quomodo perageres? quod igitur post mortem faceres redivivus, id fac vivus: meditareris tunc accurate, faceres proposita resolute, etc.; hæc igitur modo fac.

III. Audi Deum dicentem per s. Paulum, 2. *Cor.* 6.: *Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis.* Nescis, an non hæc ultima jam sint Exercitia; an ad alia supervives; an non ultimum jam sit salutis tuæ medium, ad quod alligatæ sunt gratiæ efficaces, et gratia

finalis, sine qua non salvaberis. Cum igitur id nescias, infer, ita tibi procedendum esse in his Exercitiis, tanquam ultima sint: in dubiis enim circa salutem tutior est pars eligenda. Id ergo in iis fac, quod faceres, si ultima essent.

Colloquium. O æterna Sapientia, Fili Dei, o quam solers es circa salutem nostram! Ago tibi gratias pro tam singulari per Exercitia spiritualia, S. Patri nostro instillata, ad salutem et perfectionem medio: pudet, Domine, hactenus illo negligenter usum esse: saltem nunc, te adjuvante, peragere illa conabor, juxta placitum tuum, et debitum meum. Fiet hoc, Domine, si tu benedixeris mihi, per intercessionem pretiosissimæ Parentis tuæ, S. Ignatii, et aliorum SS. Patronorum meorum.

Post hæc 1. *delige Sanctum aliquem Patronum Exercitiorum.* 2. *Fac intentionem obtinendæ indulgentiæ per hæc Exercitia.* 3. *Fac particularia proposita cavendorum et faciendorum in Exercitiis.* 4. *Ordina mortificationes internas et externas*, *etc.*

In fine, Pater, Ave Maria, et Anima Christi, etc.

DOCTRINA PRACTICA

TEMPORE MATUTINO DIEI PRIMÆ RELEGENDA

De perfecta intentione, actionibus nostris præfigenda.

1. Docent graves Theologi, inter quos Suarez et Vasquez tom. 3. in 3. part. disp. 13. sect. 31. et alibi, ad hoc ut opera nostra sint meritoria, requiri intentionem saltem virtualem, seu ut quis operetur ex vi intentionis præteritæ, quæ moraliter influat, et causet actionem de præsenti: sic omnes actiones Religiosi per totam diem erunt meritoriæ, si mane intentionem actualem pro tota die fecerit; hæc enim intentio imprimet animæ affectum, ex quo omnes totius diei actiones sequentur et fluent, dummodo intentio matutina per aliam contrariam non retractetur aut interrumpatur.

2. Plus dicunt alii dum asserunt, intentionem istam ad omnes nostras actiones esse de præcepto charitatis: atque ita docet s. Thom. 2. 2. q. 69. a 1., dum illa verba Apostoli 1. Cor. 10. 31. *Sive manducatis, sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in gloriam Dei facite*, censet esse præceptiva; explicat autem mentem suam, dum in qq. disput. de charit.

ait: *Virtualiter referre omnia in Deum, cadit sub præcepto charitatis:* quia, ut addit 1. 2. q. 100. a. 10., præceptum est, diligendi Deum ex toto corde, ad quod pertinet, virtualiter referre omnia in Deum, sic saltem ad minimum, ut si quæreretur ex homine: *Facisne hoc opus propter Deum? visne hoc opere laudare Deum?* dispositus sit ad respondendum prompte, *facio*, *volo.*

3. Certum est, Religiosum, sicut ex vi status sui tenetur proficere in via Dei, ita teneri ad istam intentionem; intentio enim ista est motus in Deum, atque ideo est initium viæ Dei. Hinc accurati servi Dei singulis actionibus, præsertim notabilioribus, actualem intentionem præfigunt, aliquot saltem verbis, e. g. *propter te, Deus!* atque ad hanc accurationem urget nos Regula 17. summarii, in qua jubemur omnes rectam intentionem habere circa res omnes particulares. Excelluit in hoc P. Nicolaus Lancicius, fama sanctitatis clarus, qui dono Dei eo devenerat, ut singulos passus, dum incederet, et singulas litteras, dum scriberet, actuali intentione offerret Deo, dicens in mente, *propter te!* idemque faciendum aliis suadebat.

4. Sicut autem perfectio christiana, juxta Apost. ad Ephes. 3., consistit in quadam comprehensione latitudinis, longitudinis, sublimitatis et profundi, ita perfecta intentio suam

habet latitudinem, longitudinem, profunditatem et sublimitatem, ut videbimus.

§. I.

Latitudo intentionis.

1. Complectitur hæc totam actionem, et omnes ejus etiam minimas circumstantias, extensionem, intensionem etc.; si enim in observanda Lege Dei jota unum, aut unus apex non debet præteriri, etiam in laudando Deo nec minimus apex debet præteriri, quin offeratur Deo.

2. Complectitur totum hominem, cum omnibus potentiis et viribus, tam animi quam corporis, ita ut quis intendat laudem Dei se toto: tanta latitudine ferebatur in Deum, qui dicebat Psal. 102. 1. *Benedic anima mea Domino, et omnia, quæ intra me sunt etc.*; et: *Omnia ossa mea dicent, Domine, quis similis tibi? Psal.* 34. 10.

3. Complectitur quintuplicem fructum, cuilibet bono operi hominis justi annexum; nempe: 1. *fructum adorationis et laudis*, juxta Apost. sup. cit., qui vult, omnia a nobis fieri in gloriam Dei: 2. *fructum gratiarum actionis*; est enim realis gratiarum actio facere opera grata Deo: 3. *fructum meritorium* augmenti gratiæ

et gloriæ: quem fructum respondere operibus hominis justi, definit Concil. Trid. sess. 6. can. 24. et 26.: 4. *fructum impetratorium* quorumcumque bonorum; est enim inter hominem justum et Deum iste quasi contractus, *facio*, *ut des*, ex testimonio ipsius Dei, *Gen.* 4.:7. *Nonne si bene egeris*, *recipies?* 5. *Fructum satisfactorium*, quem respondere cuilibet operi hominis justi, colligitur ex verbis post absolutionem sacramentalem proferri solitis: *Quidquid boni feceris etc. sit tibi in remissionem peccatorum:* nempe quoad reatum pœnæ; reatus enim culpæ remittitur per Sacramentum pœnitentiæ.

4. Complectitur motiva omnium virtutum, ex quibus simul sumptis quodlibet opus fieri potest, ita ut opus illud sit imperatum ab omnibus virtutibus, perinde atque contritio, procedens ex motivo charitatis, est actus imperatus charitatis.

5. Complectitur intensionem et extensionem ad omnem possibilem fervorem, devotionem, amorem et desiderium majoris gloriæ Dei: fundatur hæc latitudo in verbis Ecclesiastici, c. 43.:33. *Benedicentes Dominum, exaltate illum, quantum potestis; major est enim omni laude.*

§. II.

Longitudo intentionis.

Extenditur hæc I. ad omnia et singula momenta totius vitæ, juxta illud: *Psallam Deo meo, quamdiu fuero*, *Psal.* 145. II. ad totam æternitatem et ultra, si quid ultra possibile foret, innuente id Propheta: *Nos autem ambulabimus in nomine Domini Dei nostri in æternum, et ultra*, *Micheæ* 4. III. ad volendum faciendumque aliquid propter Deum semel pro semper, imitando Deum, cujus verbum manet in æternum: *Semel*, inquit, *juravi etc. Psal.* 88. IV. ad retractandum omne tempus præteritum, non in obsequio Dei transactum: sic retractabat Job diem, in qua natus est, *Job. c.* 3.

§. III.

Profunditas intentionis.

Extenditur I. ad humiliationem sui juxta mensuram propriæ vilitatis, et nihili peccatorum: in talem profunditatem demiserat se Psalmista, dum *de profundis* clamabat ad Dominum, *Psalm.* 129. II. ad retractationem et compensationem omnis mali, tam a se, quam

ab omni creatura commissi: actus iste imperatur a virtute pœnitentiæ juxta doctrinam theologorum. III. ad conjunctionem cum omni etiam irrationali creatura, omnium nomine laudando Deum, uti videre est in cantico trium Puerorum, et alibi, ubi etiam *dracones* invitantur ad laudandum Deum, *Psal.* 148. IV. ad conjunctionem sui cum omnibus peccatoribus, imo etiam dæmonibus, atque omnibus damnatis, volendo supplere laudem, quæ Deo ab iis denegatur: laudabiliter fit hæc adimpletio defectuum laudis Dei, non minus quam laudabiliter S. Paulus *adimplebat ea, quæ deerant passionum Christi, in carne sua,* pro corpore Christi, quod est Ecclesia, *Coloss.* 1.

§. IV.

Sublimitas intentionis.

Elevari illa debet I. ad conjunctionem sui cum omnibus sanctis, quoad omnes eorum actus: sic in Canone Missæ dicimus: *Accepta habere digneris, sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui justi Abel etc.* II. ad unionem cum pretiosissima Deiparente, volendo agere instar illius, seu Mariane; Maria enim est Mater nostra, et nos filii ejus non emancipati, qui in jure unum cum Matre

censentur. III. ad intimam conjunctionem cum Christo, offerendo omnia per illum, et in illo, volendoque agere Christiformiter: hoc est, quod suadet Apostolus, *omnia agere in nomine Domini Jesu; ad Coloss.* 3. IV. ad aliquam velut transformationem in ipsum Deum, offerendo actiones nostras plenissime voluntati et gustui Dei, quia nimirum eas vult, et prout vult, tanquam juge ac perpetuum sacrificium, debitum Deo, velut omnium authori, ac Domino vitæ et necis, idque unice propter bonum ejus, et quia est summum bonum: fundatur hæc elevatio intentionis in illo, *Psal.* 33. *Exaltemus nomen ejus in idipsum:* et si ille *juravit per semetipsum*, *Gen.* 22., nos quoque possumus laudare illum per seipsum.

DIEI PRIMÆ

MEDITATIO II.

DE FINE AD QUEM CREATUS EST HOMO

De hoc S. P. N. in medit., quam appellat Fundamentum, *ita ait :* Creatus est homo ad hunc finem, ut Dominum Deum suum laudet ac revereatur, eique serviens tandem salvus fiat.

Oratio præparatoria et Præludium I., ut in Meditatione præced.

Præludium II. Pete a Deo gratiam cognoscendi finem creationis tuæ, tendendi ad illum, et consequendi illum.

Punctum I. Audi Deum dicentem per Prophetam, *Ps.* 99. *Ipse fecit nos, et non ipsi nos.* Et per alium: *Numquid non Deus unus creavit nos? Malach.* 2. Creavit te Deus originaliter de nihilo: quid enim eras, antequam eras? quoad animum, nihil eras: quoad corpus, in materia prima aliquid eras; sed ante materiam primam, quid etiam quoad corpus eras? Creavit te, tot aliis possibilibus creaturis in suo nihilo relictis. Fecit te non monstrum; fecit te nasci, non ante adventum Christi, non

tempore diluvii, non inter Ethnicos, non inter Judæos, aut Hæreticos; non ex parentibus pessimis, qui te pravitate omni imbuerent; non distulit nascentiam tuam ad tempora Antichristi. Item, fecit te ad imaginem suam, spiritualem quoad animam, immortalem, et beatitudinis æternæ capacem, etc.

Ex his infer, *primo;* si ex nihilo es, et nihil originaliter es; nihil igitur tibi arroga, pro nihilo ab omnibus reputari patere, nihil tibi deberi existima. Infer 2. quantum debeas Domino Deo tuo, pro tantis productionis tuæ circumstantiis; quam sancte illi servire tenearis! Infer 3. si spiritualis es quoad animam, quid igitur corpori nimium condescendis, et animam parum curas? Si immortalis es, quid igitur tibi cum temporalibus? Si imago Dei es, quomodo aliquo nævo deformari te pateris?

II. Audi Christum Dominum dicentem: *Non potest arbor mala bonos fructus facere, Matth.* 7. Et considera fructus, seu proventus nihili tui. Ex parte animæ, naturales isti sunt: ignorantia, error, primi motus anxietatis, turbationis, inconstantiæ, passionum prædominantium. Ex parte corporis, proventus naturales sunt, omnia genera morborum, et omnes modi mortis; hæc enim omnia, dum deficiunt ab aliquo esse, pertinent ad tuum nihilum, in eoque radicantur. Morales deinde proventus nihili

tui sunt; inclinationes ad omnia peccata possibilia, et ipsa peccata, quæ jam commisisti, et propter quæ ad nihilum tuum redire deberes.

Ex his infer primo, debere te paratum esse ad omnia genera morborum, et mortis, juxta placitum creatoris tui. Infer 2. propter morale nihilum tuum, nempe peccatum, deberi tibi contemptum infinitum, odium æternum, depressionem, derelictionem, oblivionem, persecutionem, et pœnam omnimodam, atque ita, si quidpiam horum quandoque tibi contingat, tanquam debitum tibi lubens accepta.

III. Audi Deum dicentem: *Omnem, qui invocat nomen meum, ad gloriam meam creavi eum, Isa.* 43. Et considera, ideo te creatum esse a Deo, ut eum laudes, reverearis, ei servias, et tandem salvus fias, hoc est, Deum ipsum pro mercede laborum referas. Ideo te factum esse christianum, ut imiteris Christum in omni virtute; ut utaris digne Sacramentis ejus tibi competentibus, et si opus fuerit, moriaris pro Christo. Ideo te factum Religiosum, et Socium Jesu, ut servias ei ad instar Angeli in omni puritate; ut servias illi usque ad defatigationem; ut non tuam solum, sed et proximi salutem procures.

Ex his infer primo, non esse te hominem, si vita tua non est laus Dei, servitus Dei, amor Dei. Infer 2., non esse te christianum, si in aliquo non imitaris Christum, in quo po-

tes. Infer 3., non esse te Religiosum, si vita tua non est perpetua naturæ violentia; non esse te Socium Jesu, si non zelas animarum salutem; si in puritate angelica non servis illi usque ad defatigationem. Erubesce et propone meliora.

Colloquium. *Fecisti nos Domine ad te, et inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te. S. Aug.* Ah, quomodo creaturæ omnes tendunt ad fines sibi a te destinatos! quanto conatu lapis tendit ad centrum suum! quanto impetu ignis evolat ad sphæram suam! et ego non tendam, non evolabo ad te, Deus meus?

In fine Pater et Ave.

HORA CONSIDERATIONIS

TEMPORE POMERIDIANO DIEI PRIMÆ

De fundamentis, seu principiis et dictaminibus, quibus ordinarie inniti solent imperfecti et perfecti Religiosi.

1. Duæ principales sunt in hac vita mortali scholæ: una Christi, altera Antichristi, seu opposita scholæ Christi. Scholam Christi erexit Trinitas Sanctissima, dum Pater novissime nobis locutus est in Filio suo, qui est Verbum

et substantialis sapientia, sub obumbratione Spiritus Sancti in hominem propagata. Scholam Antichristi erexit trinitas scelestissima, diabolus, caro et mundus, initiaque ejus adhuc in paradiso facta, dum per scientiam boni et mali affectatam homo factus est ut jumentum.

2. In his duabus scholis, sicut aliæ scientiæ et artes toto cœlo diversæ traduntur, ita etiam dissimillimæ traduntur Ethicæ, morum humanorum regulativæ. In schola sua Christus procedit per æternas rationes æternæ veritatis, cum omni sanctitate et justitia connexas, ad omne solatium hominum, juxta illud: *Lætamini in Domino* DEO *vestro*, *quia dedit vobis doctorem justitiæ. Joel.* 2. In schola Antichristi proceditur per fallacias æternæ falsitatis ad interitum ducentes; diabolus enim *in veritate non stetit*, *Rom.* 8., et non stat. Prudentia carnis mors est; *Sapientia hujus mundi*, *stultitia est apud Deum.* 1. *Cor.* 3.

3. Ex his tam dissentientibus scholis desumunt fundamenta, seu principia et dictamina, iisque vitam suam dirigunt imperfecti et perfecti Religiosi. Imperfecti ex schola et ethica Antichristi, seu diaboli, carnis et mundi: perfecti ex schola Christi, ut ex sequentibus dictaminibus patebit.

Primum fundamentum, seu *dictamen* imperfectorum Religiosorum, est hoc: jam non sum novitius; pridem prætextam exui; habeo ego

meum Deuteronomium; non indigeo pædagogo, etc. Hoc dictamen pertinet ad Belial; qui significat idem, quod *sine jugo*, proindeque desumitur ex ethica diaboli. Non es, Religiose, jam amplius novitius, sed es inveteratus malorum: exuisti prætextam, sed non induisti Christum: habes Deuteronomium tuum, sed non Dei et Christi: non indiges pædagogo, quia magistrum non agnoscis Christum: non es novitius ad nuncupanda vota, sed esse debes semper novitius ad perfectionem: non annos Deus computat, sed animum.

Oppositum huic dictamen habent perfecti Religiosi, dum ajunt: geram me, ut primæ diei novitium; desumuntque dictamen hoc ex ethica Christi, quam non ignoravit servus Dei David, credens in Christum venturum, dum dixit: *Nunc cœpi. Psal.* 76. Idem dictamen instillabat discipulis Christi, et suis, S. Antonius Abbas, ante mortem ita eos alloquens; *Admoneo vos, o viscera mea, ne tanti temporis laborem repente perdatis, hodie vos religiosum studium arripuisse arbitramini.* Sis ergo, Religiose, veteranus, sicut S. Petrus, ut te cingat alius, et eas quo non vis, sicut cinctus est, postquam senuit, Petrus. Sis veteranus fortitudine, multa agendo et patiendo pro Deo. Item, sis novitius exacta observantia omnis religiositatis, modestia, teneritudine conscientiæ, et æstimatione omnium, tanquam su-

periorum, tolerantiaque correctionis et disciplinæ religiosæ.

Secundum dictamen imperfectorum Religiosorum est: licet aliis, cur non mihi? Etiam alii sub eadem regula viventes habent intellectum, doctrinam, ac probitatem, et tamen aliter sentiunt, et aliter procedunt. Dictamen hoc ab exemplo est simile illi pronuntiato Pharisæorum contra Christum pugnantium, *Joan. 7. Numquid ex principibus aliquis credidit in eum, aut ex Pharisæis?* quasi dicerent: tot alii docti et probi non sequuntur Christum hunc, et nos sequemur? Pharisaicum ergo hoc dictamen est, si est contra regulam religionis, proindeque ad scholam Antichristi spectans.

Opponunt illi aliud boni Religiosi ex ore ipsius Christi desumptum: *Quid ad te? tu me sequere.* Attende tibi et regulæ. Non venisti imitari homines quoscunque, sed Christum: judicium de aliis relinque Deo, et fac quod facere teneris.

Tertium dictamen imperfectorum Religiosorum: regulæ me non obligant sub peccato; hoc est consilii, non præcepti. Et hoc dictamen in schola diaboli natum est: eo enim admisso, etiam florentissimæ religiones corruunt, sublata observantia regularum, per quam florebant, et subsistebant.

Bonis Religiosis aliud in corde simulque in ore est, nempe hoc: dignus est Deus, ut

observem etiam non obligantia sub peccato. Ad Christum, Christique scholam pertinet dictamen hoc, utpote cœlestibus incolis usitatum, prout testatur S. Joannes *Apoc.* 4. *Dignus es, Domine Deus noster, accipere gloriam, et honorem, et virtutem.* Et certe non decet, Religiosum esse plebejum Dei servum, metu solo ab iis tantum abstinentem, quibus adnexa est inferni aut purgatorii pœna.

Quartum dictamen imperfectorum· concedendum aliquid tempori; remittendum aliquid de rigore et severitate; rigor iste obest valetudini; arcus semper tensus facile rumpitur. Cujus scholæ sit dictamen hoc, colligitur primo ex dictis impiorum, *Sap.* 2. *Exiguum, et cum tædio est tempus vitæ nostræ, etc. Venite ergo, et fruamur bonis, etc. Non prætereat nos flos temporis.* Colligitur deinde ex eo, quia sub pallio necessariæ valetudinis commoditates carnis et superfluitates suadet; spectat igitur ad magisterium carnis, adeoque ad scholam Antichristi.

Non sic boni Religiosi, qui sibi occinunt illud Angelicum, *Apoc.* 10. *Tempus non erit amplius :* Momentum, ex quo pendet æternitas; nondum ad sanguinem restiti; nemo mittens manum suam ad aratrum, et respiciens retro, aptus est regno Dei; non decet sub spinoso capite membrum esse delicatum; non prodest corpori, quod nocet animæ.

Habent et alia imperfecti Religiosi dictamina sua, ethicam moribus Christi contrariam redolentia, qualia sunt: jus naturæ ad hoc habeo; non hoc requirit justitia distributiva; solus ego videor, et notor; futuris est prospiciendum; singularitates sunt istæ, et exoticismi; sic fies exoticus, nec promoveberis; minor inde erit gloria Dei, si inferioribus posthabearis; habenda est ratio famæ propriæ. Hæc omnia sunt fallaciæ diaboli, finem vanitatis, commoditatis, propriæque excellentiæ spectantes, proindeque e schola Christi eliminandæ.

Opponunt illis boni Religiosi has veritates: religio est perpetua naturæ violentia; servus inutilis sum; ego et asinus pares sumus; solæ paleæ mihi debentur et verbera; Deus regit mundum, non mihi frangam caput, ipsi est cura de nobis; si hominibus placerem, servus Christi non essem; hæc est gloria Dei, confusio mea; Christus in infami stipite pendet, et ego famam quæram?

Ex hac antithesi dictaminum collige, Religiose, cujus scholæ discipulus sis, et si aliqua principia non ex schola Christi hausisti, in his Exercitiis ejura illa, et sola dictamina magistri tui Christi sequere, et exsequere.

DIEI PRIMÆ

MEDITATIO III.

DE MEDIIS AD OBTINENDUM FINEM HOMINI A DEO ORDINATIS

Verba S. P. N. l. c. sunt: Reliqua vero, supra terram sita, creata sunt hominis ipsius causa, ut eum ad finem creationis suæ juvent.

Oratio præparatoria et Præludium I. *ut supra.*

Præludium II. Pete a Deo gratiam cognoscendi et usurpandi media ordinata tibi a Deo ad salutem.

Punctum I. Audi Deum dicentem per S. Paulum, *ad Rom.* 8. *Omnis creatura ingemiscit, et parturit usque adhuc.* Et considera, omnem creaturam datam tibi esse a Deo, tanquam medium ad salutem, ingemiscereque, et parturientis instar clamare, ut tendas ad Deum. Fecit Deus in oculis tuis tot gradus creaturarum, ut per eos ascendas ad illum: extendit tam pulchrum cœlum, ut ex eo, et in eo appetas pulchritudinem Dei, et detesteris deformitatem tuam: lucent tibi planetæ, lucent stellæ, ut appetas lucem Dei, et horreas tenebras tuas: terra tibi tot fructus parit, ut fru-

ctifices Deo, cumque pro æterno fructu referas: dedit tibi teipsum, ut perdas te propter Deum, et lucreris illum: dedit tibi corpus, ut illud mortificans vivifices, et in Deo veram nanciscaris vitam: dedit animam, ut sapias ea quæ sunt Spiritus Dei: dedit tot potentias animæ, ut per earum usum introeas in potentias Domini. Et quando tandem toto corde, et te toto contendes ad Deum? Tot illicia ad serviendum Deo habes, quot motus cœlorum, et quot motus potentiarum tuarum; utere illis, ut fruaris æternum Deo.

II. Audi Deum Patrem dicentem, 2. *Petri 1. Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui, ipsum audite.* Hoc est: o homo, medium salutis tuæ præcipuum est Mediator verus Christus Jesus; ille est via, veritas, et vita; dum illum tibi donavi, nihil tibi negavi: habes in eo thesauros omnes gratiæ, doctrinæ, exempli, omnis perfectionis, Sacramentorum, meritorum: si esuris, cibus tuus est; si sitis, potus est; si infirmaris, pharmacum est; si mortuus es, vita vivificans est. Ex his infer, magnam fore tuam damnationem, si hoc tanto ad salutem medio non fueris usus, vel non, ut par est, fueris usus. Vide, quomodo usus sis gratiis ejus, exemplo, Sacramentis, passione, morteque ejus, et quomodo deinceps hæc omnia in salutem tibi convertere debeas.

III. Audi Christum Dominum dicentem, *Ecce, Mater tua! Joan.* 10. Ecce pretiosisima Mater mea est mediatrix et advocata tua, mediumque post me salutis tuæ; ordinavi enim, ut nemo salvetur, nisi mediante illa, omniaque te volui habere per illam. Cum adhuc esses parvulus, injeci tibi affectum ad hanc Matrem, et feci eum in te crescere, cum quo omnia bona statim in te succreverunt; fovit te ista Mater, etsi immorigerum; contexit, etsi fædum; iras meas a te avertit, pericula amovit, gratias efficaces impetravit; propter illam mire direxi cor tuum; regebam te mihi, servabam te mihi, subtrahebam occasiones, tentatori non permittebam tantum, quantum volebat; dulcedines mundi amarulentas reddebam; tandem te vocavi, et adduxi ad me propter MARIAM. Infer ergo, quantum Mariæ debeas! erumpe in omnimodos affectus; exardesce quoque in amorem Dei propter Mariam.

COLLOQUIUM: Ergone, mi JESU, non serviam tibi, qui non solum in tot creaturis, sed etiam in tua persona, et in pretiosissima parente tua deservivisti, et deservis mihi? O! si est vel unica in me substantiæ particula, quæ non tendit in obsequium, laudem et amorem tui, erue illam! malo totus non esse, quam non totus servire, laudare, et amare te.

In fine, Pater, Ave, et Anima Christi, etc.

DIES SECUNDA

VERBO INCARNATO CONSECRANDA

ORATIO JACULATORIA hujus diei erit ista : *Domine , etsi ego commisi, unde me damnare potes ; tu non amisisti , unde salvare soles. Ex S. Aug. Medit. cap.* 39.

MEDITATIO I.

DE FORMIDANDA GRAVITATE , ET MENSURA PECCATORUM MORTALIUM

Considerationem istam suadet S. P. N. Medit. 1. *Hebd.* 2. *punct.* 3. Memoria versandum erit, quanta sit peccati gravitas et malitia, Deum omnium conditorem, atque Dominum offendentis. *Et paulo superius :* exerceamur circa peccatum mortale, et particulare quodlibet, etc., considerando, quod peccato tali, vel semel dumtaxat commisso, forte detrusi sint multi ad infernum, æternumque damnati.

ORATIO PRÆPARATORIA, et PRÆLUDIUM I. ut supra.

PRÆLUDIUM II. Pete a Deo gratiam concipiendi horrorem peccati mortalis.

Punctum I. Audi dicentem Deum, *Scito et vide, quia malum et amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum*, *Jerem.* 2. Hoc audiens, considera 1. tam malum esse peccatum mortale, sicut bonus est Deus, utpote oppositum directe Deo, destructivum et annihilativum Dei, (quantum in illo est) crucifixivum Christi, et omnium possibilium creaturarum annullativum: audebisne ergo, Religiose, peccatis tuis aliquando moliri interitum Deo tuo, audebisne conari crucifigere Christum, latusque ejus cruentis manibus scrutari? 2. Adeo amarum et damnosum esse peccatum mortale, ut in eo nihil pro gloria cœlesti possis mereri, nec pro eo ulla creatura ad æqualitatem satisfacere possit, etiamsi infinita gratia prædita sit, et etiamsi tormenta inferni subeat: tam damnosum esse, ut tota æternitate pro eo momento, in quo peccasti, sis futurus odibilis Deo; ut spoliet omnibus meritis, faciatque captivum diaboli, et ponat hominem in metu damnationis per totam vitam, seclusa speciali revelatione de obtenta venia. Infer ergo, quomodo horrere debeas peccatum mortale, et propone.

II. Audi Christum Dominum dicentem, *Matth.* 23.: *Implete mensuram Patrum vestrorum.* Hoc certe est, ad quod tinniant ambæ aures tuæ, Religiose, et contabescat cor tuum, quia ex abyssalibus Dei judiciis, singuli homines se-

cundum mensuram et plenitudinem peccatorum suorum consummantur, et tamdiu, ut convertantur, sustinentur, quamdiu suorum peccatorum cumulum non habuerint consummatum. Si semel peccabis mortaliter, nescis, an hanc mensuram, an hunc cumulum non complebis? Numquid enim innumeri pro unico mortali sunt damnati? Vide igitur, quam horrere, et cavere debeas peccatum, nec abuti patientia Dei, te hactenus tolerantis.

III. Audi Christum Dominum dicentem *Joan.* 3. *Spiritus, ubi vult, spirat, et vocem ejus audis; sed nescis, unde veniat, aut quo vadat.* Nescis, Religiose, quando, et quo auferetur Spiritus gratiarum efficacium, specialiumque favorum Dei; et horum enim apud Deum mensura est: fit hoc, ut ab aliquibus auferatur regnum Dei, id est gratia vocationis, et detur aliis; completur autem hæc mensura interdum in pœnam peccati mortalis alicujus commissi, interdum per alias ingratitudines. Hinc infer, quam gratus esse Deo debeas! quam cautus in omnibus! quam observans omnis religiositatis! et propone.

Colloquium. Tolerasti me, Domine, hactenus, tolerasti! sprevi Te! conculcavi Te! crucifixi Te! vidisti, sensisti, tacuisti! Ergone abutar miser tam longa patientia tua? Ideone Tu bonus, ut ego sim malus? O Amor infinite, quomodo amplius deseram Te? Si vides me

aliquando peccaturum, fac, ut pro illo momento a dæmone insidear, aut pœnas inferni patiar, antequam peccem, et tamdiu patiar, donec pertranseat momentum, quo peccaturus eram.

In fine dices Pater et Ave, etc.

DOCTRINA PRACTICA

TEMPORE MATUTINO DIEI SECUNDÆ RELEGENDA

De causis ruinæ Religiosorum.

Ea est mundi hujus volubilitas, tantumque vitæ nostræ mortalis infortunium, ut etiam ii, qui Deo serviunt, interdum non sint stabiles, et in Angelis suis Deus reperiat pravitatem, candidique Nazaræi super carbones denigrescant, et qui vescebantur in croceis, amplexentur stercora, et qui stabant, aut stare videbantur, miserrime corruant. Quo infortunio, ne et tu, Religiose, involvaris, pervide in his Exercitiis causas miserabilium ruinarum in religionibus, et ex religionibus, ut iis perspectis easdem devites.

Prima igitur ruinæ Religiosorum, in religionibus, et ex religionibus, causa est, quam adumbravit Christus *in ædificata Domo super arenam sine fundamento, cujus ruina facta*

est magna, postquam descendit pluvia, venerunt flumina, et flaverunt venti, Matth. 7. *Luc.* 6. Causa, inquam, ruinæ est, non jactum aut non bene jactum in novitiatu religiositatis fundamentum; non radicatus horror omnis peccati, præsertim mortalis; non penitus abstractus a sæcularibus desideriis animus; non inducta mortificationis internæ externæque aviditas, seu fames et sitis crucis; non impressæ cordi rationes æternæ; non stabilita rerum spiritualium æstimatio; sub exteriori solum modestiola, tamquam sub cineribus dolosis, mundani conservati igniculi, et propter metum, perpetuamque tot superiorum vigilantiam, protractum utcumque tyrocinium, ex quo vix pedem miser Religiosus extulit, et ecce idem, qui fuit ante ingressum religionis, comparet, interdumque pejor; hinc sensim sine sensu deterioratur, sæcularescit, ineptus religioni redditur, ac corruit. Si coram Deo, Religiose, judicas, te non solidum in novitiatu posuisse fundamentum, nec in petra ædificasse, sed super arenam, adhuc corrigere datur; optime enim nosti, quid a te requirat Deus, quid conscientia, quid religio, quid institutum, quid inspirationes Dei.

Altera ruinæ Religiosorum causa est, quam Christus objecit Angelo seu Episcopo Ephesinæ Ecclesiæ dicens, *Apoc.* 2.: *Habeo adversum te, quod charitatem tuam primam reliquisti.* Causa

ergo est, recessus a primo novitiatus fervore, seu intepescentia, principaliter ex malo et infructuoso usu orationis ac meditationis orta, dum ad eam præparatio, aut non instituitur, aut misere instituitur, dum non suo tempore peragitur, decurtatur, tandemque etiam omittitur. Sic dum in meditatione non exardescit ignis, noxie tepescit animus, tædium fastidiumque rerum spiritualium introducitur, vita ipsa Religiosa desipit, ad ultimum teporis gradum devenitur, et ruina subsequitur; tepidorum enim, tam medicina quam pœna, non est nisi gravis ruina. Cave igitur, Religiose, causam hanc ruinæ, atque ita obfirma animum, prout obfirmaverat princeps theologorum nostrorum, P. Franciscus Suarez, qui dicere solebat, se malle totam scientiam suam, tot annis quæsitam, perdere, quam horam unam orandi, consuetam in Societate, intermittere, ut perhibetur in vita ipsius, præfixa tomo de Gratia.

Tertia ruinæ Religiosorum causa est præcedenti proxima, et ex ea profluens, quam exprobravit, licet in graviori materia, Jacob Patriarcha filio suo Ruben, *Gen.* 49. *Effusus es sicut aqua, non crescas.* Effusio nempe ad exteriora, et captatio ultronea distractionum, conversationum, solius tædii vitandi causa, ingerendo se in negotia non necessaria, spontanee et non ex obedientia; per talem ad exte-

riora effusionem dissipatur spiritus, interna negliguntur, in via Dei non sumitur incrementum, nec proficitur; sed tandem deficitur, et peritur, atque in ruinam itur. In quæ mala ne devolvaris, Religiose, attende tibi et religiositati: est, quod agas circa animam tuam! Æternitatis negotia habes; age, quod est muneris officiique tui; cætera Deus non requirit a te. Si cogeris ad exteriores occupationes, commoda te illis, non dona, idque ex parte solum, et non totum; tecum autem intus habita, cubiculum ama, et amabit te amator solitudinis Jesus.

Quarta ruinæ Religiosorum causa est similis illi, ob quam corruit Lucifer, nimirum appetitus excellentiæ propriæ, defectusque humilitatis, ex quo oritur æstimatio sui ipsius, fuga omnis contemptus et neglectus; jactatio nobilitatis, doctrinæ, aliorumque talentorum; desiderium et procuratio eminentiæ, prælationisque supra alios officiorum honoratiorum, mansionis commodioris; indignatio, dum alii præferuntur, muneribus speciosis applicantur, vel ad res magnas gerendas, ad altiora docenda, etc.; indignatio quoque ob non habitum sui respectum ob labores suos, etc. Ex indignatione oritur amaritudo animi, et insipida vita in religione, et tandem ejusdem desertio. Ob talem excellentiæ propriæ appetitum corruit olim in provincia nostra, circa ann. 1630., quidam,

qui cum coram generali exercituum Duce Koniecpolski concionatus esset, hanc ab eo laudem tulit: *Egregius esset prælatus, si religioni non esset obligatus:* hoc encomio audito, Societatem deserere decrevit, allegans inopiam parentum, ad quam sublevandam jure naturæ teneretur. Collegium Cracoviense in eorum sustentationem sexcentos florenos obtulit: sed ille reperit alium prætextum, asserens, se ante ingressum Societatis fuisse monachum: atque ita dimissus, recta Barum ad Koniecpolski Ducem discessit; ad quem non admissus, id solum responsi tulit, se Patrem N. N. Jesuitam nosse, et illum amare, alterum vero non nosse. Sic misere deceptus, ab Episcopo Camienecensi Piasecki aliquod exiguum beneficium impetravit; deinde P. Rectorem Camienecensem adiit, usurus ejus opera in iterata admissione ad Societatem; re tantisper dilata, in desperationem incidit, et quadam die, dimisso a se famulo, cultrum arripuit, decemque ictibus cum pectus sauciasset, animam efflavit, extra locum sacrum sepultus, qui terram sanctam, Societatem, prælaturæ causa, deseruerat.

Quinta ruinæ Religiosorum causa est, quam exprimit Deus, *Oseæ* 7. *Comederunt alieni robur ejus, et ipse nescivit:* nimis libera et incauta conversatio cum sæcularibus; de fide enim est, cum sancto sanctum fieri, cum perverso per-

verti: ergo et cum sæculari incaute conversantem, sæcularem fieri, certum est. Et quidem interdum ad hanc conversationem deveniunt Religiosi ex tædio solitudinis et silentii, interdum autem ex occasione bona, ratione missionum, confessionum, eleemosynarum; sed paulatim contrahitur confidentia, liberior agendi modus, communicatio secretorum, litteræ occultæ, et tandem ruina. Quid tibi, Religiose, cum sæcularibus, qui socius factus es Angelorum?

Sexta ruinæ Religiosorum, præsertim in et ex nostra Societate, causa est, ut alia omittam, fortis persuasio, qua putat Religiosus se posse salvari extra religionem in sæculo, et quidem ibi se utiliorem fore Ecclesiæ Dei, quam in religione, aut ad minimum æque utilem. Hæc est deceptio et captivatio oculorum diabolica: potes salvari in sæculo, sed non salvaberis, propter præcisum prædestinationis filum. Quis tu es, qui vis, ut Deus se tibi accommodet circa vitæ statum, et non tu Deo? Putas, te fore utilem Ecclesiæ Dei, et tu radicem omnis boni, voluntatem Dei, deseris? Putasne lusisse tecum Deum, dum te ad religionem vocavit? Putas quoque tibi collusurum Deum, et ad inconstantiam tuam mutaturum seriem prædestinationis suæ circa te? Nulli bene cecidit alea hæc: sta igitur in gradu tuo, et non corrues.

DIEI SECUNDÆ

MEDITATIO II.

DE ODIBILITATE PECCATI VENIALIS

Facit illius mentionem S. P. N. Hebd. 2., die 5., de tribus gradibus humilitatis, dicens : tali illud odio haberi debere, ut nulla, vel humanæ quantæcumque felicitatis, vel propriæ mortis conditione proposita, adducar unquam, ut culpam, licet venialem tantum, decernam admittere.

Oratio præparatoria et Præludium I. ut supra.

Præludium II. Pete a Deo gratiam, salutifere penetrandi odibilitatem peccati venialis, illudque vitandi.

Punctum I. Audi dicentem Deum, *Levit.* II. *Sancti estote*, *quia ego sanctus sum*, et considera, quod, sicut impossibile est, ut sanctitas Dei compatiatur ullam inordinationem, etiam levissimam, ita impossibile sit, ut in nobis Deus toleret approbative ullam inordinationem venialiter peccaminosam. Si (quod fieri non potest) in humanitate Christi, aut in Matre

ejus, aut in aliquo ex Sanctis jam glorioso, vel unicum peccatum veniale compareret, ita illud non toleraret, ut statim unio hypostatica inter humanitatem et personam Verbi dissolveretur, statimque Virgo MARIA, aut Sanctus ille gloria cœlesti privaretur; ita est odibile coram Deo peccatum veniale, ut illud non sit admittendum, etiamsi ex admissione illius salus totius mundi sequeretur, et etiamsi omnes damnati in Sanctos converti deberent. Vide ergo, quanto odio illud habere, quanta solicitudine cavere debeas.

II. Audi Deum dicentem: *Si Pater ego sum, ubi est amor meus?* Judica tu ipse, si quis filius ita diceret: revera diligo patrem, sed tamen citra vulnera mortifera et mortem, quidquid ei molestiarum ac injuriarum inferre potero, faciam omnia sine respectu liberrime. Quid putas? amaretne filius iste patrem? Quid putas? an non cruentaretur cor paternum resolutione tam audaci filii? essetne filius iste, et non potius sceleratus lurco? Talis es et tu, Religiose, dum venialiter, plene deliberate, offendis, aut paratus es offendere Deum. Scis ex Apostolo, quod peccato mortali rursus crucifigatur Christus: proinde per peccatum veniale quodammodo conspuitur, et injuriis afficitur. Istane non movebunt? Silex es, si non moveris ad vitandum peccatum veniale.

III. Audi dicentem Deum: *Qui modica sper-*

nit, paulatim decidet, Eccl. 19. Sicut per frequens stillicidium, et madefactionem tignorum domus, non statim corruit domus, sed disponitur, ut tandem corruat; et sicut morbi non faciunt quidem statim mori hominem, disponunt tamen, ut moriatur; ita peccata venialia non inferunt quidem mortem animæ et damnationem, disponunt tamen ad illam; partim, quia diminuunt fervorem charitatis, quo diminuto redditur homo minus potens ad resistendum tentationibus; partim, quia impediunt gratias actuales, redduntque hominem indignum gratiis efficacibus ad resistendum tentationibus, et sic homo voluntate sua ruet in præceps. Et non fugies tanta pericula, ex peccatis venialibus oriri solita?

Colloquium. Ideone, mi Deus, committam aliquid contra te, quia est leve? immo vero propter hoc ipsum non committam, quia est leve; sed vincam me facilius ob levitatem ipsam. Ero cum gratia tua in minimo fidelis, ut merear fidelis esse et in maximo. O Deus meus, aufer de corde meo omnes nævos! O Sanguis Christi mei, ab omni etiam levissima macula ablue me! etc. In fine Pater, Ave, et Anima Christi, etc.

HORA CONSIDERATIONIS

TEMPORE POMERIDIANO DIEI SECUNDÆ

De horrore peccatorum venialium.

Magnus Dei servus David, hac sibi proposita quæstione: *Cur timebo in die mala?* sic respondet: *Iniquitas calcanei mei circumdabit me.* Quid per istam calcanei iniquitatem intelligatur, per sententias interpretum non eo, sequorque sensum eorum, qui peccata venialia intelligunt, quæ ordinarie ab hominibus pulveris instar habentur, contemnuntur, calcaneo teruntur: his igitur se circumdari timet Propheta, eademque timenda sunt aliis Dei servis; facile enim ab iis datur progressus ad mortalia. Hinc Sanctæ Theresiæ ostensus fuit a Deo locus in inferno, in quem incidisset, si quædam peccata venialia non vitasset, ut ipsamet scribit in vita sua, *cap.* 32. Modi autem comparandi sanctum timorem, horroremque horum peccatorum, possunt esse isti.

Primo: elicere frequenter actum amoris Dei super omnia: qui actus non solum id habet, quod, dum est supernaturalis, deleat peccata tam venialia quam mortalia; sed etiam continet vitualiter horrorem, detestationemque omnis

peccati venialis; nam hoc ipso quia est super omnia, est etiam supra illud bonum, quod quærit, qui venialiter peccat: *Nemo enim intendens ad malum operatur.* Occasiones autem eliciendi actum amoris divini, oh quot habet Religiosus per diem! quis illum prohibet, singulis horis ad pulsum horologii, simul cum Salutatione Angelica, actum amoris Dei elicere, verbis, vel sola mente? In singulis deinde conscientiæ examinibus, sacri auditionibus vel celebrationibus, orationibus vocalibus, et temporibus, quibus nulla alia urget occupatio, etc., oh quantæ dantur opportunitates eliciendi actum hunc, et dignissimum, et utilissimum!

Secundo: in singulis præparationibus ad confessionem sacramentalem, et in quotidianis examinibus, vel etiam meditationibus, obfirmare animum contra peccatum veniale, per protestationem, resolutionemque, resolutioni S. Anselmi persimilem, in hunc modum: *Domine, si ex una parte reclusas inferni fauces, ex altera parte peccatum veniale, scienter et plene deliberate committendum, præ oculis haberem, mallem in infernum ruere, quam scienter, et plene deliberate, venialiter peccare.* Et hæc resolutio non est meri affectus, et per modum alicujus piæ supererogationis, qualis fuit illa S. Augustini, ut scribit Ribadeneira in vita ejus: *Domine, valde exultat anima mea, quod tu sis Deus; verum si per*

1
238 19

impossibile fieri posset, ut Augustinus esset Deus, et tu Augustinus, omnino vellem esse Augustinus, ut tu esses Deus. Non est, inquam, resolutio contra peccatum veniale supererogatoria et meri affectus, sed est æquitatis et omnimodi debiti, comparando cum eo mere pœnam infernalem: tum quia peccatum veniale est difforme naturæ intellectuali, et est offensa Dei; pœna autem, ut pœna, non est offensa Dei, nec est difformis, sed conformis: tum quia peccatum veniale interdum sola materiæ quantitate, vel qualitate, differt a mortali peccato, proindeque affinitatem habet cum illo veluti intrinsecam; nullam autem ejusmodi affinitatem, etiam cum peccato veniali, habet pœna, ut pœna.

Eadem resolutio ita inhæserat cordi aliquorum Dei servorum, ut cum auxilio Dei obstrinxerint se voto speciali, ad non committendum unquam peccatum veniale, scienter et plene deliberate. Bibliotheca scriptorum Societatis nostræ perhibet de Patre Ludovico Deponte, quod is viginti ante mortem annis votum hoc nuncupaverit, et feliciter Deo adjuvante impleverit, sancte mortuus 1624. 17. Febr. Corpus illius, in quo angelica habitavit anima, post mortem Angeli stipare visi. Ibidem refertur de P. Jacobo Alvarez de Paz, cujus ascetica scripta præ oculis habemus, utinam et præ animis! Eum 26. ante mortem annis,

simili voto non committendi plene scienter ullum peccatum veniale, obstrictum, obligationi huic cum divina ope satisfecisse; unde non immerito eumdem, die quodam celebrantem, Christus Dominus amplexari visus, corpusque ejus incorruptum post mortem mansit, et ex eo liquor balsamo non absimilis promanat, attestans, eum fuisse bonum odorem Christi. Non possum et tertii non meminisse, cujus præclaram mentionem, non tam ad imitandum, quam ad confundendos tepidos, ferventioribus autem admovendum calcar, facit P. Eusebius Nierembergius *Vitæ divinæ cap.* 31. Fuit is P. Jacobus de Saura, qui divino amore saucius votum (quod mox referam) concepit, cumque illud cordi suo impressum optaret, ex speciali instinctu Dei pectus sibi ipsi a superiore cordis parte aperuit, proprioque sanguine votum scripsit, et nomine subscripto firmavit: vulnus illud adeo alte in corpus descenderat, ut cor ipsum penetrasse videretur, prout post mortem relicta inibi cicatrix testabatur. Votum hoc tale fuit: *Amore Sanctissimæ Trinitatis*, Jesu, Mariæ, *et Sanctorum omnium*, *voveo*, *quod ad maximam perfectionem velim conniti: nosti*, *mi Deus! desiderium meum*, *et quomodo moriar præ amore*, *quem habeo*, *tibi purissimo cum affectu serviendi. O Deus meus*, *et amor meus! suscipe me in servum tuum*, *et meam mihi negligentiam benignus remitte.*

Voveo item, quod niti velim ad angelicam puritatem; quod ad rem nullam afficiar, nisi ad te, et propter te; neque aliud amabo, nisi te Deum meum; quod in rebus omnibus, ubi peccatum non cernitur, obtemperabo superioribus meis, omnemque illorum voluntatem affectu, et perfectione, qua potero, exequar; quod, quidquid faciam, dicam, cogitabo, desiderabo, id omne futurum sit amore Sanctissimæ Trinitatis, et Domini mei Jesu, ac Dominæ meæ Mariæ, S. Josephi, S. Patris mei Ignatii, et Curiæ cælestis universæ; quod regulas meas servabo, neque deliberate peccatum etiam minimum, aut imperfectionem ullam committam; quod cum gratia Dei mei conabor esse in continuo actu, exercitioque amoris, conformitatis, resignationis, et desiderii, eidem Deo meo placendi; et quod omni loco, ac tempore, in Dei præsentia ambulare studebo.

Votum hoc non ideo adduco, ut ejus nuncupationem cuipiam persuadeam; nuncupare enim illud sine speciali Dei instinctu, et consilio Patris spiritualis, periculosum est, et, si violetur, constituit specialem malitiam, intra sphæram tamen péccati venialis, si venialiter peccetur: sed ideo adduco, ut saltem per firma proposita religiosus obfirmet animum ad non peccandum venialiter. Non video præterea periculum in hoc, si Religiosus hic et nunc, ad

non peccandum venialiter, obliget se voto, duraturo solum pro una vice, e. g., si hic et nunc per quadrantem voveat, se non admissurum distractionem plene voluntariam in meditatione, et sic de aliis: sic enim paulatim disponet animam suam ad uberiorem Spiritus Sancti gratiam; non patietur namque Deus se vinci liberalitate a creatura, votaque hæc particularia promovebit ad universale votum non peccandi venialiter: quod, quid est aliud, quam inchoatio vitæ cœlestis, et quædam confirmatio in gratia. O vita sancta! utinam ita detur vivere, et placere dignissimo Deo!

DIEI SECUNDÆ

MEDITATIO III.

DE PUNITIS ET PUNIRI SOLITIS A DEO PECCATIS

Integrum ea de re habet S. P. N. Exercitium primum Hebdomadæ primæ, in quo explicat peccatum Angelorum, primorum parentum, et quodlibet particulare.

Oratio præparatoria et Præludium I. ut supra.

Præludium II. Pete a Deo gratiam sancti timoris et horroris peccatorum.

Punctum I. Audi Deum dicentem: *Ezech. 5. Complebo furorem meum, et requiescere faciam indignationem meam in eis.* Hoc audiens considera indignationem Domini, et ultionem super Luciferum, ob unum peccatum superbiæ, ob quod corruit semel pro semper, tota Divinitatis dextera percussus, et rudentibus inferni detractus. Considera quoque pœnam primorum parentum, ob esum unius pomi, occasione cujus impletur hucusque hominibus infernus: pœnam Caini, ob unum fratricidium in reprobum sensum dati, et tandem damnati:

pœnam Saul Regis, ob abjectum sermonem Domini a Domino abjecti. Ingredere præterea infernum cogitatione, et videbis ibi innumeros, propter unicum peccatum æternum damnatos: et non disces alieno malo timere? Etiamsi non in religione solum, sed in cœlo cum Lucifero esses, time, nec contemnendas putes etiam minimas paradisi tui, id est religionis tuæ, prohibitiones, etiam circa esum unius pomi.

II. Audi Deum dicentem, *Isaiæ* 5. *Væ! qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis, et quasi vinculum plaustri peccatum.* Hoc est væ horrendum, seu formidanda pœna, qua puniuntur peccatores, *vinculum seu colligatio impietatis*, quando nimirum propter unum peccatum juste permittuntur prolabi in aliud, et rursus propter hoc in aliud, donec perveniatur ad ultimam ruinam, et fiat peccatum eorum peccans peccatum: quia enim semel peccarunt, reddiderunt se indignos speciali auxilio ad vitandum aliud peccatum, atque sola sufficienti gratia supernaturali instructi, illam ipsam inefficacem reddiderunt, miseramque iniquitatis colligationem effecerunt, usque ad compedes et catenas inferni. Hoc alte in cor demisso, procide coram Deo, et per viscera misericordiæ ejus pete, ne te puniat pœna permissionis peccati; elige potius pœnam infernalem, quam hanc permissionem.

III. Audi Deum dicentem, *Isaiæ* 6. *Excæca cor populi hujus, et aures ejus aggrava.* Hæc est maxima et ultima pœna, qua in hac vita puniuntur peccatores, excæcatio, derelictio, ultima impœnitentia, dum per iterata libere peccata merentur privari ultima gratia efficaci ad pœnitendum. O pœnam, ad quam omnia omnium creaturarum corda immutentur! nonne immutaberis et tu, Religiose?

Colloquium. Scio, Domine Jesu, quod nolis mortem peccatoris! per eam ergo mortem, quam pro peccatoribus misericordissime subiiisti, peto a te, ne punias me permissione peccati, et excæcatione cordis! Pretiosissima Dei Mater Maria, quæ peccatores non abhorres, averte a me infelicitatem istam! potius moriar, potius inferno ardeam, quam ut peccem! In fine, Pater. et Ave, etc.

DIES TERTIA

PRETIOSISSIMÆ DEI PARENTI, MARIÆ, CONSECRANDA

Oratio jaculatoria hujus diei erit ista: *Pater! peccavi in cœlum, et coram te: jam non sum dignus vocari filius tuus. Lucæ.* 15.

MEDITATIO I.

DE COMPARATIONE RELIGIOSI CUM FILIO PRODIGO

Suadet S. P. adhibere talia exempla, et comparationes, ad contemptum nostri inducentes, dum in Hebdom. 1. *Exercit.* 2. *p.* 3., *ait :* Tertium est, considerare meipsum, quisnam, aut qualis sim, additis exemplis, quæ me in majorem mei contemptum trahant.

Oratio præparatoria et Præludium I. ut supra.

Præludium II. Pete a Deo gratiam, redeundi cum filio prodigo in gratiam ejus.

Punctum I. Audi relatam a Christo Domino

historiam de filio prodigo, *Lucæ* 15., qui accepta portione substantiæ hæreditariæ, et charum parentem, et domum opulentam deserens, abiit in regionem longinquam, frena cupiditatibus laxavit, et omnia abligurivit, cum dedecore inprimis patris sui, deinde cum ingenti damno et extrema pauperie sua. Audiens historiam hanc, agnosce, in ea te esse adumbratum: per ingressum religionis factus es specialiter filius magni Patris, Domini Dei, frater autem Jesu Christi; accepisti jus ad cœlestem hæreditatem propterea, quia reliqueras omnia; dedit tibi Pater cœlestis portionem substantiæ, tot nempe dona supernaturalia, præsertim donum religiosi fervoris, promptitudinis ad serviendum Deo, contemptus specialis omnium vanitatum, atque observantiæ omnium regularum, etc. Tu autem quid? dum adhuc esses parvulus, ac novitius, vivebas ferventer, tamquam Angelus; sed vix ad collegia, ad studia es egressus, et ecce, ab illo fervore, devotione, religiositate, longe abiisti, sæcularismum didicisti, et forte gratiam Dei (consule conscientiam) dilapidasti; vanitatibus et speciositatibus adhæsisti; videri, audiri, laudari appetens, contemptum fugiens. O mi Religiose, quo devenisti?

II. Audi continuationem hujus historiæ: devenerat ille filius ad tantas angustias, ut pasceret porcos, et cuperet satiari de siliquis

eorum; sed a porcis ipsis repellebatur. Interim venit illi in mentem paterna domus, venit in mentem optimus pater; tum ille lacrymabundus, *Quanti*, inquit, *mercenarii in domo patris mei abundant panibus, et ego hic fame pereo! Vadam ad patrem meum, et dicam: Pater! peccavi in cœlum, et coram te; jam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut unum de mercenariis tuis.* Audiens hæc, vide, te esse expressum: eo miser devenisti, ut tibi subtraxerit Deus consolationes, tamquam cibos spirituales, nec sentias gustum in meditationibus, et examinibus, emendicesque solatiola a creaturis, conversando cum externis, curiositati indulgendo, etc., ita ut ipsis externis exosus sis. Ah! sis utinam felix, sicut filius prodigus! utinam velis reverti ad Patrem tuum! apud quem homines sæculares habent, quo alantur ad vitam æternam: redi ergo, redi ad primum novitiatus fervorem, projice siliquas, relinque porcos, etc.

III. Audi ex ore Christi finem hujus historiæ, quomodo filium hunc prodigum reducem pater susceperit, amplexatus sit, vitulo saginato cum amicis tractaverit. Audiens hæc concipe spem inconcussam de bonitate Patris cœlestis, te quoque reducem recipiendum peramanter, et oblivioni dandas ineptias tuas, si serio revertaris. Vide, a quibus regulis recessisti, quæ occasiones eo te deduxerunt, et ad

singula corrigenda animum obfirma.

Colloquium. Institue inprimis ad Patrem cœlestem: Pater! peccavi in cœlum et coram te; jam non sum dignus vocari filius tuus; peccavi in cœlum religiosum, in quo me posuisti: dignus eram, ut me ingratum, inutilem, probrum religionis, ab ea ejiceres; sed bonitas tua vicit malitiam meam: redeo igitur ad te; suscipe me, mi Pater!

Deinde ad S. P. Ignatium, atque ab eo pete, ut te iterum adnumeret filius suis, tamquam renatum, et nunc primum Deo et religioni vivere incipientem. In fine, Pater, Ave, et Anima Christi, etc.

DOCTRINA PRACTICA

TEMPORE MATUTINO DIEI TERTIÆ RELEGENDA

De quotidiano exercitio humilitatis.

1. Tanti est coram Deo Exercitium hoc, ut juxta revelationem factam S. Magdalenæ de Pazzis, per S. Joannem Evangelistam, anima, quæ in se perfectionem habuerit humilitatis, facillime possessura sit amorem Dei, absque eo quod aliud Exercitium adhibeat, ad eum obtinendum, et nunquam inveniatur cor humanum plenum humilitate, quin sit plenum

amore Dei, ut est in vita hujus Sanctæ 4. *p. cap.* 106. Et ratio hujus veritatis est; quia amor Dei ex appretiatione Dei super omnia provenit; appretiatio autem Dei super omnia, importat depretiationem rerum omnium, et maxime sui ipsius respectu Dei; depretiatio autem sui ipsius, est actus humilitatis.

2. Exercitium humilitatis est initium et causa quædam omnis boni nostri supernaturalis: nam, ut affirmat S. Bernardus; *Serm. supra Missus est;* B. Virgo humilitate filium Dei concepit; e conceptione autem et incarnatione Filii Dei omne nostrum bonum profluxit. Humilitas cœlum reseravit, quod superbia occluserat, dum humiliavit semetipsum Dominus Jesus, formam servi accipiens.

3. Tota vita Christi non aliud, nisi perpetuum exercitium humilitatis fuit. Natus ex humillima Matre, Fabri sponsa, in præsepio inter duo animalia, diu in Ægypto latuit, postmodum in ea urbecula, de qua dicebatur: *A Nazareth potest aliquid boni esse?* quos deinde non pertulit contemptus? usque ad ignominiosam crucem, in qua humilitatis exercitium exaltavit.

4. Vita religiosa nihil aliud est, nisi perpetuum humilitatis exercitium; nemo enim fit vere Religiosus, nisi ex motivo humilitatis contemnat mundum, spes ejus omnes, et commoda carnis suæ, seque totum, prælatis et vo-

luntati alienæ subdat : atque ita gratia vocationis innexa est gratiæ humilitatis, tamque diu durat, quamdiu humilitas durat; postquam autem Religiosus ab humilitate ultro defecerit, eum a gratia, amoreque vocationis deficere, Religionem deserere, et castra superbi diaboli sequi, necesse est. Sicut non est extrusus e cœlo, nisi superbus Lucifer; ita non ejicitur e Religione nisi superbus homo, et lucem sibi indebitam affectans.

5. Proficere in via Dei, est proficere in humilitate; hunc enim profectum consequitur profectus in omnibus virtutibus : quod ipsum, et facto et verbo docuit Filius Dei. *Facto*, quia cum vellet proficere, elegit humilitatem; et cum non haberet quidquam in se, ratione cujus vilis appareret et reputaretur, nactus est id in assumpta humana natura, in qua eo redactus est, ut reputaretur vermis, et non homo. *Verbo*, dum dixit: *Discite a me, quia mitis sum et humilis corde.*

6. Exercitio humilitatis principaliter glorificatur Deus : ostendit hoc toti terrarum orbi Filius Dei, qui, ut glorificaret Patrem, immensitatem suam coarctavit ad staturam humanam; æternos splendores suos opacitate uteri virginalis obumbravit; omnipotentiam ad imbecillitatem infantis redegit; formam Dei exinanivit. Erras igitur, Religiose, si gloriam Dei per gloriam tuam promovendam putas; elige

obscurum, et clarificabis Deum.

7. Mensura sanctitatis est mensura humiliationis; quia tanto aliquis est sanctior, quanto magis accedit ad imitationem Christi, qui est Sanctus Sanctorum; qui cum a se addisci velit humilitatem, quanto aliquis ad hanc accesserit, tanto sanctior fiet. Eo igitur, Religiose, omnes conatus tuos confer, ut quotidie te humiliando exerceas, quod fiet his modis:

Modi humiliationum cordis.

1. Reputare se conspectu Dei indignissimum, nullo ejus dono dignum, et probrum Dei. Habuit tales actus humiliationis P. Ferdinandus Crendelius, frequentissime de die volvens verba hæc, ex formula votorum: *Divino tuo conspectu indignissimus.* Tempus talium actuum est Meditatio, Examina, etc.

2. Reputare se indignum consortio omnium hominum. De S. Francisco Borgia narrare solebat P. Gregorius Bavarus, quod ille, cum in Hispania transiret officinas sartorum et sutorum, timuerit, ne ab illis ob peccata sua interficeretur. Tempus hujus actus est quælibet conversatio cum hominibus.

3. Ponere seipsum infra damnatos, infra omnes creaturas, et in ipso nihili centro. Eo descenderat prædictus S. Franciscus Borgia, conquestus in quadam exhortatione die Cœnæ Do-

mini ad Fratres habita, quod cum Christus ex loco scelestorum pedum Judæ, sub quibus se ille collocabat, depulisset. Tempus hujus actus est potissimum, dicendo, *Confiteor*, in Sacro, etc.

4. In contemptibus et depressionibus omnis generis gaudere, perinde atque lapis dum deprimitur, et in infimo loco ponitur, quodammodo gaudet, quia centro suo propior est; centrum autem tuum, Religiose, nihilum est.

5. Tristari de omni æstimatione ac honore sibi exhibito, sicut lapis non est contentus, dum sublimi loco collocatur.

6. Odisse scipsum plusquam dæmonem, quia homo dum peccat voluntarie, magis sibi nocet, quam dæmon. Unde licet ex doctrina Christi teneatur inimicos diligere, quia tamen sibi ipsi est plus, quam inimicus, ideo seipsum potest, et debet quoad hoc odisse. Tempus hujus actus eliciendi est præparatio ad confessionem.

7. Non credere sibi ipsi, seque ipsum habere suspectum, tamquam furem et latronem sui ipsius; quia nemo læditur, nisi a seipso, juxta S. Chrysostomum.

8. Oblivisci sui ipsius, in nulloque seipsum spectare, nullas speciositates exoptare, sed omnia vilissima appetere: quid enim debetur ei, qui ex se nihil est, nihil scit, nihil potest?

Modi humiliationum oris.

1. Vocibus, nominibusque seipsum compellare abjectissimis: sic David compellabat se canem mortuum. 1. *Reg.* 24.

2. Accusare seipsum coram Deo, superioribus et æqualibus: *Justus enim est accusator sui. Prov.* 18.

3. Silentium rigide observare, ex hoc motivo, quod sis indignus alios alloqui.

4. Loqui submissa voce, nisi necessitas aliud exigat; submissa enim vox est testimonium submissi animi.

5. Nihil in laudem et æstimationem propriam, etiam occasionaliter, proferre, nisi id gloria Dei exigat; quam solam in dictis suis spectabat Christus.

6. De nullo conqueri, nulli contradicere, nisi æquitas exigat; cum nullo disputare, nisi ex officio necesse sit; interdum etiam obticescere cum rubore; iste enim est Spiritus Christi, de quo Isaias: *Non aperiet os suum*, c. 53.

Modi humiliationum operis.

1. Avide accipere et obire humilia obsequia, et juxta prophetam, jumenti instar esse. *Ps.* 72.

2. Omnes honore prævenire, juxta præscri-

ptum S. P. nostri, et imprimis Apostoli, *ad Rom.* 12.

3. Mitem in omnibus esse, mansuetum et tractabilem, juxta illud Christi: *Discite a me, quia mitis sum*, *Matth.* 11.

4. Ad docendos rudes et pueros se offerre, juxta illud Christi: *Sinite parvulos venire ad me*, *Matth.* 10. Sic P. Melchior Vittimontanus, grammaticam solam docuit 20. annis. P. Joannes Alphonsus, eamdem 21. annis. P. Ildefonsus Munez, 26. annis. P. Hieronymus de Rugoza docuit eamdem Hispali 36. annis, ut perhibent annuæ nostræ Societatis.

5. Ex affectu latendi, cubiculo raro et nonnisi justa de causa exire: an enim Christus, qui est lux ipsa, in cubiculo Nazarethano non latuit?

6. Non facessere ullam difficultatem superioribus in regimine sui; sicut Christus præsidibus etiam impiis nullam fecit difficultatem.

Concludo doctrinam hanc dicto, quo vitam conclusit suam P. Sebastianus Barradius, commentariis in sacram Scripturam clarus, sed humilitate clarior, qui ante mortem monitus a suo Superiore, ut aliquam doctrinam circumstantibus relinqueret, præmortuam vocem ad obedientiam elevans, dixit: *Humiliamini sub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore tribulationis.* Nihil aliud superest consilii; simus omnes impense humiles, Christum Domi-

num nostrum imitati, qui tota vita sua unam a se disci voluit humilitatem, et inclinato capite, tradidit spiritum. Ita ille. Quibus dictis, paulo post et ipse exspiravit, Conimbricæ 1615., 14. Aprilis.

DIEI TERTIÆ

MEDITATIO II.

CONTINENS CONFUSIONEM RELIGIOSI CORAM DEO

Confusionem sui ipsius, curæ esse debere ei, qui peragit Exercitia spiritualia, innuit S. P. N. Hebd. 1. *Exerc.* 1. *Prælud.* 2. *his verbis :* In præsenti Meditatione, pudorem, confusionemque mei debeo exposcere.

Oratio præparatoria et Præludium I., ut supra.

Præludium II. Pete a Deo gratiam confusionis, et pœnitudinis supernaturalis.

Punctum I. Audi Deum dicentem ; *Jerem.* 11.: *Quid est, quod dilectus meus, in domo mea, fecit scelera multa ?* Hoc audiens, revoca in memoriam, aliqua peccata tua nota-

biliora in Religione commissa, et confundere coram Deo. 1. Quia in domo Dei, velut in Sacrario manens, ea commisisti. 2. Quia in tanta occasionum abundantia ad bonum, malus exstitisti; in medio ignis congelatus es, in medio maris non humefactus. 3. Quia tot beneficiis a Deo præventus, ingratissimus exstitisti. 4. Quia offendendo DEUM, præbuisti diabolo occasionem specialiter lætandi, quod Deus sit offensus a te servo, amico et filio DEI. Confundere igitur, dole et corrige.

II. Audi Deum dicentem : *Quid est, quod debui ultra facere vineæ meæ, et non feci? Isaiæ* 5. Vide, Religiose, infructuositatem tuam, et confundere. 1. Quia tu es ager ille per quem dicit se transisse Salomon, quem totum repleverant urticæ : tui mores, urticæ sunt, tribuli sunt, spinæ sunt. O ager, circa quem ipse Filius Dei desudavit! et quando tandem fructuosus eris Deo tuo? 2. Quia tu es arbor illa, in terra bona plantata, gratiæ divinæ fluentis irrorata, quæ tamen frustra terram occupat, et tamdiu operam Domini sui ludit. Ah! quid exspectas o arbor, an ut securis ad radicem ponatur? 3. Quia tu es Corozaim illa, tu Bethsaida, tu Capharnaum; quia si in Tyro, et Sidone, si alicui Ethnico id fecisset Deus, quod tibi fecit, oh in quam sanctum evasisset! Confundere igitur, et defle infructuositatem tuam, ac tandem fac dignos

fructus pœnitentiæ, aliarumque virtutum.

III. Audi Deum dicentem, *Eccl.* 4. : *Fili, conserva tempus.* Tantum jam temporis misere perdidisti, quo poteras æternitatem lucrari; tempore æstatis, pro hyeme mortis, nihil collegisti; tempore negotiationis nihil lucratus es; tempore nundinarum nihil emisti; perdidisti tempus, quod semel perditum, æternum perditum est. Non redibunt amplius illæ meditationes, illæ communiones negligenter peractæ; et si compensare velis, non compensabis illas ipsas; potes habere aliud tempus, alias meditationes, etc. Sed priores non revocabis. Ergo dum adhuc tempus habes, operare, redimeque tempus fervore et conatu novo.

Colloquium. Quousque deludam labores tuos, cœlestis agricola, ego ager nequam? quousque tolerabis infructuositatem meam? quousque rorem tuum frustra bibam? quousque impensas tuas in vanum consumam? tandem, ah! tandem sit finis infructuositatis meæ! etc.

In fine, Pater et Ave.

HORA CONSIDERATIONIS

TEMPORE POMERIDIANO DIEI TERTIÆ

De fontibus quotidianorum defectuum.

Apparens vice quadam Sanctæ Brigittæ pretiosissima Dei Mater, docuit illam, quod non propter aliquid aliud homo in mundo vivere debeat, nisi ut Deo faciat honorem, et minuat peccata. Hæc doctrina Matris æternæ Sapientiæ cordi debet esse Religioso: satagat igitur quotidie minuere defectus, qui cum innumeri sint, perdifficile est, contra omnes simul pugnare; ideoque ad fontes eorum recurrendum est, ut iis per divinam gratiam obstructis, vitiosi rivi exsiccentur. Sunt ergo fontes hi:

1. Defectus intentionis, seu intentio, vel nulla, vel frigida, vel non pura, sed permista captationi propriorum commodorum, vel vitiata interventu intentionis pravæ, etc. Ex hoc fonte tantum mali promanat, ut etiam ipsa opera, alias in se bona, non bona, non Deo placita, non meritoria, sed prorsus vitiosa reddantur, et plurimorum bonorum jactura fiat: quod unus e nostris Vilnæ mortuus, alteri cuipiam Patri post mortem comparens, recognovit his verbis: O Pater, quam magna et multa reci-

peremus, si omnia recta intentione faceremus!

2. Oblivio Dei præsentis, quam pro causa peccatorum assignat divinus Psaltes, dum ait, *Psal.* 9.: *Non est Deus in conspectu ejus, inquinatæ sunt viæ illius in omni tempore.* Quod S. Basilius in Reg. defectibus Religiosorum sic accommodat: cujus animus temere evagatur, otioque se dat? quis frequenter irascitur? quis humanas laudes avide captat? quis ad opera spiritualia piger est? quis actiones suas ad Dei gloriam non refert? quis inter orandum mente distrahitur? Qui non semper cogitat, Deum cogitationum et actionum suarum inspectorem esse. Hæc ille. Obstrue igitur, Religiose, fontem hunc tot peccatorum, oblivionem præsentis Dei, *et ambula coram Deo*, *Gen.* 17.; seu ut Hebr. legit, *vive coram Deo, et esto perfectus.* Imitare animalia illa mystica *Ezech.* 2., quæ erant plena oculis, ante et retro, nempe habentia oculos in manibus, oculos in auribus, oculos in labiis, oculos in pedibus, plena oculis, intus et foris, ut nimirum neque videas, neque audias, neque loquaris, neque cogites, neque gressum dirigas, neque quidquam aliud opereris, nisi dignum conspectu Dei, et in conspectu Dei.

3. Dissimulatio gratiarum Dei excitantium seu prævenientium, ordinatarum a Deo ad vitandas imperfectiones; dissimulatio inquam, vel dilatio, partim ex pusillanimitate, partim ob

fugam molestiæ alicujus, partim ob respectus humanos. Hæc dissimulatio et dilatio est fons omnis mali: quia enim, juxta Tridentinum *sess.* 6. *cap.* 16., Christus Jesus tamquam caput in membra, et tamquam vitis in palmites, in ipsos justificatos jugiter virtutem influit, quæ virtus bona eorum opera semper antecedit, et comitatur, et subsequitur; quia, inquam, hæ excitantes seu antecedentes gratiæ a Christo in palmites derivantur, non potest esse palmes vivæ vitis, sine hoc influxu gratiarum excitantium; proinde in dies arescet, excidetur, et in ignem mittetur. Si non vis, Religiose, æternum indormire, excitanti quotidie Deo morigerum te præbe.

4. Neglectus ordinis, temporum, et actionum; ex quo oritur conjectio sui cum actionibus Deum concernentibus; e. g. meditatione, examine, etc., in angustias temporis; hinc festinatio, præcipitatio, et expeditio levi brachio, interdumque omissio: quod quam damnosum sit, inde colligi potest, quia interdum Deus alligat alicui tempori aut actioni gratias cum finali gratia connexas, atque ita neglexisse tempus aut actionem illam, est, perdidisse gratias illas, et consequenter gratiam finalem.

5. Languor mentis, et tepiditas quædam, licet nondum in gradu ultimo, nauseam Deo excitante: languorem hunc esse fontem defectuum, seu infirmitatum animæ, judicari potest

ex languore corporis; cum hoc discrimine, quod languor corporis est signum et effectus infirmitatum corporis; est enim defectio virium, ob distemperationem caloris, frigoris etc.: languor autem animæ est causa infirmitatum animæ; nam est diminutio caloris, seu fervoris, per quem anima in statu competenti coram Deo subsistebat: quamquam invenitur languor animæ, qui est effectus infirmitatum animæ, seu peccatorum, sed iste coincidit cum tepiditate, inducente Deum ad hoc, ut ejiciat hominem, tamquam detestabilem, juxta illud *Apoc.* 3. *Quia tepidus es, incipiam te evomere ex ore meo.*

6. Defectus silentii: qui hoc efficit in Religioso, ut ejus vana sit religio, juxta S. Jacobum, *cap.* 5., ut non possit non peccare: *Nam in multiloquio non deerit peccatum:* utque facile superetur a diabolo: *(sicut enim urbs patens, et absque murorum ambitu, ita vir, qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum);* denique ut non justificetur: nam *nunquam vir linguosus justificabitur; Job.* 11.: atque ut S. Gregorius, *lib.* 10. *Moral. cap.* 2. hunc locum expendens, ait: cadet in eum illa maledictio: *Effusus es sicut aqua, non crescas.*

7. Respectus, et rationes humanæ, sperantes, timentes, differentes, dissimulantes: amicitiæ item, dulciter persuadentes violationem regu-

larum, et sanctarum consuetudinum, jacturam temporis, etc. Per hos respectus interdum despicitur Deus; hæ rationes rectam rationem pervertunt; spes istæ cum spe in Deum, timores hi cum timore Dei, stare non possunt persæpe; amicitiæ ejusmodi plerumque inimicæ sunt Deo. Si vis ergo, Religiose, ut te et munera tua respiciat Deus, respectibus humanis noli laborare.

8. Quærere seipsum, et propria commoda. Ex hoc fonte omnes ferme defectus profluunt tam in hominibus sæcularibus, quam in religiosis: quærendo seipsum perierunt tot milliones Angelorum, qui Luciferum sunt secuti; quærendo seipsum periit genus humanum; quærendo seipsum amittitur Deus, et infernus impletur animabus. Religiose, si credis Christo, et si es discipulus ejus, perde te, et invenies te.

9. Incostantia animi, quoad propositorum desertionem, quoad observationem temporum et actionum, privatarumque devotionum: per talem inconstantiam plerique eo deveniunt, ut Deus iis deneget gratiam perseverantiæ. Time igitur illam, si times interitum.

10. Non evitare occasiones, personas, tempora, loca, materias, circumstantias, in quibus experientia docuit, commissos esse defectus. Non evitare occasiones, est, velle occasum animæ.

11. Negligens præparatio ad Meditationes:

hanc negligentiam arbitror ego esse fontem omnium defectuum quotidianorum in nostris; ex negligentia enim hac sequitur mala meditatio; ex mala meditatione malitia omnium actionum per diem. Plus dicere solebat P. Paulus Kuhn, eximiæ vir religiositatis et doctrinæ in provincia nostra, se experientia didicisse, quod nemo Societatem nostram deseruerit, nisi qui prius Meditationem neglexisset.

12. Negligens custodia sensuum, visus, auditus, etc. Etiam in Religiosis per has fenestras, non tantum defectus, sed et mors ascendit: non putet Religiosus, se tutum fore a diabolo, quia est sub clausura, si clausuram sensuum suorum non adhibuerit. Nec porta religiosa bene obserata proderit ipsi, nisi portam sensuum firmissime muniverit.

DIEI TERTIÆ

MEDITATIO III.

DE MALITIA TEPIDITATIS RELIGIOSIS MAXIME CAVENDA

Meminit illius S. P. N. in lib. Exerc. Reg. 9. *ad motus animæ discernendos, his verbis :* Causæ desolationis tres sunt præcipuæ ; prima, quia propter nostram in spiritualibus studiis seu Exercitiis tepiditatem atque acediam, consolatione divina merito privamur, etc.

Oratio præparatoria et Præludium I. *ut supra.*

Præludium II. Pete a Deo gratiam, vitandi periculosissimam in vita spirituali tepiditatem.

Punctum I. Audi Deum dicentem, *Jerem. cap.* 48. : *Maledictus qui facit opus Domini fraudulenter.* Alii legunt, *negligenter.* Hoc audiens considera, specialem quamdam maledictionem, præ aliis vitiis, tepiditati adnexam esse ; quia tepiditas etiam ipsa bona quodammodo in malum vertit, et sic ipsa viscera bonitatis divinæ, bonis actibus innexæ, lædit

Alia peccata in eo sunt, quod homo mala agat; sed tepiditas facit, ut homo non mala, sed bona agendo, male agat, et ipsa actione actionem destruat; non ita sicut vana gloria, aliique fines mali extrinsece tantum bona vitiantes: atque ita tepidus continue peccat; nam etiam bona agendo, orando, missam celebrando, etc. peccat: quo quid malitiosius? hinc tepiditas est peccatum peccatorum, mors meritorum, pulvinar diaboli, exitium omnis boni, infernus vivorum, imitatio dæmonum, gratiæ divinæ venenum, contristatio Spiritus Sancti. An non exhorresces ad hæc omnia, et non detestaberis tepiditatem?

II. Audi Deum dicentem, *Eccl.* 10.: *In pigritiis humiliabitur contignatio.* Hebræus legit: *inclinabitur*, *corruet.* Et considera mala, quæ pigritia, seu tepiditas, infert animæ, et fabricæ, quam in ea ædificat Deus. 1. Tepidus tentatur frequentius, impetiturque ab hostibus, tamquam civitas sine ulla munitione. 2. Vincitur crebrius, utpote evanida reddens auxilia Dei. 3. Surgit tardius, et ægrius, tamquam paralysi tactus. 4. Sanatur difficilius, et periculosius, quia tepidorum medicina non est nisi gravis ruina. 5. Relabitur impotentius, tamquam assuetus morbo. 6. Visitatur rarius a Deo, in cujus obsequio nauseat. 7. Cadit gravius, motu vitali destitutus, instar plumbi. 8. Moritur timidius, utpote a Deo evomendus. 9. Salvatur

difficilius, quia salutis opera tam tepide est operatus. 10. Damnatur certius, perinde atque lethargici dormiendo moriuntur, tamquam cadaver. 11. Properat ad infernum acceleratius, quia ante mortem damnatorum pœnam habet, dum more eorum bonum odit. 13. Mergitur in inferno profundius, dum in tanta occasione bonorum damnatur. Tigris te nutrivit, Religiose, si his non moveris ad excutiendam tepiditatem, et ferventer serviendum Deo.

III. Audi Christum Dominum dicentem, *Matth.* 7.: *Ex fructibus eorum cognoscetis eos.* Hoc audiens, considera fructus seu effectus tepiditatis tuæ, enumeratos a Patre Claudio, in epist. de renov. Spiritus; suntque hi: 1. Orare, ac meditari divina, sine sensu animi et fructu. 2. Ægre se colligere, et ad cor redire. 3. Cogitata, dicta, factaque sua, sine pudore ac proposito emendationis cursim examinare. 4. In res externas libenter effundi, idque non proximi juvandi causa, sed tædii vitandi. 5. Solatiola a rebus creatis cupidius emendicare. 6. Liberius obloqui, et aliena dicta ac facta carpere. 7. Religionis disciplinam, suavem olim ac levem, iniquo animo ferre. 8. Ad otium adspirare. 9. In animarum zelo languere. 10. Ægre, tarde, repugnanter obtemperare. 11. Honorifice ab omnibus, indulgenterque tractari velle. 12. Immunitates et commoda singularia postulare. 13. In animum inducere, se laborare

plus æquo, nihilque esse, quod non sibi debeatur. Vide hos infelices fructus tepiditatis tuæ, detestare illos, et corrige.

Colloquium. O ignis, qui semper ardes, et numquam extingueris! o amor, qui numquam vinceris, vince teporem meum! Heu mihi quia ad ignem algeo, et in sole tenebresco! ignem comedo, dum te Domine Jesu manduco, et tepeo! ah sit tandem finis teporis mei!

In fine, dic Pater et Ave, etc.

DIES QUARTA

SANCTO ANGELO CUSTODI CONSECRANDA

Oratio jaculatoria hujus diei erit ista: *Cupio dissolvi, et esse cum Christo; ad Philippens.* 1.

MEDITATIO I.

DE MORTE

Eam, tempore Exercitiorum spiritualium, in consideratione esse debere, innuit S. P. N. in regulis bene eligendi, dum

ait : Si mors ingrueret, quem me mallem observasse modum?

Oratio præparatoria, et Præludium I. *ut supra.*

Præludium II. Pete gratiam a Deo, parandi te rite ad mortem.

Punctum I. Audi Deum dicentem, *Isaiæ* 38.: *Morieris tu, et non vives.* Morieris infallibiter; sed quando, in quo loco, in quo statu, in qua animæ dispositione, volo te latere, ut ita te disponas, ac si hodie, hoc momento esses moriturus. Morieris, amplius ad vitam non revocandus, nisi in die judicii: ne ergo in tali casu unico exerres, vide! Morieris, et dum tibi mors oculos claudet corporeos, aperiet oculos animæ: videbis in morte aliter omnia, quam nunc vides et judicas. Disce ergo sic æstimare res, ac si moriturieus esses. Morieris, spoliatus omnibus, solis æternitatis lucris in toto et tuto manentibus. Morieris, et cadaver fies exosum omnibus: quid ergo nunc hominibus placere vis? oh vanitas! oh cæcitas!

II. Audi dicentem Deum, *Psal.* 33.: *Mors peccatorum pessima.* Et considera conditionem hominis in peccato morientis. Nam 1. sentiens dolores dupliciter cruciatur: et in corpore, dum illos sustinere cogitur, et in animo, dum illos impatienter fert. 2. Ex omni parte angu-

stias patitur: conjiciens in cœlum oculos, iratum sibi videt Deum: retro respectans, ad intuitum plurimorum dæmonum animæ ipsius inhiantium exhorrescit: deorsum flectens lumina, videt paratas inferni fauces: ante se videt severum Christum, cujus conculcavit sanguinem: intus mordacem conscientiæ vermem sentit. Si forte horologium sonat, tali cor ejus pulsatur sono: *tempus non erit amplius.* Si spectat collectanea sua, dicitur illi: et hæc quæ parasti, cujus erunt? ac tandem in desperatione positus, animam dæmonibus, quibus obtemperavit in vita, relinquit. Ecce, ne tali morte moriaris, Deus tibi gratiam dare paratus est. Vide ergo, ut vivas Deo, si vis mori Deo.

III. Audi Deum dicentem per Psalmistam, *Psal.* 115.: *Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus.* Pretiosa: 1. Quia dolores, quos sentiunt, voluntate Dei et morte Christi dulcorant. 2. Quia mortem naturaliter horribilem secure exspectant, et tamquam vitæ januam exoptant, ut tandem Deo fruantur. 3. Quia si vident dæmones, eos non verentur, quos suffulti a Deo toties vicerunt. 4. Quia deserere mundum non est illis grave, qui pridem illum jam deseruerunt. 5. Quia vident interdum B. V., vel alios Sanctos Patronos, quibus specialiter addicti erant. 6. Quia in actibus fidei, spei, charitatis, desiderii videndi Deum, moriuntur. Ecce, tali morte mori potes, imo de-

bes, Religiose: ita ergo vive, ut sic moriaris.

Colloquium. Jesu mi, mi Jesu agonizans in cruce pro me! indignissimus quidem sum Spiritu tuo; quia tamen ponis animam tuam pro me, peto a te, ut tibi conformis moriar: immitte in cor meum ultimum Spiritum tuum, et vivifica illo miseram animam meam. O Jesu mi, agonizans pro me!

In fine, Pater, Ave, et Anima Christi, etc.

DOCTRINA PRACTICA

TEMPORE MATUTINO DIEI QUARTÆ RELEGENDA

De tempestiva præparatione ad mortem.

Quamvis a nonnullis viris asceticis ita describatur Religiosus: Religiosus est anima mœrens ac dolens, indesinenti mortis memoria: nihilominus tamen videre persæpe est, Religiosos non usque adeo ad mortem, prout par erat, paratos mori: necesse igitur est, Religiosum mortis suæ horam cum debita animæ præparatione præstolari: præparatio autem potest esse ista.

1. Habeat Religiosus singularem affectum erga pretiosissimam Dei Matrem, quotidieque eam peculiari cultu veneretur, ut per eam impetret felicem mortem; potissimum vero, quo-

tiescumque eam salutat, cum reflexione et affectu proferat illa verba: *Sancta Maria, Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc, et in hora mortis nostræ.* Cultum hunc Matris Dei esse solatio in morte, probavit P. Joannes a Campis Montensis, Deiparæ devotissimus; ejus enim Rosarium perpetuo volvebat manibus; ejusdem officium quotidie cum 5. Psalmis, qui litteris sanctissimi ejus nominis respondent, recitabat; singulis sabbatis ad Novitios, cum quibus diu habitavit, se conferebat, eisque historiam aliquam de Deipara narrabat. Ille ergo sub mortem, insueta lætitia perfusus, Patri cuidam dixit: Oh si nosses, Pater mi, quantum in morte adferat solatium, Deiparam singulari studio coluisse! *Annuæ Coll. Torn.* 1601. Nec morti solum nostræ favet Parens vitæ, sed etiam post mortem curam nostri gerit; apparens enim Patri Hieronymo Carvalio, dixit, magnam se gerere curam pro hominibus Societatis vita functis, ut e purgatorio liberentur. *P. Nieremb. de Amor. B. V. c.* 12.

2. Deligat Religiosus aliquod tempus, singulis hebdomadis, e. g. die dominico, vel alio festo, quo non interveniunt complures occupationes, et eo tempore, segregatus ab omni conversatione, in Templo, vel alio loco, ita secum disquirat: si mihi nunc moriendum esset, quo animo, qua præparatione morerer? estne aliquid, quod tunc conscientiam gravaret? et si

quid ejusmodi repererit, doleat, emendationem proponat, et pro confessione non differenda adnotet.

3. Singulas sacras communiones per modum Viatici sumat, et cum eis actibus, quos sumendo Viaticum exerceret: quis enim nos melius ad adventum Christi Judicis nostri in morte præparare potest, quam ipse Judex, qui nunc est cibus noster, et quem qui manducat, vivet in æternum.

4. Quales virtutum actus exerceri solent cum moribundis, et quales in extremo agone elicere vellet, eorum in vita habitum contrahat: tales sunt actus fidei, spei, charitatis, contritionis, fiduciæ erga B. V., resignationis in divinam voluntatem, desiderii videndi Deum, etc.: in his igitur actibus frequentandis habitum in vita contrahat, fietque, ut morienti actus iidem in mentem recurrant: sicut enim umbra correspondet rebus, quarum est umbra, ita actus mortis correspondent plerumque actibus vitæ; et sicut plectitur hac pæna peccator, ut moriens obliviscatur sui, qui vivens oblitus est Dei, ita hac misericordia præmiatur justus, ut moriens recordetur Dei, qui vivens oblitus est sui, ut esset per frequentes actus memor Dei.

5. Præter pretiosissimam Dei Matrem, eligat alios etiam Patronos mortis suæ, quos eo fine quotidie colat, iisque mortem suam commen-

det. Ex his Patronis sit S. Michael Archangelus, itemque S. Angelus Custos proprius, in quorum honorem destinet, æternoque jure illis inscribat (salva inscriptione pro animabus purgatorii) omnes actus amoris Dei, quoscumque tota vita eliciet; præterea quotidie eos invocet. Iisdem Patronis adnumeret specialiter S. Barbaram virginem et martyrem, in cujus honorem destinet, et pleno jure ei inscribat omnes sacras communiones totius vitæ, salva itidem inscriptione fructus satisfactorii pro animabus purgatorii; præterea quotidie invocet illam mane, et vesperi. Adlegat insuper sibi Filius Societatis in Patronos mortis Sanctos Societatis, nempe S. P. Ignatium, S. Franciscum utrumque, B. Stanislaum, B. Aloysium, et alios NN., in quorum honorem omnes actus mortificationis totius vitæ destinet (salvo jure animarum purgatorii) et quotidie singulariter eos invocet.

6. Ad Dominum Jesum agonizantem in cruce Religiosus peculiariter sit devotus; quotidieque tempore meridiano ad pulsum, qui solet dari pro salutanda Dei Parente, salutationibus angelicis adjiciat hanc oratiunculam: Jesu *mi*, *mi* Jesu, *agonizans in cruce pro me, memento agoniæ et mortis tuæ pretiosissimæ; momentum agoniæ et mortis meæ dedico, offero, unio cum agonia et morte tua; sit mors tua vita mea, ô* Jesu *mi!*

7. Quotidie, conferens se ad somnum, instituat Religiosus praxim mortis, usitatam olim Patri Gaspari Druzbicki, vitam cœlestem plane in terris ducenti: praxis hæc est ejusmodi. 1. Decumbe in lecto, veluti amplius ex eo non surrecturus. 2. Toti mundo, rebusque ejus valedic. 3. Testamentum spirituale ratifica. 4. Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, atque Extremam Unctionem spiritualiter sume. 5. Elicias breviter actus, quos in morte velles elicere: *Credo, spero, amo super omnia! Doleo ex amore tui: condono omnibus inimicis meis omnia. Fiat voluntas tua! desidero videre te, etc.* 6. Agonizanti in cruce Christo, et articulo mortis ejus, et pretiosissimæ Parentis ejus, omniumque Electorum, articulum mortis tuæ commenda, et uni. 7. In manus Sanctissimæ Trinitatis, Jesu Christi, B. V., omniumque Electorum, spiritum tuum trade. 8. Ultimo veluti anhelitu nomina, Jesus et Maria, ingemina, sicque obdormi.

8. Peculiariter Religiosus sit addictus studio disponendi moribundos; non patietur enim Deus male mori eum, qui aliis ad bene moriendum profuit; interdumque Deus hoc studio post mortem punit defectum zeli circa animas in vita commissum, quod tali historia comprobat P. Jacob Hautinus, *Lib. de commun. generali, parte* 3. *sect.* 8. Sacerdos quidam Societatis nostræ præbuit se videndum post

obitum suum alteri ejusdem Societatis Sacerdoti, viro gravissimo religiosissimoque, et narravit inter alia, ex quo esset e purgatorii suppliciis emissus, varias Urbes et Provincias sibi esse lustrandas, quod vivens zelum exercuisset remissius, atque ita tutelarium Angelorum ritu jussum se moribundis assistere. Retulit hoc P. Florentius Montmorencius, qui, cum eo tempore ageret Provincialem, de tota re edoctus est per literas ab eo Patre, cui mortuus apparuerat.

9. Agonizantium memor sit Religiosus quotidie, et pro iis oret, quotiescumque dicit: *Fidelium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace!* conjungatque semper orationem pro animabus in purgatorio orationi pro agonizantibus, ex quorum momento pendet eorumdem æternitas, et qui sunt auxilio suffragiorum egentissimi: *Qui* autem *intelligit super egenum et pauperem, in die mala*, et a die malæ mortis *liberabit eum Dominus*. Psal. 40.

DIEI QUARTÆ

MEDITATIO II.

DE JUDICIO DEI PARTICULARI

Idem fundamentum habet Meditatio hæc in Exercitiis Sancti P. N. quod præcedens.

Oratio præparatoria et Præludium I. ut supra.

Præludium II. Pete a Deo gratiam concipiendi intimum timorem judicii ejus.

Punctum I. Audi Deum dicentem, *Ezech.* 18.: *Unumquemque juxta vias suas judicabo*: et considera, judicium uniuscujusque, seu particulare, in ultimo instanti vitæ, exactissimum fore. 1. Namque discutientur non solum gravia peccata, sed etiam verba otiosa, ut præmonet ipse judex. 2. Discutientur etiam justitiæ seu bona opera, intentiones, inclinationes, et omnimodæ circumstantiæ. 3. Discutientur intentiones actuum, tam malorum quam bonorum. 4. Omissiones bonorum, evacuationes gratiarum divinarum, impedimenta et obstacula, obstructioque fontis misericordiæ divinæ. 5. Peccata in causa solum, quæ poterant sequi ad posi-

tionem causæ eorum, nec tamen sunt secuta. 6. Peccata aliena, tibi tamen merito imputanda, scandalaque activa et passiva. Tanta est materia judicii illius, et forte est adhuc alia, quam Deus novit. Time ergo illam, et per Sacramenta, actusque supernaturales, præsertim charitatis, diminue.

II. Audi Deum dicentem, *Mal.* 3.: *Accedam ad vos in judicio.* Et considera judicii illius particularis formam. 1. Apparebit animæ Christus crucifixus (ut docet Innocent. *lib.* 3. de vilitate conditionis humanæ) cum quadam exaggeratione beneficiorum: quo vultu tunc intueberis Christum? an non erubesces coram illo? 2. Sublato hoc spectaculo, sedebit pro tribunali Christus, vel loco ejus S. Michael Archangelus. 3. Stabit accusator diabolus a sinistris, et dicet: Juste Judex, tanta isti homini præstitisti; ille autem te spreto, consiliis et inspirationibus tuis abjectis, me et suggestiones meas est secutus. 4. A dextris stabit Angelus custos tuus, testabiturque omnia. 5. Intus conscientia, ad instar libri, omnia repræsentabit. Quid tunc respondebis Judici tuo? poterisne dicere illud S. Augustini? *Feci Domine quod jussisti, da quod promisisti.*

III. Audi Christum Dominum dicentem, *Matth.* 22. 23.: *Quomodo fugietis a judicio gehennæ?* et considera modos, judicium illud reddendi tibi favens. 1. Si neminem unquam judicaveris;

nam non judicaberis, ipso Judice id asserente. 2. Si teipsum judicaveris; nam, teste Apostolo, non judicaberis a Domino. 3. Si faventem tibi reddideris Matrem judicis, B. Virginem misesericordiæ matrem. Hæc igitur deducere in praxim propone.

Colloquium institue illis prosæ ecclesiasticæ verbis: *Juste Judex ultionis, donum fac remissionis, ante diem rationis. Ingemisco tamquam reus, culpa rubet vultus meus, supplicanti parce* Deus! *etc.*

In fine, Pater, Ave, et Anima Christi, etc.

HORA CONSIDERATIONIS

TEMPORE POMERIDIANO DIEI QUARTÆ

De testamento hominis Religiosi.

Certum est 1. prohibitum esse Religiosis professis testari, et testamenta eorum irrita esse. Constat ex jure canonico in authent. *Ingressi; cap. de sacros. eccles.* Ratioque est, quia Religiosus professus nec proprium habet, nec proprii est capax; testari autem est actus proprietatis. Religiosi quoque Societatis nostræ, necdum professi, post vota tantum simplicia, licet valide possint testari, licite tamen non possunt, sine præscitu superioris, qui post

mortem eorum, testamentum in gratiam consanguineorum factum, irritare potest, ita ut consanguinei, non ex testamento succedant, sed ab intestato, ut docet Suarez, *tom. 4. de Relig. lib. 4. c. 6.*

Certum est 2. statutam esse pœnam in jure canonico, cap. *Monachi*, contra Religiosos, qui post mortem habuisse aliquid proprii deprehenduntur: statutam, inquam, esse pœnam, ut non in loco sacro sepeliantur, sed in sterquilinio, cum pecunia vel re per eos possessa, ut fecit S. Gregor. Magnus, quem jus allegat; imo si in loco sacro sepultus fuerit, est extrahendus, si id sine magno scandalo fieri potest. Nomine autem *proprii* intelligitur non solum dominium, sed etiam usus et possessio, independenter a Superioris consensu, juxta doctrinam Theologorum.

Certum est 3. dubiam ad minimum esse salutem eorum Religiosorum, qui multa superflua, unius vectoris onerario currui vix sufficientia, et interdum pretiosa, coacervant, detinent, et tandem post mortem relinquunt, quamvis ea cum licentia Superioris coacervaverint, et detinuerint, quia concilium Tridentinum decernit, *sess. 25. cap. de regul.*, ut supellex Religiosorum, statui paupertatis, quam profitentur, sit conveniens, nihilque in ea superfluum sit. Non potest igitur licite superior Religiosus, immo nec ipsa communitas

Religiosa, etiamsi habeat dominium bonorum, dare licentiam subdito, seu particulari Religioso, ad superflua, quia non potest contravenire Concilio. Nec tantum licite, sed nec valide potest superior Religiosus dare facultatem subdito ad superflua, quia est solum administrator, tam bonorum temporalium religionis, quam eorum, quæ aliunde obveniunt subdito; administratio autem illi conceditur a constitutione Ecclesiæ ad necessaria solum, non superflua. Doctrina hæc desumitur ex gravissimis Theologis, apud Sanchez *lib. 7. in præc. dec. cap. 8. et cap. 19. a num. 20.* Sed quidquid sit de his; numquid decet socium Christi, (qui non habuit, ubi caput reclinaret, et qui nudus in cruce mortuus est) onustum superfluis mori? numquid cum talibus sarcinis mortuus est S. P. Ignatius? qui in cubiculo suo nihil habuit præter Novum Testamentum, Thomam de Kempis de Imitatione Christi, et Missale, quod pridie Missæ dicendæ curabat sibi adferri, ut adnotavit P. Consalvus in Diario. Alios e nostris servos Dei talium superfluitatum hostes et eliminatores referre, superfluum duco.

Certum est 4. inesse Religioso bona quædam, quæ in nuncupatione votorum a se non alienavit, ut patebit ex praxi sequenti, et de his posse testamentum conficere ejusmodi.

Praxis testamenti Religiosi.

Ego N. N. volo facere testamentum ultimæ voluntatis meæ, in omnem vitam et mortem meam, et in æternitatem valiturum, ad majorem Dei mei gloriam, et recreandum gustum, cor, beneplacitumque divinum, ut consulam animæ meæ securitati, quod ex libera et bene placente voluntate facere desidero, quantum mihi, o Sanctissima Trinitas, Deus meus, per gratiam tuam, et Domini mei Jesu Christi, pretiosissimæque ejus Parentis et Sanctorum intercessionem, licitum est.

Atque hic inprimis prævios actus huic testamento accommodatos elicias, nempe actum Fidei, Spei, Charitatis, Contritionis, gratiarum actionis pro beneficiis totius vitæ: resignationis in omnem Dei voluntatem; desiderii videndi Sanctissimam Trinitatem; affectus erga B. V., etc. Deinde ipsum testamentum sic aggredere.

Ego, mi Deus, amore tui, per gratiam tuam spoliavi me omnibus bonis terrenis, omni substantia temporali, etiam sperata et concupita; spoliavi me omni honore mundano et capacitate ipsius; omnibus voluptatibus etiam per jus naturæ licitis; omni demum libertate propria ad faciendum quod liberet meæ voluntati. His igitur jam pridem in sancto sinu

tuo depositis, quæ mihi residua sunt ex dono tuo, de his, juxta beneplacitum tuum, ita dispono.

1. Corpus et animam meam trado omnium creatrici Omnipotentiæ tuæ, et protestor, te esse primum principium rerum omnium: ignosce, si in primo usu rationis ad te non sum conversus.

2. Jus in extrema necessitate defendendi vitam meam trado suavissimæ Providentiæ tuæ, et protestor, te esse Dominum vitæ et necis, subdoque me tibi ad omne genus mortis.

3. Inannihilabilitatem, quam de potentia ordinaria habet materia et anima mea, trado divinæ immortalitati tuæ, et protestor me nolle esse, nisi propter te, et ut amem te.

4. Potentiam obedientialem meam trado effectrici miraculorum potentiæ tuæ, et protestor, te Authorem omnium supernaturalium esse.

5. Alias, tam corporis, quam animæ potentias, trado virtuti et potentiæ humanitatis Christi, cui unionem hypostaticam gratulor.

6. Virtutes et habitus naturales in anima residentes, trado æternæ Sapientiæ tuæ; eique me in æternum discipulum devoveo.

7. Passiones omnes, et propensiones meas, trado inclinatissimæ in genus humanum propensioni tuæ, cui in æternum adhæreo.

8. Libertatem illam absolutam, qua hoc mo-

mento maximus peccatorum esse, ipsumque Luciferum adæquare possum, subdo eminentissimæ libertati tuæ, cui me in æternum mancipo.

9. Famam, et honores omnes, si qui mihi aliquo jure debentur, trado inprimis supremæ dignitati tuæ, deinde linguis, vilipensionibus, et obtrectationibus hominum, ita ut nec post mortem ab hac obligatione eximi velim.

10. Merita omnia, si quæ habeo in Religione ratione laborum meorum, trado Religioni meæ, nec ab ea quidquam volo, nisi ut me tractet, tamquam mancipium, meque velut inutile pondus post mortem in sterquilinio sepeliat.

11. Gratias omnes a te mihi collatas, et habitus omnes supernaturales in anima residentes, trado et depono in manibus pretiosissimæ Dei Matris, protestorque, me per manus ejus omnia accepisse : et hæc est æterna protestatio mea.

12. Virtutes omnes supernaturales et acquisitas, si quæ sunt, trado infinitæ bonitati tuæ, et peto, ut tandem consumat omnem malitiam meam.

13. Fructum adorationis, et gratiarum actionis omnium actionum mearum, trado eminentissimæ Majestati tuæ, ad subdendos tibi omnes infideles et hæreticos.

14. Fructum impetratorium omnium actionum et passionum mearum, trado Misericor-

diæ tuæ, pro existentibus in peccato mortali, et pro agonizantibus.

15. Fructum omnem satisfactorium, tam mearum omnium actionum et passionum, quam alienarum, in vita et post mortem ad me spectantem, trado animabus purgatorii, plene et totaliter.

Sic me nudum, exspoliatumque in mero nihilo meo, coram te statuo, et sic, te solo contentus, mori volo, agonem meum agoni Christi uniens. Sic me ex hac vita transfer, et misericordissime fac me esse id quod vis. Amen.

DIEI QUARTÆ

MEDITATIO III.

DE ÆTERNITATE

Ratiocinari nos de ea jubet S. P. N., dum ait in lib. Exerc. Hebd. 1. puncto 3.: Ratiocinandum est, supplicium æternum peccato juste irrogari.

Oratio præparatoria et Præludium I. ut supra.

Præludium II. Pete a Deo gratiam, apprehendendi æternitatem, sternendique tibi viam, ad eam sancte inchoandam.

Punctum I. Audi Deum dicentem per S. Paulum, *Tim.* 6.: *Apprehende vitam æternam:* et considera immensam longitudinem æternitatis, seu ductum æternæ durationis, tam versus aquilonem et occasum infernalis infelicitatis, quam versus ortum et meridiem cœlestis beatitudinis. Dentur pulvisculi ita minuti, ut eorum decem millia contineantur in uno grano papaveris; sit igitur totum hoc spatium, quod est intra cœlum et terram, impletum talibus pulvisculis: quid putas, quantus erit numerus illorum pulvisculorum? et tamen hunc numerum P. Clavius expressit una unitate, adjectis cifris quinquaginta una, nempe tali numero, 1 0000000000000000000000000000000000000000 00000000000, id est, mille millibus millionum, millionum, millionum, millionum, millionum, millionum, millionum, millionum. Jam non sic, sed disponantur numeri in tam longum, quanta longitudo est diametri cœli empyrei, nempe plusquam octoginta millionibus milliarium: o quam horrendus consurget numerus! Sed exprimeturne per illum longitudo æternitatis? nihil minus; finiti enim ad infinitum nulla est proportio. Et non dices? *o æternitas! cum te non capiam, tu me capias.*

II. Audi dicentem Deum per Ecclesiasten,

cap. 12.: *Ibit homo in domum æternitatis suæ*; et considera immensam superficiem æternitatis, tam fortunatæ, quam infelicis. Qui est in medio Oceano, quocumque verterit oculos, non attinget litus; sic, quocumque Beatus oculos verterit, non attinget terminum, eodemque modo damnatus: undique et undique æternitas. Ecce talis superficies æternitatis! committes aliquando, Religiose, te huic immenso mari; ah! quomodo pro tanta navigatione providisti, et provides tibi?

III. Audi dicentem Deum, *Isaiæ* 32.: *Quis ex vobis habitare poterit cum ardoribus sempiternis?* Et considera corpus ipsum, seu crassitiem æternitatis. De fide est, fore in inferno fletum, ut docet Christus, *Matth.* 8., de quo S. Bonaventura *cap.* 49. *de inferno*, ait, *tam copiosum illum fore, ut, si singulorum damnatorum asservarentur lacrymæ, integer ex illis congereretur Oceanus.* Cogita ulterius; sint tot integri mundi, quot fuerunt, sunt, eruntque homines, quot folia in arboribus, quot guttæ in aquis, arenæ in mari, atomi in aere, et unus damnatorum singulis mille annis, unam guttam ex oculis suis emittat, implebit lacrymis suis omnes mundos: æternitas autem in infinitum continuanda manebit, tam diu, quamdiu Deus erit Deus.

Colloquium. O anima mea! æternitas te, bona vel mala, manet; et in potestate tua est,

cum Dei gratia bonam consequi: cur ergo non incipis serio pro cœlo laborare? quid tibi cum transitoriis vanitatibus? transibunt hæc omnia; quid te ex rebus mundi contristabit? quid pro æternitate bona obtinenda grave erit? æterne Deus! qui me in æternum creasti, ne permittas, quæso, me perire in æternum!

DIES QUINTA

S. JOSEPHO SPONSO B. V. CONSECRANDA

ORATIO JACULATORIA hujus diei erit ista: *Domine, dum veneris judicare, noli me condemnare.*

MEDITATIO I.

DE ABYSSO JUDICIORUM DIVINORUM

De judicio Dei fieri posse Meditationes in Exercitiis, innuit S. Pater, in fine Exercitii V. Hebdom. 1.

ORATIO PRÆPARATORIA et PRÆLUDIUM I. ut supra.

Præludium II. Pete a Deo gratiam, per quam a judiciis ejus formidet cor tuum.

Punctum I. Audi Deum dicentem per S. Paulum, *ad Rom.* 9. : *Cum nondum nati fuissent etc., Jacob dilexi, Esau autem odio habui:* et considera abyssum judiciorum Dei circa te, antequam exstitisti. 1. Alterutrum horum est: vel prædestinavit te Deus, seu elegit ad gloriam æternam, electione meri doni, sine ullis tuis meritis; vel post prævisa peccata tua reprobavit te: horum cum neutrum determinate scias, quomodo non pavebis? 2. Ordinavit seriem prædestinationis tuæ, cum multis occultis tibi conditionibus, licet in potestate tua positis: *si*, *si*, *etc.*, quæ cum tibi sint ignotæ, quomodo non pavebis? 3. Computavit et determinavit dies tuos, fecitque decreto suo terminum vitæ tuæ; quem cum ignores, quomodo non pavebis? 4. Determinavit numerum gratiarum efficacium tibi dandarum, et mensuram peccatorum a te libere committendorum; quam cum ignores, quomodo non pavebis?

II. Audi dicentem Deum, 1. *Reg.* 16.: *Non juxta intuitum hominis ego judico:* et considera abyssum judiciorum Dei circa te, tota vita tua. 1. Nescis, utrum odio an amore dignus sis. 2. Nescis, an sis perseveraturus usque ad finem. 3. Non unus forte ex sæcularibus est te melior. 4. Scis evidenter quod peccaveris; remissum autem tibi esse peccatum,

nescis: quia nescis, an vel unicum actum supernaturalem in tota vita tua elicueris, qui tamen actus requiritur ad remissionem peccati. 5. In Angelis suis reperit pravitatem Deus, columnæque cœli ceciderunt, et tu non timebis?

III. Audi Psalmistam, *Psal.* 67.: *Domini, Domini, exitus mortis:* et considera abyssum judiciorum Dei circa mortem tuam, et ea quæ consequentur mortem. 1. Multi, qui diu bene vixerunt, in extremo vitæ puncto damnati sunt, id et tibi contingere potest. 2. *Si justus vix salvatur*, tu ubi parebis? 3. Clamabat ille: *anima mea!* 70. *annis servivisti Deo, et egredi times?* tu autem eo tempore quid dices? 4. Forte jam recepisti mercedem tuam, vanus vanam. Et nonne timebis?

Colloquium. Quis non timebit te, Domine, quia solus pius es? non me ita terret justitia tua, sicut terret me misericordia tua, cui male respondet miseria mea. Tot me jam vallasti beneficiis, munivisti præsidiis; et ego hostili animo contra te insurrexi, munitiones tuas contra te verti. Oh quis erit exitus meus? Miserere, Domine, et ne despicias in finem.

In fine, Pater, Ave, et Anima Christi, etc.

DOCTRINA PRACTICA

TEMPORE MATUTINO DIEI QUINTÆ RELEGENDA

De timore judiciorum Dei.

1. Nomine judiciorum Dei intelliguntur non solum illa duo Tribunalia Dei, quorum unum absolvitur in morte cujusque hominis, alterum peragetur in die novissimo; sed etiam mirabiles quædam Dei dispositiones circa creaturam suam, quas Scriptura interdum vocat *abyssum: Judicia tua abyssus multa*, *Ps.* 35.: interdum, scientiam quamdam imperscrutabilem: *Mirabilis facta est scientia tua ex me*, *confortata est*, *et non potero ad eam:* nonnunquam, *nubem*, in qua est latibulum Dei; interdum, *lucem inaccessibilem*, 1. *Timoth.* 6.

2. In re autem judicia Dei nihil aliud sunt juxta Salianum, *lib.* 2. *de timore Dei*, *c.* 3., nisi divinæ illæ actiones, quæ superiorem quamdam regulam, et quotidiana pervulgataque providentia sublimiorem sequuntur. Quod ipsum prædictus auctor sic exemplificat: usitata, inquit, providentia est, ut, qui sancte vixit, felici morte defungatur, et ut perditam vitam mors exsecranda consequatur; perinde atque is, qui Babylonem, vel Hierosolymam magnis

et continuis itineribus contendit, finaliter Babylonem, vel Hierosolymam perveniet. Sed illud mirabile est, si is, qui Babylonem intendebat, ad eamque dies noctesque properabat, Hierosolymam perveniat, et vice versa; hoc est, ut, qui diu male vixit, bene moriatur, et vice versa; atque hæc inter alia sunt abyssalia judicia Dei, quæ, ut Religiosus assuescat salubriter timere, hæ possunt subservire praxes.

Primo, cogitet interdum: quis scit an nomen meum scriptum sit in libro vitæ? ingessit olim cogitationem hanc S. Bernardus Fratribus suis in sermone ad eos habito, dicens: Quis scit, an omnium vestrum, quos video, nomina scripta sint in libro vitæ? fundaturque hæc cogitatio in illo ipsius Incarnatæ Sapientiæ oraculo: *Multi vocati, pauci electi: Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum cœlorum.* Non sunt tamen formanda ex hac cogitatione duo extrema, ad infernum deducentia, nempe, extremum præsumptionis et extremum desperationis; sed temperanda est illo effato: *Si non es prædestinatus, fac ut prædestineris;* et *enitere ita vivere, ut cœlesti habitationi congruas.* De quo quidem effato controvertitur, an sit prolatum a S. Augustino; hoc tamen de illo sentiendum, quod fundetur in doctrina supremi post Christum Ecclesiæ Doctoris, S. Petri, qui ait, *Epistola* 2. *cap.* 1.: *Fratres, satagite,*

ut per bona opera certam vestram vocationem et electionem faciatis ; et hoc est, *fac*, *ut prædestineris:* ut, dum tibi non constat de electione tua, per bona opera certam tibi illam facias. Velim tamen, Religiose, circa hanc quæstionem et cogitationem hæc advertas: Scis utique, quam bonus sit Deus; scis, quam dignus sit omni possibili amore; scis, quod Deus, etiam damnando te, sicut non potest non esse Deus, ita non potest non esse bonus; scis, inquam, hæc omnia; quomodo ergo non erumpes in hunc actum? oh Deus! oh bonitas! oh dignitas amoris! dato, quod sim reprobus; dato, quod te non sim amaturus in æternum, hoc ipso per totam vitam meam amabo te, et ex amore tui serviam tibi. Si homines mundani eo etiam titulo inhiant et adhærent viscose rebus temporalibus, quia illis non sunt fruituri post mortem; quanto æquius ego fruar te in vita, si te non sum fruiturus post mortem? caream cœlo; et dato quod carebo te in cœlo, hoc ipso nolo te carere in terra, ne sim bis miser, et ibi, et hic: ne sim ante tempus infelix: quidquid sit tandem, committo tibi, et judiciis tuis; mihi sufficit, ita adhærere tibi, ut non dimittam te, quamdiu fuero.

Secundo: non fidat Religiosus statui suo nimis, sed audiat S Hieronymum, quem sonitus judiciariæ tubæ, totum mundum ad extre-

mum Dei judicium convocaturæ, non attentum dumtaxat et pervigilem, sed etiam intentissimum servitio et timori Dei reddiderat; audiat, inquam, illum dicentem : *Non Hierosolymis vixisse, sed Hierosolymis bene vixisse, laudabile est.* Magna Dei misericordia, quod de sæculo nequam eductus sis, Religiose, et positus in Religione: sed numquid hoc ipso in gratia Dei confirmatus es, et impeccabilis redditus? Est Religio cœlum, sed in cœlo deliquit irremediabiliter Angelus. Est Religio paradisus; sed et in paradiso primi parentes innocentiam abliguriverunt. Est Religio cœtus Apostolorum; sed et in hoc cœtu prævaricatus est Judas. Habetur clausura; sed et eam fur infernalis suffodere potest. Coercet a malo ipsa vestis religiosa; sed et in ea, nisi adsit timor Dei et custodia sui, filum prædestinationis præscindi potest.

Tertio : Non patiatur Religiosus se vinci a sæcularibus in servitio Dei, ne cadat in eum illa Christi sententia : *Auferetur a vobis regnum Dei, et dabitur genti facienti fructus ejus.* Non sunt hæ novæ apud Deum transmutationes et translationes, ut unus alterius ingrati occupet locum; sic superbi Luciferi S. Franciscus Assisias dicitur in cœlo obtinuisse principatum; sic in locum proditoris Judæ substitutus Mathias; sic Apostoli, Judæis nolentibus recipere verbum Dei, conversi sunt ad

Gentes : *Sic multi venient ab Oriente et ab Occidente, et recumbent cum Abraham, Isaac, et Jacob in regno Dei; filii autem regni ejicientur in tenebras :* sic in die judicii dicet Christus nonnullis, qui in nomine ejus multas virtutes fecerunt : *Nescio vos ; recedite a me operarii iniquitatis.* Et quod miserandum! contingit interdum, ut illi qui alios erudierunt, et perduxerunt ad salutem, illi, inquam, ipsi damnentur. Ad quod respexisse videtur Spiritus Sanctus, per Ecclesiasten *cap.* 9., dum ante illam sententiam, *Nescit homo, utrum amore an odio dignus sit;* præmisit: *Sunt justi, atque Sapientes, et opera eorum in manu Dei.* Chaldæus legit : *Et discipuli eorum in manu Dei;* ita fit interdum, ut discipulis detur regnum Dei; ab iis autem, qui eos erudierunt ad salutem, auferatur ; ut discipuli, auditores, pœnitentes, proselyti, sint in manu Dei ; eorum autem professores, magistri, concionatores, confessarii, ad Religionem directores, devolvantur ad manus diaboli: quam vicissitudinem expendens S. Gregorius Magnus, *homil.* 17. *in Evang.*, cum dolore ait: *Per nos, fideles etc. ad regnum cœlorum pertingunt, et ecce nos per negligentiam nostram deorsum tendimus.* Exempla hujus dolendæ vicissitudinis, tam in historiis ecclesiasticis, quam in chronicis Religionum sunt plurima, quæ referre angustiæ libelli hujus non permittunt. Hoc igitur, Reli-

giose, cordi tuo alte impressum gere, et formida, ne Deus te ingratum, inutilem, suoque rebellem lumini, ex Religione sancta eliminet, et in locum tui alios meliores subroget: formida et illud, quod olim inculcabat P. Fabricius Banfus, visitator Poloniæ et Lithuaniæ: *Servemus, Fratres mei, regulas nostras, ne Deus loco nostræ eligat sibi vel excitet aliam Religionem, et nos projiciat, sicut tot alios projecit.* Sit autem formido ista non mere speculativa solum, sed practica, et morum (juxta normam exactæ religiositatis) correctiva.

DIEI QUINTÆ

MEDITATIO II.

DE PURGATORIO

Licet de hoc in Exercitiis suis S. P. N. explicitam mentionem non fecerit, fecit tamen implicite, ita loquens: Si visum fuerit ei, qui tradit Exercitia, expedire ad profectum eorum, qui exercentur, alias Meditationes hic adjicere, ut de morte,

ac aliis peccati pœnis *(inter quas sunt utique pœnæ purgatorii)* non se putet prohiberi. *Hebd.* 1. *Exerc.* 5. *in fine.*

Oratio præparatoria et Præludium I. ut supra.

Præludium II. Pete a Deo gratiam penetrandi salutifere pœnas purgatorii, easque vitandi.

Punctum I. Audi Deum dicentem per prophetam: *Non miserebitur ejus, qui fecit eum; et qui formavit eum, non parcet ei, Isa.* 27. Hoc audiens, considera gravitatem pœnarum purgatorii. 1. Quia nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit puniendis in purgatorio, cujus pœnæ, excepta temporalitate, eædem sunt, quæ in inferno. Est enim pœna damni, nempe carentia visionis beatificæ, cujus unicum momentum prævalet æternitati pœnarum sensus infernalium. Sunt et pœnæ sensus, superantes omnia tormenta hujus mundi, omnia supplicia et carnificinas omnium Martyrum simul sumptas. 2. Quia sunt in purgatorio aliquæ pœnæ sensus respectu aliquorum, superantes pœnam sensus infernalem; nempe, dum aliquis ob decem peccata mortalia, quæ ante mortem immediate per Sacramentum pœnitentiæ sustulit quoad solam culpam, manente pœna, punitur; ejus

enim pœna sensus in purgatorio major est, quam ejus, qui ob unum peccatum mortale in æternum damnatus, pœnam sensus in inferno subit. Et non timebis tam juste severam Domini et Judicis tui manum?

II. Audi Deum dicentem, *Psal.* 74.: *Cum accepero tempus, ego justitias judicabo;* et considera, eas, quæ nobis interdum videntur esse justitiæ, interdum injustitias esse apud Deum; puniri quoque in purgatorio animas justas magnorum meritorum, futuras in sublimi gloria; puniri autem pro minimis culpis, ut de hoc tot habes historias; puniri ob collocutionem solum importunam, propter unam impatientiam, propter parum potus sine facultate Superioris sumpti, propter apposita et consumpta in culina justo plura ligna, etc. Quid igitur erit tam parvum, quod committere non vereberis? verere igitur omnia opera tua, sciens, quod Deus non parcat delinquenti.

III. Audi Christum Dominum dicentem: *Esto consentiens adversario tuo cito, dum es in via cum eo, ne forte, etc., mittaris in carcerem, Matth.* 5. Et considera modos evadendi purgatorii carcerem. 1. Evades illum, si adversariis tuis omnes offensas ex corde dimiseris, nec pœnas eorum ullas desideraveris; Dominus enim dicit: *Dimittite, et dimittetur vobis.* 2. Si quidquid tibi in Religione molesti occurrit, patienter tuleris: Religio enim est

lentum martyrium; per martyrium autem evitatur purgatorium. 3. Si Christo Domino passo specialiter addictus fueris, ejusque dolores recogitaveris; qui enim dolet cum Christo hic, non dolebit alibi. 4. Si omnia opera tua satisfactoria animabus purgatorii inscripseris; contractus enim iste misericordiæ non potest pati miseriam. 5. Si Sacramento pœnitentiæ et Eucharistiæ exacte usus fueris. 6. Si actus amoris Dei et contritionis frequenter elicueris. 7. Si indulgentiis exacte usus fueris. Propone hæc omnia cum Dei auxilio.

Colloquium. Æterne Deus, hic ure, hic seca, modo in purgatorio, et multo magis in æternum parcas. Oh Sanguis Jesu! restingue flammas quæ debentur mihi! Oh Mater Dei mei! ne obliviscaris post mortem clientis tui.

In fine, Pater, Ave, et Anima Christi, etc.

HORA CONSIDERATIONIS

TEMPORE POMERIDIANO DIEI QUINTÆ

De timenda pietate, misericordia, et beneficiis Dei.

Quis putaret, non solum Dei judicia formidanda esse, sed etiam pietatem, misericordiam, et beneficia Dei, timeri debere? Quis

impius timet pietatem atque clementiam erga se? quis miser metuit misericordiam? quis beneficiarius beneficium, donationemque formidat? amoris hæc, non autem timoris incentiva videntur esse. Et tamen non potest solvi Scriptura, quæ dicit, *Apoc.* 15. : *Quis non timebit te, Domine, qui solus pius es?* Causæ autem timoris istius sunt hæ:

Primo, quia ex pietate, misericordia, et beneficiis Dei occasionaliter interdum nascitur, vel saltem notabiliter aggravatur peccatum. Docet id re ipsa et verbo, ipse, *qui peccatum non fecit*, Christus; *reipsa*, *quia*, juxta S. Simeonem, *positus in ruinam multorum est; verbo*, dum ait, *Joan.* 15.: *Si non venissem, et locutus fuissem eis, peccatum non haberent.* En ex tanto adventus Filii Dei beneficio enatum occasionaliter est peccatum!

Secundo, quia quædam beneficia confert Deus iratus, quæ non conferret placatus, et est quædam misericordia Dei summam importans homini miseriam; sic enim dicit Deus, *Isa.* 26.: *Misereamur impio, et non discet justitiam:* quibus verbis, tamquam fulmine ictus S. Bernardus, *serm.* 24. *in Cant.*, exclamat: *Misericordiam hanc ego nolo! super omnem iram miseratio ista; volo irascaris mihi Pater misericordiarum, sed illa ira, qua corrigis devium, non qua extrudis de via.* Est quædam misericordia Dei, non flagellari a Deo;

audi ergo, quid de hac misericordia sentiat regius Propheta, *Ps.* 72.: *In labore hominum non sunt, et cum hominibus non flagellabuntur; ideo tenuit eos superbia: operti sunt iniquitate et impietate sua:* ad quod respiciens Petrus Blesensis, ait, *Epist.* 9.: *Qui non flagellantur temporaliter cum hominibus, in perpetuum flagellabuntur cum dæmonibus; et qui cum hominibus non laborant, cum dæmonibus laborabunt.* Dignum autem est animadversione, quod, dum dicit Deus: *Misereamur impio, et non discet justitiam:* statim subdat: *in terra sanctorum iniqua gessit, non videbit gloriam Domini.* Ecce! in tales fulmen illud formidandæ Dei misericordiæ jacitur, qui inter bonos iniqui sunt. Solidus sacræ Scripturæ interpres Cornelius a Lapide, fulmen hoc divinum ita in nos intorquet; verba ejus sunt: *Hæc sibi adaptent, qui in sancta Societate, aut Religione, dissolute vivunt; gravis enim in illos incumbet judicii censura.*

Tertio, quia beneficia Dei interdum dantur in solam compensationem et mercedem temporaneam, pro nonnullis bonis operibus, mere ordinis naturalis, aut supernaturalibus, sed per peccatum mortale mortificatis, pro quibus non dabitur merces æterna, juxta illud decretorium Christi effatum, *Matth.* 6.: *Amen dico vobis, receperunt mercedem suam.* Hoc in-

time perculerat sanctum Hilarionem (ut refert de illo S. Hieronymus); nam cum ingens ad eum multitudo conflueret, ob plurima quæ patrabat miracula, indeque se æstimari videret, profusas quotidie solvebatur in lacrymas: tanti autem doloris et deplorationis causam inquirentibus discipulis respondebat: *Videtur mihi, fratres, quod hac hominum æstimatione jam Deus in hac vita rependat mihi parva illa, quæ ei præsto, obsequia.*

Quarto, quia quædam beneficia Dei sunt interdum præsagia malorum eventuum imminentium, perinde atque insolita malacia in mari ordinarie præsaga est magnarum tempestatum. Experientiam habuit hujus præsagii et prognostici S. P. N. Ignatius: nam, ut perhibet historia nostra, *lib.* 14. *num.* 10., cum anno quodam feliciter in Societate succedere omnia intellexisset, *male*, inquit, *metuo*, *ne a nostris alicubi peccatum sit.* Nec mora, paulo post Summus Pontifex Julius III. persuasus, nostrorum instinctu, decretum quoddam in Hispania editum esse, ita iratus est contra nostros, ut omnes a suo accessu arceret, nullique Cardinalium de nostris verbum ullum facere permitteret; tandem tamen ad literas Ferdinandi Regis Romanorum, vocato ad se S. Ignatio, et informatione accepta, animum mutavit.

Quinto, quia beneficiis divinis aliqui inter-

dum obdurantur, talesque erant, de quibus Job. *cap.* 24. : *Ipsi fuerunt rebelles lumini:* et S. Paulus dicit, *ad Rom.* 2, nonnullos ex divitiis bonitatis Dei thesaurizasse sibi iram, seu, ut Chrysost. in hunc locum, Dei beneficentiam in eis improbitatis, ingratitudinisque augmentum effecisse. Huc spectat, quod S. Augustinus, *serm.* 88. *de tempore*, ait: *De Pharaone sine dubitatione credamus, quod eum non tam Dei potentia, quam Dei patientia fecerit obdurari, etc.; quia dum ab illo pro ineffabili bonitate sua Deus plagas suspendit, ille obdurato corde contra Deum superbus se erexit*, abusu nempe bonitatis et indulgentiæ Dei, non autem voluntate Dei obduratus.

Sexto, quia in die judicii de singulis Dei misericordiis et beneficiis districtam reddituri sumus rationem, ita ut, cui plus datum est, plus requirendum sit ab eo, et *cum augentur dona, rationes etiam crescant donorum*, et *nos, qui plus aliis accepimus, gravius inde judicandi simus*, nec tantum judicandi, sed etiam supplicio afficiendi: id quod S. Chrysostomus *in Psal.* 6. confirmat, adducens legem veteris testamenti, in qua pro peccato unius Sacerdotis, et pro peccato totius populi, unus Deo vitulus offerebatur, aitque admirans: pro universo populo, qui peccarat, tantum offerebatur sacrificium, quantum pro solo Sacerdote! Et subdit causam hanc: *Quia, quo*

major est auctoritas (Sacerdotis a Deo evecti) *eo est et majus ejus, qui peccat, supplicium.*

Septimo, quia pietas, misericordia et beneficia Dei, si illis non usi, aut male usi fuerimus, intolerabili nobis confusioni erunt in die judicii, et (quod Deus avertat!) in inferno per totam æternitatem. Veritatem hanc ipsa essentialis veritas Christus ita inculcat, *Matth.* 11.: *Væ tibi Corozaim, væ tibi Bethsaida, quia si in Tyro et Sidone factæ fuissent virtutes, quæ factæ sunt in te, olim in cinere et cilicio pœnitentiam egissent: dico vobis, Tyro et Sidoni remissius erit in die judicii, quam vobis. Et tu Capharnaum etc. Viri Ninivitæ surgent in judicio cum generatione ista, et condemnabunt eam. Regina Austri surget, et condemnabit eam*, etc.

Refert Dionysius Carthusianus *art.* 30. *de* 4. *noviss. p.* 2. *c.* 203., et habetur in vitis PP., adolescentem quemdam religioni nomen dare volentem, a matre impeditum, tandem evicisse, hoc epiphonemate sæpius repetito: *volo salvare animam meam.* Is in religione, primis fervoribus extinctis, intepuit: mortua matre, et ipse in morbum incidit, in quo raptus spiritu, atque ad judicium Dei adductus, vidit matrem, quæ illum intuita inter damnandos exclamavit: quid est hoc, fili? quomodo huc redactus es? et ubi est illud, quod mihi oggerebas, *volo salvare animam meam?* ideone

Religionem iniisti? Hac matris exprobratione ita confusus est, ut redux ad se, et a morbo liber factus, perausteram duxerit vitam, rigoremque hunc dissuadentibus nonnullis dicere solitus fuerit; *Si matrem exprobrantem ferre non potui, Judicem Christum exprobrantem in die judicii quomodo feram?* Hinc disce, Religiose, etiam ipsum religiosum statum tibi timendum esse, si in eo, non ut par est vixeris; plus enim a te requirit Deus, quam a sæcularibus.

DIEI QUINTÆ

MEDITATIO III.

DE JUDICIO DEI UNIVERSALI

Competere Meditationem hanc Exercitiis spiritualibus, innuit S. P. N. ad initium Meditationis primæ hujus diei relatus.

Oratio præparatoria et Præludium I. ut supra.

Præludium II. Pete a Deo gratiam, imprimendi animæ tuæ sonum illum tubæ: *Surgite mortui, venite ad judicium!*

PUNCTUM I. Audi Deum dicentem, *Joel.* 3.: *Congregabo omnes gentes, et deducam eas in vallem Josaphat.* Hoc audiens, considera præcipua ex iis, quæ præcedent judicium universale. 1. Ad sonum tubæ aperientur monumenta, animæque reunientur corporibus. Ah! quid anima damnati dicet reassumendo corpus enormissimum! quomodo illud maledicet, quod propter ejus oblectationes damnata sit. E contra, quomodo anima justi benedicet corpus suum, quod illi instrumentum fuit ad salutem per mortificationes! etc. 2. Damnati ad intuitum signi crucis in aere apparentis clamabunt: *Montes, cadite super nos, etc.* Justi autem dicent. *O Crux, ave spes unica!* 3. Dum videbunt damnati justos occurrere Christo in aera, movebuntur pœnitudine inutili, dicentque: *Nos stulti, vitam illorum æstimabamus insaniam, etc.; ecce, quomodo computati sunt inter filios Dei!* transierunt omnia, nos autem æternum miseri! vide, inter quos ex his, Religiose, velis esse.

II. Audi Deum dicentem, *Ezech.* 7.: *Nunc finis super te, et judicabo te juxta vias tuas.* Hoc audiens, considera præcipua ex iis, quæ peragentur in illo judicio. 1. Pauperes spiritu, et re (quales sunt Religiosi) erunt judices aliorum: o quanta felicitas! 2. Manifestabuntur peccata singulorum hominum toti mundo: quam igitur demens, qui modo non manifestat in confessione?

3. Separabit Christus agnos ab hædis: et ubinam stabis, Religiose? si tantum materialis, et veste sola Religiosus es, dexteram non spera. 4. Feret sententiam Judex, dicetque agnis: *Venite benedicti Patris mei, possidete regnum, etc.*: hædis autem: *Discedite a me maledicti in ignem æternum, etc.* Expende singula verba, præsertim illud, *venite*, respondens vocationi; et illud, *discedite*, respondens dimissioni.

III. Audi Christum dicentem, *Matth.* 25.: *Et ibunt hi in supplicium æternum; justi autem in vitam æternam*: expendeque singula verba. 1. *Et*, significans continuationem pœnæ cum decreto immutabili; numquam ex isto et fiet *vel*. 2. *Ibunt*: in æternitate solum est progressus, terminus numquam. 3. *Hi*, ne communi quidem termino digni, qui a Deo exciderunt. 4. *In supplicium æternum*, pro momentaneis vanitatibus. 5. *Justi autem, etc.* quam magna merces, pro tantillis laboribus! Jam quantus erit damnatorum ejulatus, dum incipient evanescere ex oculis eorum, in cœlum euntes eorum olim amici, socii, etc. condiscipuli, connovitii, conreligiosi, etc.! Hisne non moveberis?

Colloquium institue his verbis: *Dum veneris judicare, noli me condemnare!* Per illud judicium, quo apud Pilatum inique judicatus es Domine Jesu, parce servo tuo, etc.

In fine, Pater, Ave, et Anima Christi, etc.

DIES SEXTA

S. PATRI NOSTRO IGNATIO CONSECRANDA

Oratio jaculatoria hujus dici erit ista : Jesu et Maria, *dulcissimi amores mei, patiar ego, moriar ego amore vestri, totus sim vester, nullus meus!* Ex vita manuscripta Alphonsi Rodriguez.

MEDITATIO I.

DE REGNO JESU CHRISTI

Ab hac Meditatione Hebdomadam secundam Exercitiorum spiritualium S. P. N. orditus est.

Oratio præparatoria et Præludium I. ex Exercitiis S. P. N. desumendum, ut spectare nos imaginemur synagogas, villas et oppida, quæ prædicans Christus pertransibat.

Præludium II. itidem ex S. P. N., ut nempe petamus a Deo, ne obsurdescamus, vocante nos Christo, sed ad sequendum et obtemperandum prompti simus.

PUNCTUM I. Considera, si Rex aliquis, divinitus electus in Principem et Ducem omnium Christianorum, omnibus dotibus regiis ornatus, suaderet suis subditis, ut cum eo ad subjugandos infideles, magna sibi damna, et illis majora inferentes, ad bellum pergerent, promitteretque illis, se ad omnia incommoda primum futurum, nec aliter victurum, quam illi, nec triumphaturum sine gloria eorum. Quid subditi illi tam bono Regi responderent? quomodo se illi ad omnia offerrent? siquidem de fortunis eorum, et de illis ipsis res ageretur. Sed quis ille Rex? Ecce, Dominus Jesus Christus, Filius Dei unigenitus, iste de cœlo venit mittere gladium, indicit bellum mundo, carni, Satanæ, perfidiæ, vitiis omnium hominum; alloquitur te, ut pergas cum illo ad hoc bellum; commeatum gratiarum suarum, immo et annonæ Sacri Corporis sui tibi suppeditat: sudores, dolores et vulnera prior subire vult: primus ad ardua omnia præcit tibi; tuum dumtaxat erit sequi illum. Non alio cibo vesceris, non aliis vestimentis et insignibus vestieris, nisi quibus ille; post bellum, ipse imponet tibi coronam. Quid ergo Regi huic tuo respondebis? quomodo eum non sequeris? quomodo non indices amori proprio et sensualitati tuæ bellum? Alloquere itaque Dominum tuum, et dic, ut olim Ethai ad Regem David: *Vivit Dominus, et vivit Dominus meus*

Rex, *quoniam*, *in quocumque loco fueris*, *Domine mi Rex*, *sive in morte*, *sive in vita*, *ibi erit servus tuus*. 2. *Reg*. *cap*. 15.

II. Audi Christum Regem in particulari proponentem tibi, in quo eum imitari debeas. 1. In abnegatione tui ipsius. 2. In portanda cruce omnium adversitatum. 3. In vera spiritus paupertate, castitate, obedientia, etc. Responde Regi tuo, et dic: *En*, *o Rex supreme*, *ac Domine universorum*, *tua ego*, *licet indignissimus*, *fretus tamen gratia et ope*, *me tibi penitus offero*, *meaque omnia tuæ subjicio voluntati*, *attestans coram infinita bonitate tua*, *in conspectu gloriosæ Virginis Matris tuæ*, *totiusque curiæ cælestis*, *hunc esse animum meum*, *hoc desiderium*, *hoc certissimum decretum*, *ut*, *quam possum proxime*, *te sequar et imiter in ferendis injuriis et adversis omnibus*, *cum vera tum spiritus*, *tum etiam rerum paupertate*.

III. Audi Christum Regem exquirentem a te, quam mercedem pro laboribus cum eo toleratis habere velis? respondeque Domino tuo: *Nolo*, *mi Domine*, *quidquam aliud*, *nisi teipsum*, hoc est, intimam notitiam et amorem tui; procul consolationes, non solum mundanæ, sed et spirituales, procul omnis æstimatio et commoditas! Tu mihi solus es adæquata merces: te mihi solum da, et sufficit. Protestor insuper, Domine mi, quod nec gloriam

æternam velim, quatenus bona mihi est, sed quia dignus es, ut per gloriam meam tu glorificeris, et in æternum ameris a me, et ab omni creatura. Fac ergo Domine mi, ut vivam ego, jam non ego, sed tu vivas in me!

In fine, Pater, Ave, et Anima Christi, etc.

DOCTRINA PRACTICA

TEMPORE MATUTINO DIEI SEXTÆ RELEGENDA

De æstimatione et amore vocationis religiosæ.

Gratiam vocationis religiosæ esse donum Dei præstantissimum, et gratiam gratiarum, sic declaro.

Primo, quia est gratia secundi Baptismi, ut docent SS. Patres, et cum illis S. Thomas, 2. 2. *q. ult. a.* 3., asserens, Religiosum, si post emissionem trium votorum religiosorum statim moreretur, statim recta ad cœlum evolaturum, non secus ac is qui suscepto baptismo statim moreretur. Hac occasione innuo praxim utilissimam, post singulas confessiones sacramentales renovandi vota religiosa; hæc enim religiosorum votorum renovatio ad abolendam pœnam peccatis debitam magnæ est efficaciæ, et forte tantæ, quantæ est prima eorumdem nuncupatio.

Secundo, quia gratia vocationis religiosæ est gratia cujusdam martyrii, cum hoc solo discrimine, juxta S. Bernardum *serm.* 30. *in cant.*, quod vitæ religiosæ martyrium horrore sit mitius illo, quo corpus perimitur, sed diuturnitate sit molestius, sitque per modum cujusdam holocausti, quod lente concrematur.

Tertio, quia gratia vocationis religiosæ est infallibilis arrha, et irrefragabile privilegium vitæ æternæ; neque enim fallere aut falli potest Veritas ipsa, quæ tamen universaliter pronuntiavit, *Omnis qui reliquerit domum, vel fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut filios, aut agros, propter nomen meum, centuplum accipiet, et vitam æternam possidebit.* Præ aliis autem Religionibus id conferre dignata est divina Bonitas Societati nostræ, quod perseverantia in illa sit semper connexa cum dono perseverantiæ in gratia finali, et cum æternitate sancta, juxta revelationem S. Francisco Borgiæ factam, quam typis vulgarunt P. Nicolaus Lancicius *in tract. de Institut. Soc. affectu* 98., et Pater Michael Staudacher in libello cui titulus: *Centum affectus amoris divini.*

Quarto, quia sequi gratiam vocationis religiosæ, et inire statum religiosum, est summa hujus vitæ beatitudo, et salvatio salvationi æternæ prævia: agnovit veritatem hanc, sed nimis sero (nam primum ante mortem) *anno*

1652. Pragæ R. D. Joannes Janderus Brunæ dimissus *anno* 1644., qui post multa infortunia, cum extremum diem sibi imminere cerneret, expetiit confessarium e Societate, per quem supplicavit Patri Vice-Provinciali, ut ante mortem vota Societatis emittere posset, quod et fecit multis cum lacrymis: dein inter cætera testamenti loco hæc scripsit et consignavit: *Testor Societatem* Jesu *esse beatitudinem terrestrem, ita ut si alia speranda non esset, ista ad hominem omni beatitudine cumulandum sufficiens foret. Testor, illam esse margaritam, quam si ego auro et sanguine redimere possem, auro et sanguine redimerem.* Et hæc verba ab isto homine non sola mors, sed veritas extorsit; cum enim beatitudo sit status omnium aggregatione bonorum perfectus, atque in re nihil aliud sit, quam cognitio et amor Dei, beatitudo hujus vitæ consistit in cognitione et amore Dei proportionato huic vitæ: in quo autem statu est major cognitio et amor Dei, quam in statu religioso?

Quinto, quia deficere a gratia vocationis religiosæ, et a statu religioso, est summa hujus vitæ infelicitas, maledictio, et damnatio prævia damnationi æternæ. Veritas hæc per naturalem sequelam sequitur ex præcedente; cum enim oppositorum opposita sit ratio, si inire statum religiosum, est summa hujus vitæ beatitudo, deficere ab illo, summa erit hujus

vitæ infelicitas. Hanc infelicitatem S. Bernardus, *de modo bene vivendi cap.* 20. melliflue licet, plenis tamen amaritudine verbis sic expressit: *Qui congregationem sanctam relinquunt, et ad sæcularem vitam descendunt, a Societate Dei elongantur, atque dominio diaboli subjugantur.* Non desunt historiæ idipsum comprobantes. *Anno* 1575. Viennæ Austriæ moriens unus e nostris, ante ipsum agonem renidenti vultu subridere cœpit: non ferens insuetam hanc in tam nubilo mortis tempore serenitatem, is, qui moribundum disponebat, ait: non est tempus ridendi, frater mi, sed judicium Dei præstolandi. Cui ille, ne quæso, turbet te hæc mea hilaritas, Pater! Angelus Custos meus ostendit mihi ignitum montem, et plurimos in eo damnatos, dixitque mihi, eos omnes dimissos esse e Societate; cum ergo ego per gratiam Dei moriar in Societate, superabundo gaudio. Sic ille quidem anticipato obtinuit promissum illud Christi, *Beati qui nunc fletis, quia ridebitis, Luc.* 7. Sed simul confirmavit illud, ne sanguineis quidem lacrymis eluendum: *Qui a Societate Dei elongantur, dominio diaboli subjugantur.*

Tanti igitur est coram Deo gratia vocationis religiosæ, ut merito gratia gratiarum dici possit, ad quam digne observandam hæ possunt Religioso subservire praxes.

1. Non tantum ipsam vocationem religiosam

plurimi æstimare et amare, sed etiam omnia connexa cum illa, nempe omnia præscripta in Religione, quamvis videantur exigua: cum enim accessoria sequantur naturam principalis, cui placet principale, eidem placere accessoria necesse est.

2. Paratum esse ad omnia ardua molestaque toleranda, pro vocatione et cum vocatione. Sic erat paratus B. noster Aloysius, de quo P. Mutius Vitellescus Generalis, in quadam exhortatione Romæ habita (ut legi in manuscriptis P. Gasparis Druzbicki) retulit, se ex ore ipsius audivisse resolutionem ejusmodi: *Si per unum tantum momentum in Societate esse debuissem, et per inferni pœnas ad id pervenire me oportuisset, elegissem illas, Pater, ut in Societate essem.*

3. Devovere seipsum Religioni in mancipium ac jumentum, cum omnibus obligationibus mancipio ac jumento competentibus. Usus est praxi hac memoratus P. Gaspar Druzbicki, ut adnotavi in vita ejus, *cap.* 11.: fecerat enim in quadam protestatione talem cum Societate contractum: *Tuum erit, o S. Societas, imperare mihi abjectissima et vilissima; meum erit obtemperare absque mora, murmure, excusatione, differentia, etc. Nolo rationem mei haberi in ulla re, etc. Nolo pro laboribus ullis meis ullam gratitudinem ostendi, sed omnia tamquam mancipii opera sepeliri ac conte-*

mni. Licebit tibi, post vires et annos exhaustos, me a consortio tuo arcere, sordibusque solis everrendis, aut pecudibus curandis deputare. Licebit tibi, me morbo afflictum, vel morti vicinum, omni solatio corporali destituere, et tamquam canis veterarii ulcus non curare; licebit tibi, meum cadaver, sepultura asinorum et bestiarum, vel inhumatum abjicere, vel in sterquilinio sepeliri jubere. Oh mancipium, libertate filiorum Dei dignissimum!

4. Ex amore vocationis religiosæ vestem religiosam exosculari, quoties induitur, exuiturque: cui exosculationi aduexa est indulgentia, ut videre est apud Lezanam, verbo *Habitus*. Et vero quidni appreties deoscuelerisque, Religiose, vestem tuam, cum hæc sit vestis nuptialis, in qua a convivio cœlesti non excluderis, et scito, te in pullo Societatis vestitu cœli fore candidatum.

5. Ex horis canonicis (si Sacerdos es) unam deputare, quam offeras ad agendas Deo gratias pro vocatione; ad impetrandam perseverantiam in ea; et ad satisfaciendum pro ingratitudine circa illam.

6. Pretiosissimæ Dei Parenti, et S. Angelo custodi specialiter addictum esse: ita enim censebat P. Leonardus Lessius, vere Theologus, ut scribitur in vita ejus, devotionem ad B. V. et ad Angelum custodem, ad perseve-

rantiam in Societate Jesu plurimum habere momenti, qua etiam intentione quotidie Litanias ad B. Virginem recitabat.

7. Ex amore vocationis, in quolibet Sacro tempore Communionis vota renovare.

8. Quoties pulsus datur ad salutandam B. V., nempe mane, meridie et vesperi, ex amore vocationis vota renovare; ad illa quidem verba, *Angelus Domini etc.*, votum angelicæ castitatis. Ad illa: *Ecce Ancilla Domini etc.*, votum obedientiæ. Ad illa: *Et Verbum Caro factum est*, votum paupertatis.

9. In Litaniis de omnibus Sanctis quotidie recitari solitis, ad illa verba: *Ut nos in tuo sancto servitio confortare et conservare digneris*, pectus tundere, donumque perseverantiæ in Religione expetere; tali enim tunsione, si fiat ex animo, roborantur dona Dei.

DIEI SEXTÆ

MEDITATIO II.

DE DUOBUS VEXILLIS

Inter Meditationes secundæ Hebdomadæ, hæc quarta ponitur a S. P. N., in qua eidem revelavit Deus totam ideam atque structuram integram Societatis, sicut ipsemet S. Pater retulit Patri Mercuriano, et hic in publica Romæ exhortatione narravit.

ORATIO PRÆPARATORIA consueta.

PRÆLUDIA accipiantur ex Exercitiis S. P. N. Primum sit, historica quædam consideratio, Christi ex una parte, et ex altera Luciferi, quorum uterque omnes homines ad se vocat, sub vexillo suo congregandos.

Secundum, ad constructionem loci, ut repræsentetur nobis campus amplissimus circa Hierosolymam, in quo Dominus Jesus Christus, tamquam bonorum omnium summus Dux, assistat. Rursum alter campus in Babylonia, ubi

se Lucifer malorum et adversariorum Ducem exhibeat.

Tertium, ad gratiam petendam, ut possimus exploratas habere fraudes mali ducis, invocata simul divina ope, ad eas vitandas; veri autem optimique Imperatoris Christi agnoscere mores ingenuos, ac per gratiam imitari posse.

Punctum I. Intuere per imaginationem in campo Babylonico ducem impiorum, in cathedra ignea et fumosa, horribilem figura vultuque terribilem, convocatos dæmones spargentem in totum orbem, ad nocendum omnibus hominibus, detonantemque ad ministros suos, et instigantem, ut injiciant hominibus catenas, trahantque ad vitia, et demum ad consortium damnationis æternæ. Perpende 1. *in campo Babylonico :* id est confusionis et perturbationis. 2. *In cathedra:* locum enim altum appetit, et suis persuadet. 3. *Igneus est:* ignem enim concupiscentiæ et iræ omnibus afflat. 4. *Fumosus est*, fumosque vanitatis aliis propinat. 5. *Horribilis*, et tamen a quibusdam amatur. Vide deinde, quam multi ad eum accurrant. Tu igitur visne sequi illum? vide, an aliquid ejus sit in te : an te non teneant catenæ ejus aliquæ: an non obfuscarit te fumo vanitatis, inquietudine, appetitu apparentiarum, murmuratione, etc., vide et corrige.

II. Intuere per imaginationem Christum, in amœno campo juxta Hierosolymam, humili

constitutum loco, valde speciosum forma, et aspectu summe amabilem, mittentem discipulos suos per orbem, ut omni hominum generi doctrinam salutarem communicent, adhortantemque eos, ut quemlibet juvent, adducantque primo ad spiritualem affectum paupertatis, et si ita visum fuerit Deo, ad actualem paupertatem; deinde ad opprobrii, contemptusque desiderium, et consequenter ad humilitatem. Perpende singula. 1. *In regione Hierosolymitana*, id est, visione pacis; non est enim pax sine Christo. 2. *In campo patentissimo*: diligit enim Christus latitudinem cordis. 3. *In humili loco*: humilibus enim delectatur in terra; sublimia ad cœlum reservat. 4. *Persona ejus est speciosa* et amabilis; nullum enim repellit, nullum despicit. Vide deinde, quam pauci accurrant sub vexillum ejus. Vocavit te jam, Religiose, Christus sub vexillum crucis suæ; instruxit te tanto tempore ad bella Domini gerenda; quomodo igitur hactenus militasti? quomodo tentationibus dæmonum restitisti? quam gloriam duci tuo attulisti? vide, dole, et corrige.

III. Audi dicentem Deum per S. Joannem, *Ep.* 1. c. 2.: *Qui dicit se in Christo manere, debet, sicut ille ambulavit, et ipse ambulare.* Hoc audiens, considera individuos Christi comites. 1. Defectum omnium rerum temporalium. 2. Laborem, et cum labore sterilitatem; paucissimos enim reliquit discipulos. 3. Per-

secutionem ab omnibus, et adversitates omnes. Si Christi es, debes cum talibus comitibus ambulare usque ad mortem.

Colloquium I. fiat ad B. V., implorando per eam a Filio gratiam, ut sub sacratissimo ejus vexillo manere, et ad mortem perseverare possis : terminabitur hoc colloquium per *Ave Maria*, etc.

Colloquium II. Ad Christum hominem, ut tibi a Patre impetret hoc ; subdaturque in fine, *Anima Christi*, etc.

Colloquium. III. Ad Patrem, ut annuat petitioni, cum *Pater noster*, etc. In fine adora profundissime Sanctissimam Trinitatem.

HORA CONSIDERATIONIS

TEMPORE POMERIDIANO DIEI SEXTÆ

De excelsis cogitationibus et actibus heroicis Filiorum Dei.

Magnus olim spiritualis doctrinæ magister, P. Alvarez (de quo revelatum erat S. Teresiæ, quod illo tempore, quo ille vivebat, nullus illo perfectior in Ecclesia Dei esset), inter complura vitæ sanctioris axiomata, etiam hoc Novitiis suis inculcare solebat: *Non degeneran-*

dum est ab excelsis cogitationibus Filiorum Dei; ut scribitur in vita ejus. Doctrinam hanc ita imbiberat Novitius ejus Franciscus Perez, unus e quadraginta Societatis nostræ martyribus, quorum modo canonizatio procuratur, ut in ipso cædis mortisque calore id sociis identidem inclamaverit: *Eja fratres, non degeneremus ab excelsis cogitationibus Filiorum Dei!* Adnotavit id p. Joann. Nadasi, in anno dierum illustrium 15. *Julii.* Fundatur autem doctrina hæc, primo in illo, *ps.* 81.: *Ego dixi, Dii estis, et Filii excelsi omnes:* deinde in iis verbis, *Sap.* 5.: *Cogitatio illorum apud Altissimum:* et tandem in promisso Christi, *Joann.* 12.: *Ego, si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum.* Si ergo Religiosi sunt Filii excelsi, uti sunt, non debent degenerare ab excelso spiritu, et consequenter ab excelsis cogitationibus. Si item Religiosi sunt justi, uti debent esse, cogitatio illorum debet esse apud Altissimum, proindeque excelsa. Si denique Religiosi sunt tracti a Christo exaltato a terra, cogitationes eorum debent esse exaltatæ, seu excelsæ. Per cogitationes vero hic non soli actus intellectus intelliguntur, sed etiam actus voluntatis, et resolutiones heroicæ, quas ad tria capita reduco, nempe ad *agere*, ad *pati*, ad *omittere.*

Primum caput excelsarum cogitationum, a Filiis Dei haberi solitarum, est, *Agere;* hoc

est : 1. elicere desideria ardentia et insatiabilia, tolerandi injurias, probra et omnis generis adversitates : hoc desiderium in Christo Filio Dei tota vita perdurabat, quod colligunt ss. Patres ex verbis ejus, *Luc.* 2. : *Baptismo habeo baptizari, et quomodo coarctor, usquedum perficiatur!* Desideria itaque prædicta sunt cogitationes filiorum Dei excelsæ, utpote in Christo Filio Dei sublimatæ et deificatæ. 2. Gloriari in Cruce Domini nostri Jesu Christi, hoc est, gaudere, et honori ducere omnes despectus, contemptus, injurias, persecutiones, etc. Gloriationem hanc esse excelsam filiorum Dei cogitationem, probarunt Fratres Domini Jesu, Apostoli, qui *ibant gaudentes a conspectu Concilii, quod digni essent pro nomine* Jesu *contumeliam pati.* 3. Peculiariter affici inimicis, omnibusque, qui aliquando molesti exstiterunt, ferventi charitate eos diligere, gratias singulares eisdem a Deo expetere, et omne malum ab illis, et oratione et re, depellere conari. Hæc cogitatio vere est excelsa, quia a Filio Dei pro crucifixoribus orante in cruce est exaltata. 4. Statuere seipsum centrum odiorum totius mundi, maledictorum, calumniarum, detractionum, cruciatuum, cum tota intensione et duratione eorum. Et hæc cogitatio excelsa est; superat enim totum mundum, totamque naturam; usitata Filio Dei, qui pro nobis factus est maledictum. 5. Velle

alienos defectus sibi attribui; sub nomine suo vulgari; excusationes suas non recipi; a Superioribus damnari et puniri; ex meris suspicionibus, sinistris relationibus, confictis conjecturis traduci, et tandem facere omnes absolutos famæ suæ Dominos, quantum in se est, nulloque modo ad restituendum obligatos. Excelsam hanc cogitationem esse, probat seipso Filius Dei, mortuus propter peccata nostra, accusatus ex confictis criminibus, damnatus, etc. 6. Contentissimum esse quovis etiam ignominiosissimo, molestissimoque officio, a Superioribus injuncto, omni item loco, Superiore, cubiculo, etc.; sicut Filius Dei contentus fuit permolesto circa peccatores salvandos officio, latibulo Ægypti, et Nazarethano; contentus Præsidibus, quamvis sceleratis, suisque persecutoribus.

Alterum caput, excelsarum cogitationum filiis Dei usitatarum, est, *pati* cruces omnis generis, et a toto universo; pati omnes permissiones Dei; omnes omnium dæmonum insectationes; omnes omnium hominum injurias; pati in corpore et anima, in fama et quibusvis aliis bonis; pati per linguas, calamos, suspiciones, judicia, murmurationes, irrisiones, etc.; pati autem innocenter, sine murmuratione, sine appetitu vindictæ, etiam a Deo faciendæ; pati quamdiu libuerit Deo. Caput hoc excelsarum cogitationum summum obtinuit gradum in Filio

Dei, passo in carne nostra, ad cujus imitationem hortatur nos primus ejus in terris Vicarius, 1. *Petri* 4.: *Christo passo in carne et vos eadem cogitatione armamini.* Per talem cogitationem, resolutionemque, citissime ad præaltum perfectionis fastigium pertingitur, juxta effatum S. P. N. Ignatii, qui Patri Hieronymo Natali quæventi, qua via cito ad perfectionem venire posset, respondit: *Si eum, Dei beneficio, multa pati contingeret*; quæ verba, fundens lacrymas, S. Pater dixit Patri Natali. et is postea Fratri nostro Paulo Cicotto, viro integerrimo, qui idem retulit R. P. Lancicio, ut ipse scribit *in opusc. oct. coll. c.* 22.

Tertium caput excelsarum cogitationum, in Filiis Dei reperiri solitarum, est, *omittere*, seu negligere, hoc est: 1. Nullam laudem aut gratitudinem ab ullo, pro quacumque re, sperare. desiderare, aut de ea oblata complacere. 2. A nullo ex Superioribus, æqualibus et inferioribus, ullam sui rationem respectumque ob ætatem, officia, merita haberi velle. 3. A nullo hominum consilia sua, intentaque probari velle. 4. Apud nullam heminem gratiam aucupari, quærere, curare, nolleque, ut ulla creatura se amet, sed potius omnes oderint; in doloribus suis gaudeant; gemitus suos non curent. 5. Silere in delationibus et accusationibus, nec se excusare ullo modo, nisi in damnum gloriæ Dei, bonique communis cedat. Numquam item

afflictiones suas ulli exponere, nec desiderare, ut innocentia sua ab aliis sciatur. 6. Ab omni officio et actione, in ipsa etiam ultima manus impositione, ad nutum Superioris statim recedere, etiam cum ignominia, et aliorum insultatione. 7. Sibi ipsi non compati, nullumque dolorem promere. 8. Nullam commoditatem ex ulla creatura quærere. 9. Nihil coram alio in laudem sui narrare, sed penitus se et sua nesciri velle. 10. Numquam inquirere de applicatione sui ad aliquod officium, et nescire omnia ad se non pertinentia. Tales omissiones et neglectus fuerunt in Filio Dei, qui non solum neglexit, sed etiam exinanivit semetipsum: cujus altissimo exemplo adjungo, exiguæ appendicis instar, id quod legi in manuscriptis Patris Gasparis Druzbicki, de P. Laurentio Susliga, celebri olim concionatore, qui cum a quodam Provinciali ex cathedra Leopoliensi, in qua cœperat concionari, amotus fuisset, et missus esset Luccoriam ad idem officium, eamque humiliationem, ut illi a quibusdam insultabatur, moderato ac religioso animo tulisset, in eo ipso loco a Deo maxime exaltatus, et tam regno, quam Societati ostensus fuit; cumque ex illo loco esset abiturus, vidit in somnis B. Virginem cum puero Jesu, qui ait illi: *Pete a me, quidquid vis;* tum ille: *Mi Domine, quid petam aliud, quam ut tecum sim in æternum!* respondit puer Jesus. *Eris.* Ait ille: *Domine*,

non satis credo, *nam sum miser peccator*; tum Dominus Jesus: *Do tibi*, inquit, *manum meam*, *quod futurus sis mecum in æternum*; apprehendit ille manum sanctissimi Pueri, et evigilavit. Hæc ex ipso patre Laurentio audivit P. Gaspar 1623., 27. *Novemb.*, Godovii, ubi simul manebant tempore pestis Lublinensis, et loquebantur de illo genere viæ et vitæ spiritualis, quod *negligentia* appellatur; quæ est cogitatio filiorum Dei, seu eorum, qui cum Jesu filio Dei futuri sunt in æternum. Dum, Religiose, cogitationes has legis, ita lege, ut eas habeas, si filiis Dei vis adnumerari.

DIEI SEXTÆ

MEDITATIO III.

DE ELIGENDO VITÆ PERFECTÆ IN RELIGIONE STATU

Modum electionis faciendæ proponit S. P. N. sub finem Hebd. secundæ.

Oratio præparatoria et Præludium I. ut in Medit. prima diei primæ.

Præludium II. Pete a Deo gratiam vivendi in numero perfectorum Dei servorum.

Punctum I. Alloquere Dominum Deum tuum: *Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi?* Et considera beneficia Dei innumera, quæ tibi præstitit Deus ab instanti vocationis tuæ ad Religionem ad hoc usque tempus; ea beneficia nemo melius nosse potest, quam tu ipse. Expende finem, ad quem vocatus es; adduc in memoriam media salutis, quibus in Religione abundas, ita ut neminem incusare possis ob tuam a fine tibi præfixo deviationem, nisi teipsum, non utentem vel male utentem mediis. De his ergo coram Deo te accusa, cum proposito emendationis.

II. Dic Domino cum Ezechia, *Isa* 38.: *Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ.* Et statue ob oculos tuos in conspectu Dei, vitam tuam hactenus in Religione transactam. Vide, quos fructus, vel potius quæ damna hujus vitæ habeas? quam in dies elongeris a perfectione? quam vicinus sis lapsibus gravibus? immo quam dubius, ne in eis sis? quam Christo Domino, et regulis tuis difformis? etc. Ideone te Deus vocavit ad hunc statum? confundere coram Deo, et dole.

III. Audi Deum dicentem, *Isaiæ* 48.: *Servus meus es tu, Israel, etc.; in te gloriabor:* et considera, quanta sit honestas, utilitas et suavitas exacti servitii divini, non solum co-

ram Deo et conscientia propria, sed etiam coram externis? Quanta hinc erga Deum fiducia? quanta pax mentis? quanta securitas in vita et morte? quanta communitatis ædificatio? quanta gratiarum, benedictionum, protectionisque divinæ assiduitas? quanta æternæ beatitudinis certitudo? his bene expensis, ita cum animo tuo ratiocinare.

1. Si quis te consuleret, cui optime velles, quanam ratione in Religione vivere deberet, quid illi suaderes? hoc ergo suade et persuade tibi, ne dicatur tibi: qui alium doces, cur teipsum non doces?

2. Si mors nunc ingrueret tibi, qualem in Religione vitam vixisse velles, qualem vixisse nolles? nunc ergo dum tempus est (et quantum sit, non nosti) illam elige, istam neglige.

3. Si jam in judicio Dei statutus esses, qualem vitam vixisse velles? qualem tibi apud Judicem et assessores ejus profuturam, et qualem obfuturam censes? hanc ergo relinque, illam delige.

4. Quid a te factum voles, quando in purgatorii flammis ardebis? quid factum voles, quando ad conspectum dignissimi omni amore Dei venies beatificatus? pœnitebit te, tanto bono, tantæ dignitati, Deo, tam abjecte servivisse. Quid factum voles inter tot millia perfectissimorum Dei servorum constitutus? hoc, si sapis, nunc facito.

5. Frivolæ sunt causæ, quæ te a perfectæ vitæ studio in Religione remorantur; hæ enim sunt. 1. Horror difficultatum, vincendique sese. 2. Horror vigilandi super se. 3. Metus privandi se levibus solatiis. 4. Metus displicendi aliis, similibus tibi in neglecta vita. 5. Metus linguarum irridentium et carpentium, quod te illis non accommodes. Hæc et similia, vide, an tibi in articulo mortis, et coram Judice Deo, sint suffragatura. Quid respondebis Christo dicenti: Hæcne tanti erant, ut me, qui tanta tibi feci, his postponeres? In fine fac particularia proposita.

In Colloquio dic: Fons omnis perfectionis, Domine, qui dedisti velle, da et perficere! Deinum Pater, Ave, et Anima Christi.

DIES SEPTIMA

S. FRANCISCO XAVERIO CONSECRANDA

ORATIO JACULATORIA hujus diei erit ista: *Amor meus crucifixus est!* S. Ignatius martyr, *in epist. ad Rom.*

MEDITATIO I.

DE PASSIONE CHRISTI DOMINI

Huic materiæ considerandæ, integram Hebdomadam tertiam Exercitiorum suorum destinavit S. P. N. Ignatius.

ORATIO PRÆPARATORIA consueta.

PRÆLUDIUM I. Statue tibi ob oculos Christum, sic te alloquentem: *Vide homo, quæ pro te patior! non est dolor, sicut quo crucior, etc.; et super hoc est pœna gravior, quia te tam ingratum experior. S. Bern.*

PRÆLUDIUM II. Pete a Christo Domino gratiam, ut intime tibi imprimas dolores passionis ejus.

PUNCTUM I. Intuere Christum Dominum pas-

sum, tamquam objectum tuæ confusionis et increpationis imperfectionum ac negligentiarum tuarum: et audi illum tibi dicentem: 1. Ego vilissime æstimor ac vendor; tu autem appretiari cupis. 2. Ego ad pedes Judæ jaceo; tu inimicos persequeris. 3. Doctrina mea examinatur, et traducitur; tu talentatus ab omnibus haberi vis. 4. Ego usque ad sudorem sanguineum oro; tu tam acediose. 5. Ego falsa testimonia et iniquas accusationes sustineo; tu nec vera de te vis audire. 6. Ego opprobriis saturor; tu vis honoribus et æstimationibus cumulari. 7. Ego flagella subeo; tu autem religiosæ impatiens es disciplinæ. 8. Ego in spinis; tu vis esse in commoditatibus omnimodis. 9. Corpus meum unum vulnus et ulcus; tu non vis ullam violentiam et afflictionem corpori tuo inferre. 10. Mihi velantur oculi; immodestia tua aperit tuos. 11. Ego felle et aceto potor; tu cibos et potus sapidos quæris. Confundere ad hæc omnia, et ad alia, quæ passus JESUS vitiis tuis opponit, tolleque illa ex animo tuo.

II. Intuere Christum Dominum passum tamquam speculum omnium virtutum religiosarum. 1. Tractatur et conculcatur ad instar vermis; Barabbæ postponitur; inter latrones suspenditur: quanta humilitas! 2. Vestibus expoliatur; moriens non habet, ubi caput reclinet: quanta paupertas! 3. Allegatis multis calumniis, in materia tamen castitatis, neque per malitiam,

ab ullo arguitur: quanta puritas! 4. Obediens usque ad mortem: quanta obedientia! 5. Osculatur Judam; pro crucifixoribus orat: quantus inimicorum amor! 6. Tacet usque ad admirationem Pilati: quantum silentium! 7. Sub cruce fatiscit: quantus labor pro gloria Dei! 8. Conciliat Herodem Pilato: quanta amoris solertia! 9. Vigilat tota nocte; pendet in cruce, consputus, colaphizatus, spinis coronatus, clavis confixus moritur: quanta mortificatio! Vide ergo hoc exemplar, quod monstratum est tibi in monte, et te conforma illi.

III. Intuere Christum Dominum passum, tamquam objectum, quod abstergit, quietat, et dulcorat omnes amaritudines in quacumque occasione et circumstantia servitii divini tibi occurrentes. Gravis est tibi severitas et disciplina religiosa? dulcorat illam tibi Christus flagellis, spinis, clavis suis. Graves sunt linguæ, infamationes, falsæ delationes, suspiciones? dulcorat illas tibi Christus, jactis in se blasphemiis, falsis accusationibus, detractionibus, calumniis, irrisionibus. Graves sunt Superiores? dulcorat illos tibi Christus, sua damnatione per Annam, Caipham, Pilatum etc.: numquid hi non graves illi fuerunt? Graves tibi cibi male cocti, insulsi, viles, insufficientes? dulcorat illos tibi Christus felle et aceto suo, etc. Ipse judica, cui potius conveniant talia; Christo, an tibi? hoc expende, et omnia

gravia abhinc sint tibi pro Christo levia et dulcia.

Colloquium institue ad Dominum Jesum per orationem illam, reflexe atque cum intimo affectu recitatam: Anima Christi sanctifica me: et in fine, Pater et Ave.

DOCTRINA PRACTICA

TEMPORE MATUTINO DIEI SEPTIMÆ RELEGENDA

De obligatione,
et supererogatorio conatu semper proficiendi.

Certum est 1. quod in via Dei non proficere, sit deficere; non progredi, sit regredi; non tendere ad perfectionem, sit retrocedere. Conveniunt in hoc SS. Patres, ex quibus S. Augustinus epist. ad Demetriadem ita loquitur; *Tamdiu non relabimur retro, quamdiu ad priora contendimus: at, ubi cœpimus stare, descendimus; nostrumque non progredi, reverti est.*

Certum est 2. Religiosum sub peccato mortali teneri tendere ad perfectionem; doctrina hæc est communis theologorum cum S. Thoma 2. 2. *q.* 184. *art.* 4. *et* 5. Nam status religiosus est status perfectionis acquirendæ, seu est

via ad perfectionem: sicut ergo sub mortali Religiosus tenetur esse Religiosus (id enim nuncupans vota Religiosa promittit Deo) ita sub mortali tenetur tendere ad perfectionem. Deinde, quia Religiosus non tendens ad perfectionem, committit peccatum simulationis, mendacii et hypocriseos in materia gravi; status enim religiosus promittit omnibus et ostendit sanctitatis perfectionisque curam, ideoque habet reverentiam apud omnes, etiam summi status homines, et privilegia in omni jure maxima: si igitur aliter se haberet Religiosus, certe non esset immunis a peccato imposturæ in re gravi.

Certum esse videtur 3. quod Religiosus peccaret mortaliter contra præceptum tendendi ad perfectionem, si esset efficaciter resolutus, non nisi ea servare, ad quæ servanda obligatur sub mortali; reliqua vero venialiter solum aut sub nullo præcepto obligantia, paratus esset non servare. Docent id gravissimi Patres, nec in doctrina solum theologica, sed et in spiritu religioso eximii, Suarez, Sanchez, aliique: quamvis enim talis resolutio, et tale animi decretum in seipso spectatum non sit mortale, sicut et propositum committendi omnia peccata venialia, in se præcise spectatum, non est mortale; ratione tamen periculi proximi incidendi in peccatum mortale, etiam illud ipsum animi decretum est mortale: si enim viri prudentes, dum concordi sententia asserunt, ali-

quid periculosum esse, faciunt certitudinem moralem periculi proximi, multo magis dum Deus dicit, *Eccli.* 19., *Qui spernit modica, paulatim decidit*, facit certitudinem periculi proximi perveniendi ad ruinam per modica violata: resolutio autem ad periculum proximum ruinæ, seu peccati mortalis, est et ipsa mortalis.

Præterea, ut bene explanat Sanchez, *lib.* 6. *in decal. c.* 4. *n.* 18., Religiosus tenetur sub mortali taliter vivere, ut non sit graviter suæ Religioni perniciosus, inducendo alios Religiosos suo exemplo ad nimis relaxatam regulam, perturbandoque suam Religionem, ita ut valde expediat suæ Religioni eum expellere; hæc autem damna inferret Religiosus, habens prædictam resolutionem: si enim nunquam vellet servare silentium, nec orare, nec modeste incedere, et ingrederetur omnium Religiosorum cubicula, et similia Religionis statuta transgrederetur, eo quod singula hæc ad culpam non obligent, absque dubio graviter perturbaret totam Religionem, et se in eo statu constitueret, ut eum tamquam incorrigibilem oporteret expellere: hactenus Sanchez. Atque hæc de obligatione semper proficiendi: jam quæ ad supererogatorium (placentem tamen Deo) conatum attinent, perstringo.

Primo, usitatum est servis Dei fervens et continuum proficiendi desiderium; sunt enim

e numero eorum, qui esuriunt et sitiunt justitiam, ausimque dicere, quod sicut ex Sacramento Eucharistiæ tantus percipitur fructus, quantum desiderii igniti a communicaturo affertur, ut docuit Deus S. Catharinam Senensem, *dialog. cap.* 110.; ita Religiosum in via Dei ad perfectionem tantos facturum passus, quantum de desiderio proficiendi habuerit.

Secundo, solent aliqui servi Dei ex desiderio proficiendi quotidie secum inire rationes, an profecerint, an vero defecerint. Sic factitabat S. P. Ignatius (ut scribit P. Ribad. in vita ipsius *lib.* 5. *cap.* 1.) præsentem diem cum hesterno conferens, et cum profectu profectum; atque ad hoc exactius præstandum suggessit illi Dominus examen particulare, tam ad eradicanda vitia, quam ad implantandas virtutes aptissimum. Hoc divino invento usi patres nostri, cœlestes progressus fecere. De P. Jacobo Granado, qui primus in Provincia Bætica pro nostris obtinuit facultatem recitandi officium de SS. Sacramento quavis feria quinta 9. lectionibus non impedita, et in eadem Provincia primus fuit auctor recitandi officium de Immaculata Conceptione B. V. diebus Sabbati; de eo, inquam, perhibet bibliotheca scriptorum Societatis, quod ad ultimum usque mortis diem examen particulare instituerit, et profectum etiam aliena manu, cum propria ob infirmitatem non posset, adnotaverit: idem ad

nuntium mortis elatis manibus exclamavit: *Lætatus sum in his, quæ dicta sunt mihi, in Domum Domini ibimus:* visurus nempe Deum Deorum in Sion, postquam tali invento examinis ivit de virtute in virtutem.

Tertio: non desunt servi Dei, qui præter desiderium addunt etiam votum semper progrediendi in via Dei, seu tendendi ad perfectionem. Tale votum nuncupasse narratur P. Nicolaus Lancicius Societatis nostræ, fama sanctitatis et miraculorum in Regno Poloniæ et magnu Ducatu Lithuaniæ clarus: circa votum ejusmodi, solius doctrinæ gratia hæc innuo. Si quidem perfectio christiana consistit in amore Dei super omnia, atque ita tendere ad perfectionem, est tendere ad talem amorem, et quia talis amor Dei opponitur omni peccato, et habitibus vitiosis, passionibusque immortificatis, et desideriis inordinatis: ideo is, qui vovit semper tendere ad perfectionem, obligatur nova obligatione sub mortali, quodvis peccatum mortale devitare: obligatur quoque de novo sub veniali, vitare peccata venialia, passiones mortificare, et habitus vitiosos exstirpare, ac desideria inordinata refrænare. Obligatur insuper exercere actus virtutum, juxta statum vitæ proprium, præsertim vero actus amoris Dei super omnia frequenter elicere.

Quarto, habet Deus etiam tales servos, qui

studio obtinendæ perfectionis, præter votum semper proficiendi, peculiari voto se obstringunt, curandi et sectandi semper id quod perfectius illis videbitur. Tali voto obstrinxerat se S. Teresia, ut perhibetur in ejus vita. De Patre quoque Joanne Brebeuf, Societatis nostræ, refert P. Nadasi in anno dierum illustrium, 16. *Martii*, eum decem annis ante diem mortis voto nuncupato spopondisse Deo, se in singulis, quæ ageret, id quod perfectius esse intelligeret, curaturum Compensavit illi Dominus votum hoc, exquisitissimo martyrio, quod *anno* 1649. subiit apud Hurones in nova Francia ab Iroqueis ethnicis: nam capto primum evulsi sunt ungues aliquot, et inflicta sudibus verbera per singulas corporis partes; tum præcisæ manus, os contusum lapidibus, lingua adusta, ad collum et ad renes igne candentes admotæ secures; ignitum e collo appensum collare; adjectum cingulum ex pice et resinatis corticibus accensum; circulo labra concerpta; truncatus n. us; in baptismi opprobrium totus fuit bulliente aqua perfusus; tandem ad palum alligato, detracta superior pellis e vertice capitis; amputati pedes; caro e coxis ad ossa usque avulsa; mandibula securi diffissa; ferro ustæ plagæ; dissectum pectus; cor evulsum, atque a barbaris devoratum: tam exquisitam pro Deo nactus est mortem, qui eidem exquisito perfectionis voto consecraverat vitam. Pu-

det, Domine Jesu, hæc de servis tuis scribere et legere tam perfecta; pudet, inquam, nos in imperfectionibus nostris delitescentes; et quando tandem earum finis erit?

DIEI SEPTIMÆ

MEDITATIO II.

DE DOLORIBUS PRETIOSISSIMÆ DEI PARENTIS

Dolores hos innuit S. P. N. in Lib. Exerc. de Myster. Sepult. punct. 1., *his verbis:* De cruce sublatus est mortuus Dominus per Joseph atque Nicodemum, in conspectu ipso afflictissimæ Matris.

Oratio præparatoria consueta.

Præludium I. Constitue te coram Virgine, gladio doloris transfixa.

Præludium II. Pete a B. Virgine, ut impetret tibi gratiam supernaturalis compassionis.

Punctum I. Intuere B. Virginem præsentem, ducto Christo ad Pilatum, audientem accusatores, spectantem vel audientem illusiones

ejus apud Herodem, audientem quoque postpositionem ejus Barabbæ, præsentem flagellationi, spineæ coronationi, decretoriæ ad crucem damnationi, itineri ad montem Calvariæ, tandemque crucifixioni et morti.

Intuere, inquam, et expende martyrium hoc gravissimum ex his capitibus. 1. Quia quantum quis amat bonum aliquod, tantum odit malum illi oppositum; tantumque dolet, si illud ei infligatur: cum igitur B. Virgo summo amoris excessu amaverit Christum, et ut Filium, et ut Deum suum, ideo summo etiam excessu oderat malum ejus, adeoque summe dolebat eum affligi. 2. Quia dolor Christi erat dolor ejus, eo quod cor ejus esset cor Christi, et sic Christus in corpore, illa in mente erat crucifixa. 3. Quia illa plus quodammodo est passa, quam Christus; nam passio Christi desiit in morte; tunc autem ejus passio et compassio non desiit, sed crevit: nam Christi corpus exanime ipsa cum summo doloris sensu excepit depositum de cruce, et per triduum sepulturæ hærebant vivaciter in ejus imaginatione cruciatus Christi, eamque cruciabant. His expensis adverte, si tantis cruciatibus affecta est Mater Dei, quomodo tu sine doloribus et cruciatibus te salvandum putas? resolve ergo te ad omnia pro Deo sustinenda.

II. Intuere, quali animo tantum martyrium in passione Filii sui B. V. sustinuit. 1. Sustinuit

ex amore, et cum actuali summoque amore Dei Filii sui. 2. Sustinuit fortissime et constantissime; unde dicit de illa scriptura: *Stabat*. 3. Sustinuit cum amore inimicorum Filii sui et suorum; cum amore, inquam, flagellantium et crucifigentium. 4. Sustinuit sine desiderio levaminis dolorum suorum, solam intendens gloriam Dei. Hæc omnia disce a Beatissima Virgine, et addisce eodem modo omnia adversa a Deo tibi immissa tolerare; ac propone.

III. Intuere dolentissimam Dei Matrem, et cogita, quomodo practice possis illi et Filio ejus patienti compati. Potes igitur compati. 1. Si quolibet die aliquem actum erga Christum patientem, matremque compatientem eficeris. 2. Si quotidie aliquam mortificationem in quocumque corporis sensu feceris, in honorem et imitationem Christi patientis, Matrisque compatientis. 3. Si imaginem Christi crucifixi, ejusque Matris sub cruce stantis, quotidie cum affectu intuitus fueris. Cogita, et fac talia, quæ tibi Spiritus sanctus suggeret.

Colloquium. O mare dolorum, Maria! quam magna est contritio tua! quis mihi det, ut sim particeps compassionis tuæ! O Regina martyrum! Si indignus sum, prout sum, gratia sanguinei martyrii pro Filio tuo; id mihi saltem impetra, ut sim compassionis martyr, et præ amore Filii tui pro me passi moriar!

HORA CONSIDERATIONIS

TEMPORE POMERIDIANO DIEI SEPTIMÆ

De frequenti Exercitio Fidei divinæ.

Omnibus quidem Christianis incumbit exercere fidem, tam per actus elicitos, quam imperatos: potissimum tamen Religiosis propter sequentes rationes.

Primo: quia vita religiosa, et omnis religiositas, ex vera fide nascitur, et in ea fundatur: quando enim Deus vocat aliquem ad Religionem, dicit illi interius, quod olim dixit Abrahamo, *Gen.* 12. *Egredere de terra tua, et de cognatione tua, et de domo patris tui, et vade in terram, quam monstrabo tibi:* audit hoc is qui vocatur; credit Deo, sicut Abraham, et fit Religiosus. Interdum etiam adhibet signa seu motiva credibilitatis Deus dum vocat ad Religionem: sic patri Martino Olavio, dum in Sacrificio Missæ Sacram Hostiam teneret, articulata voce dixit Christus: *In Societate Jesu vivendum et moriendum tibi est; pareas tu potius mihi, quam ego tibi:* qua ille voce audita ad præsentiam Sacræ Hostiæ, et ipse hostia Deo statim factus est, ut refertur 1. p. hist. Societ. *lib.* 12. *num.* 2.

Vocatio ergo ad Religionem est locutio Dei, et revelatio status ad salutem ordinati; obedire autem vocanti Deo, est quædam fides seu assensus obscurus, præstitus Deo loquenti.

Secundo: quia vita religiosa, et omnis religiositas in suo vigore, robore et fervore, per veram fidem conservatur; quia iisdem principiis et adjumentis res conservantur, quibus incipiunt primo esse: cum igitur vita religiosa incipiat ex fide, ut proxime dixi, etiam per fidem conservatur. Et certe sicut homines sæculares, ita et Religiosi destruuntur defectu actualis fidei de præsentia Dei, ideoque S. P. N. (ut habetur in vita ipsius a P. Ribad. conscripta *lib.* 5. *c.* 1.) optabat omnibus nostris id familiare esse, ut Deum in omnibus rebus præsentem cernerent, et universas res atque singulas in Deum referrent, neque minorem devotionis spiritum sentirent in actione, quam in ipsa meditatione. Ita Aquila nostra, ad intuitum præsentis Solis justitiæ, provocabat pullos suos.

Tertio: quia quicumque in Religione non perseverat culpabiliter, ille in vera fide deficit. Non dico, quod sit hæreticus, vel amittat fidem, vel deficiat a fide; sed quod deficiat in fide: quia si fides vera est conservativa vitæ religiosæ, ut dictum est, dum deficitur a vita religiosa, non per aliud deficitur, nisi per desitionem conservativi vitæ religiosæ, quod

conservativum est fides vera. Deinde, qui culpabiliter non perseverat in Religione, vult tamen salvus esse, is vel non credit, dixisse Christum, aut saltem fidem actualem de hoc non habet, quod dixerit Christus: *Nemo mittens manum ad aratrum, et respiciens retro, aptus est regno Dei:* vel si credit dixisse, ipso suo facto contrario mendacem facit Christum.

Quarto: quia vita religiosa, præsertim in Societate Jesu, est virtualiter continua fidei professio, et virtuale exercitium ejus: qua enim intentione primi nostri Patres in Societatem hanc coaluerunt, nisi ut essent Vicario Christi semper ad manum quocumque eos mitteret, seu ad hæreticos, seu ad ethnicos convertendos? Quid aliud item finis Societatis continet, nisi curam salutis propriæ et proximorum? quæ est autem salus seu vita æterna, *nisi ut cognoscant te Deum, et quem misisti* Jesum? Quid denique omnes Societatis occupationes spectant, nisi vel præparamenta ad fidei propagationem, vel ipsam fidei propagationem? Ex his ergo patet, quantis titulis competat Religiosis exercitium fidei divinæ. Jam quod attinet ad praxes, hæ possunt esse.

1. Obfirmare animum in fide vera, ita ut diabolus desperet de tentando Religioso in materia fidei: obfirmatur autem per protestationem resolutam, vivendi et moriendi in fide

hac, quotiescumque datur occasio recitandi aliquod symbolum fidei, sive Apostolicum, sive concilii Nicæni, sive S. Athanasii.

2. Desiderare et emendicare a Deo gratiam, quamplurima patiendi, sanguinemque fundendi, et moriendi pro fide ejus; hæc est felicitas felicitatum, ponere vitam pro Domino Jesu, qui posuit pro nobis suam; occasiones hujus desiderii et emendicationis hæ possunt esse. 1. Quandocumque fidei Symbolum recitatur. 2. In Sacrificio Missæ, quandocumque osculum imprimitur altari, et inclinatur caput: tunc enim ore vel sola mente dici potest; En, Domine, cervicem pro fide tua! En sanguinem! En vitam pro honore et amore tuo! 3. Ad mensam, dum legitur Martyrologium; tunc enim potest desiderari fides talis, qualem habuerunt SS. Martyres; potest quoque desiderari et peti a Deo Martyrium per intercessionem horum SS. Martyrum, dicendo, e. g., Oh si haberem fidem talem! Oh si morerer pro Christo! o Sancti Martyres impetrate id mihi!

3. Desiderare et emendicare a Deo veràm ejus notitiam et fidem per totum orbem: tale fuit desiderium S. Patris nostri: *o Domine! si te homines nossent!* illud quoque S. Francisci Xaverii: *Memento clementissime rerum omnium conditor Deus, animarum infidelium, hæreticorum et peccatorum, quas ad imaginem et similitudinem tuam fecisti: ecce, Domine, in*

opprobrium tuum his ipsis quotidie impletur infernus, etc. Illud præterea nostri fratris Alphonsi Rodriguez, laici quidem, sed magni in spiritu doctoris, quo offerebat se Deo ad toleranda potius in æternum omnia inferni tormenta, quam ut Indi, Mauri, Gentiles essent a vera fide extorres: quod ejus desiderium ita placuit Deo, ut in quadam ecstasi revelatum sit illi, eum tam accensa voluntate tantum promeruisse, quantum fuisset adeptus omnium hominum conversione, ut *refert P. Michael Julianus, in vita ejus.*

4. Sacrificia, quæ ex præscripto nostræ Religionis singulis mensibus pro Indis et Gentium conversione, similiter pro partibus septentrionalibus et hæreticorum reductione persolvimus, exacte peragere, atque in præparatione ita fructus distribuere, ut et Gentibus, et laborantibus circa eas, sacrificium prosit. In sacro, cogitatio hæc identidem habeatur: *Ecce Domine* Jesu, *in opprobrium sanguinis tui animabus infernus impletur!* Post sacrum desideria conversionis earum Gentium et Martyrii eliciantur.

5. Offerre se Superioribus, et ab iis expetere Missiones laboriosas. *O quam pulchri sunt pedes* talium Missionariorum, *evangelizantium pacem, evangelizantium bona!* perducentium parvulos et rudissimam plebem ad Christum! Quid tota vita Christi, præsertim

triennium ultimum, nisi Missio fuit? non legit Christus Rhetoricas et Philosophias, non occupavit speciosas sublimesque Scribarum, Pharisæorum, Legisperitorum cathedras, sed tamquam Missionarius omnia egit, dixit, conversatus est. Per quos Regnum Christi, fidesque tam obscura dilatata est in orbe terrarum toto, nisi per Apostolos, et Apostolicos Missionarios? Amator hominum, Fili Dei, da quam plurimos Societati nostræ, et toti Ecclesiæ tuæ Missionarios indefatigabiles, atque tam sudoris quam sanguinis prodigos pro te operarios; non se et sua, sed te et animas, sanguine tuo redemptas, sincere et serio quærentes. Dic huic et illi: (nosti enim loqui ad cor) *Ite Angeli veloces ad gentem*, cultu idolorum, defectu Pastorum, varietate superstitionum, astutia hæreticorum *convulsam ac dilaceratam!* Ite, laborate in sudore, lacrymis et sanguine serite, ut cum æterna exultatione metatis.

DIEI SEPTIMÆ

MEDITATIO III.

DE SIGNIS CLAVORUM ET LANCEÆ IN GLORIOSO CHRISTI CORPORE RELICTIS

Horum meminit S. P. N. in Medit. 7. de apparit. Christi post Resurrect. punct. 2.

ORATIO PRÆPARATORIA consueta.

PRÆLUDIUM I. Constitue te in cœnaculo, in quo Christus Dominus S. Thomæ exhibuit fixuram locumque clavorum, et mittere jussit manum in latus suum.

PRÆLUDIUM II. Pete a Christo Domino gratiam sanitatis spiritualis ex cicatricibus vulnerum ejus.

PUNCTUM I. Intuere in manibus Christi Domini vestigia clavorum, et reverentissime inquire, cur ea vulnerum signa in manibus gloriosis reliquerit? audique eum respondentem: Ideo reliqui. 1. Ut scias, ea, quæ acerbissima fuerunt, esse gloriam meam. 2. Ut scias, hos esse characteres, quibus in manibus meis scripsi te mihi. 3. Ut scias, manus meas erga genus humanum esse perforatas et apertas, plenasque

hyacinthis. Ex his disce. 1. Gloriari in infirmitatibus, acerbitatibusque tuis. 2. Gaudere, si propter bona quæ agis, et pro omnibus laboribus tuis, non referas, nisi aculeatos sarcasmos et vulnera, seu verba te cruentantia. 3. Concipe fiduciam ad vulnera manuum Christi, et per ea pete gratias tibi necessarias.

II. Intuere loca clavorum, signaque vulnerum in pedibus Christi gloriosi, et inquire causas eorum a Christo relictorum; tum audi; Ideo ea reliqui. 1. Ut scias, me non esse præproperum ad vindictam peccatorum. 2. Ut si bona et flexibilis terra es, non autem dura petra, imprimam tibi vestigia passionis meæ. 3. Ut intuens perforatos pedes meos, scias, non esse aliam ad salutem viam, nisi viam crucis, vulnerum, mortificationis. Ex his. 1. Confundere, quod tam diu te ingratum et inutilem, et contemptorem suum toleret Dominus Jesus. 2. Offer animam tuam ad impressionem vulnerum Domini, resolveque te ad omnia quæ voluerit a te sustineri. 3. Ingredere tandem cum gaudio et exultatione viam mortificationis.

III. Intuere fixuram lanceæ, in latere Christi glorioso, et inquire causam, cur eam reliquerit: audique responsum; Ideo reliqui. 1. Ut scias, me etiamnum esse vulneratum charitate tui, exhibeasque vicissim cor tuum mihi. O cor Domini Jesu! quantum differs a corde

meo! 2. Ut habeas refugium in latere meo: recurre ergo ad illud in omnibus angustiis tuis. 3. Ut in judicio meo videas hoc vulnus, et confundaris, si eo abusus fueris. Ex his fac proposita congrua.

Colloquium sic institue: accipe effigiem Christi crucifixi, et exosculare quinque sanctissima vulnera ejus.

Osculans pedes Christi, dic. 1.: *Domine* Jesu, *per vulnus pedis tui dexteri peto a te, ducas me via crucis!* 2. *Domine* Jesu, *per vulnus pedis tui sinistri peto a te, dirige in conspectu tuo viam salutis meæ!*

Osculans vulnus manus dexteræ, ter dic: *Domine Jesu, per vulnus tuæ dexteræ peto a te, colloca me ad dexteram tuam in judicio tuo!*

Osculans vulnus manus sinistræ, semel dic: *Domine* Jesu, *per vulnus manus tuæ sinistræ peto a te, benedic omnibus, qui sinistre de me et contra me loquuntur, scribunt, agunt, cogitant!*

Osculans vulnus lateris, ter dic: *Domine* Jesu, *per vulnus lateris et cordis tui peto a te, ut ultima sit respiratio mea, nomen et amor tuus!*

In fine, Pater, Ave et Anima Christi, etc.

DIES OCTAVA

SANCTO CUJUS NOMEN GERIS CONSECRANDA

ORATIO JACULATORIA hujus diei erit ista: *Amo* JESUM *amore* MARIÆ, *amo* MARIAM *amore* JESU. Actus iste usitatus fuit Patri Gaspari Druzbicki Soc. JESU.

MEDITATIO I.

DE AMORE DEI

Contemplatio ad amorem spiritualem in nobis excitandum ponitur a S. P. N. in lib. Exerc. Hebdom. 4.

ORATIO PRÆPARATORIA consueta.

PRÆLUDIUM I. Cogita te stare coram Domino, Angelis, Sanctisque omnibus tibi propitiis.

PRÆLUDIUM II. Pete a Deo gratiam, per quam beneficiorum ejus in te collatorum magnitudinem perspiciens, ad amorem, cultum, ac servitium ipsius totum te impendas.

Punctum I. Audi Deum dicentem, *Jerem.* 31.: *In charitate perpetua dilexi te:* et considera, impendere se Deum amori tuo plene ac totaliter, seipsum nempe totum, totumque reliquum universum. Inprimis enim amor, quo te Deus amat, est ipse Deus, nihilque est in Deo, quo te Deus non amet. Deinde amat te Pater æternus, Filium suum tibi dans; amat te Filius, incarnatus, passus, mortuus pro te, et cibus factus pro te; amat te etiam Spiritus Sanctus, donis suis te illuminans, ornans, sanctificans; amat te omnipotentia, creans et conservans te; amat essentia et immensitas semper tibi præsens; amat sapientia et providentia gubernans te; amat æternitas, immortalem te faciens. Insuper amat te Deus toto universo, dum omnes creaturas, etiam ipsos Angelos, ordinat in ministerium tuum. Expende hunc Dei tui amorem erga te, et vide, an respondeas illi pro modulo tuo, et an illum ames toto te, toto corde, toto eo quod habes, quod es; toto eo quod agis, et pateris; proponeque meliora.

II. Audi Prophetam de Deo dicentem, *Isa.* 69.: *In dilectione et indulgentia sua ipse redemit eos, et portavit eos, et elevavit eos.* Hoc audiens considera, amari te a Deo summe et super omnia. Inprimis enim amat te supra omnem aliam creaturam, quia nulli creaturæ tantum præstitit et præstat, quantum tibi, o

homo. Cui creaturæ alteri hypostatice unitus est Dei Filius? pro qua passus? cujus factus cibus? Quod etiam amet te Deus-Homo supra vitam suam mortalem, audi Augustinum: *Dilexisti me, Domine, plusquam te, quia mori dignatus es propter me.* Deus ergo amat te super omnia; et tu non amabis Deum super omnia? Vide jam, si est aliquid, quod plusquam Deum, vel non propter Deum ames, et repudia omnia.

III. Audi Deum tibi dicentem, *Isaiæ* 5. *Quid est, quod debui ultra facere vineæ meæ, et non feci?* Hoc audiens considera, amari te a Deo non solo affectu, sed re ipsa; existens enim in omnibus et singulis creaturis tibi deservientibus, dat illis esse, posse, vivere, sentire, moveri, intelligere, permanere, propter bonum usumque tuum: præsens ipsemet tibi in singula momenta te conservat, et veluti de novo creat te, providet et prospicit tibi: cum ipsis creaturis deservit tibi; cum sole tibi lucet; cum igne te calefacit; cum terra te sustentat; cum aere tibi dat respirationem; specialiter autem, ut auctor supernaturalis, assidue operatur in anima tua: hæc tibi Deus! Et tu non repones miserum amorem tuum tanto amori Dei tui? contentusne eris solo affectu, eoque inefficaci? non laborabis pro Deo usque ad defatigationem?

Colloquium. Amas me, o charitas, in im-

mensam, Deus meus! et ego nec cum mensura quidem repono tibi amorem! ergo abhinc diligam te Domine! sed, ah sero cognovi te, pulchritudo tam antiqua! amo ergo tandem te, toto me. *Suscipe, Domine, universam meam libertatem, accipe memoriam, intellectum et voluntatem meam: quidquid habeo, et sum, mihi largitus es: totum id tibi restituo, tuæque adorandæ trado et subdo voluntati; amorem tui solum mihi dona, et dives sum satis, nec aliud quidquam ultra posco.*

In fine, Pater, Ave, et Anima Christi, etc.

DOCTRINA PRACTICA

TEMPORE MATUTINO DIEI OCTAVÆ RELEGENDA

De præsentia Dei.

Innui supra, in hora considerationis diei tertiæ, oblivionem præsentis Dei esse fontem omnium defectuum; et in hora considerationis diei septimæ, sicut homines sæculares, ita et Religiosos destrui, defectu actualis fidei de præsentia Dei. Atque hæc ibi incidenter; hoc loco de religioso usu ejusdem præsentiæ Dei ex professo agendum duxi.

Primo itaque certum est, uti ibidem dixi,

efficacissimum esse remedium contra peccata memoriam præsentiæ Dei. Nam, ut ait Clemens Alexandrinus *lib. 3. de Pædag. cap. 5.: hac solum ratione fit, ut quis numquam labatur, si Deum sibi ipsi semper adesse existimet.* Hoc remedio S. Paphnutius Thaidem meretricem, et S. Ephrem aliam procacis vitæ mulierem ad frugem reduxit.

Secundo, certum est, nihil esse præsentius ad vincendas tentationes, ad evitanda pericula, et difficultates omnis generis superandas, quam memoriam præsentiæ Dei. Experientia sua id didicit Propheta Domini, ita ut audenter pronunciaret, *Psal. 22.: Etsi ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es.*

Tertio, certum est, jugem præsentiæ Dei memoriam, vitamque illi accommodatam, esse compendium et summam perfectionis in hac vita: conclusit Deus ipse veritatem hanc, dum docens Abrahamum, quomodo posset esse perfectus, dixit: *Ambula coram me, et esto perfectus, Gen.* 17. Hinc quicumque placuerunt Deo, in memoria præsentiæ Dei potissimum enituerunt. Elegit Dominus duos ex omni carne, qui nondum sunt mortui, servatique ad certamen cum Antichristo; et in quo præcipue hi tam privilegiati servi Dei excelluerunt? Hoc de illis refert Sacra Scriptura, *Genes. 5.: Ambulavit Henoch cum Deo.* Quem aliqui Ju-

dæi censuerunt fuisse Angelum incarnatum, ut Cornelius a Lapide refert in hunc locum. Eliæ vero quid vivacius inhæserat, quam præsentia Dei? hoc in ejus ore frequens fuit: *Vivit Dominus, in cujus conspectu sto.* 3. *Reg.* 17. Pretiosissima Filii Dei Mater omnes paras creaturas superavit perfectione; quam autem Dei præsentis indesinenter memor fuerit, innuitur in Canticis: *Ego dormio, et cor meum vigilat, cap.* 5. *v.* 3. Quæ verba nonnulli SS. Patres et Theologi explicant de B. V., dicuntque eam etiam in somno Dei memorem fuisse. Immo S. Bonaventura, S. Bernardinus, et noster Canisius tradunt, pluribus Sanctis revelatum esse, quod B. Virgo integras fere noctes orando et meditando traduxerit, ut adnotat Cornelius in hunc locum. Verba S. Bernardini digna relatu sunt, *tom.* 2. *serm.* 91. *art.* 1. *c.* 2.: *Somnus, qui abyssat et sepelit in nobis rationis et liberi arbitrii actus, et per consequens actum merendi, non credo, quod talia in Virgine operatus fuerit, sed anima ejus libero ac meritorio actu tunc tendebat in Deum.* Adjicio exemplum e nostris unum, de P. Petro Cottono, in cujus vita *lib.* 2. *c.* 10. scribitur, quod singulari Dei beneficio decem circiter annis ante mortem, etiam dormiens, liberi arbitrii usum habuerit, ad orationem ac meditationem, et consequenter ad Dei præsentiam memoria retinendam.

Quarto, certum est, nullum Religiosum posse esse verum Religiosum, nisi se exerceat in usu frequenti memoriæ præsentis Dei. Quia cum nullus possit esse verus Religiosus, nisi tendat semper ad perfectionem, juxta superius dicta, et perfectio consistat in jugi memoria præsentiæ Dei, juxta proxime dicta; manifeste habetur, neminem posse esse verum Religiosum, nisi se exerceat in usu memoriæ præsentiæ Dei. Ex quo etiam facile est colligere, quod Religiosus, qui sub mortali obligatur tendere ad perfectionem, plurimum etiam obligetur, exercere usum memoriæ præsentis Dei. Facile quoque est ex dictis colligere, quod, si quis velit scire profectum suum in via Dei, inde possit noscere, an et quantum profecerit in memoria præsentis Dei per diem et noctem; in memoria, inquam, non qualiquali, sed cum reverentia, amore, et conformatione vitæ ad exigentiam præsentis Dei.

Quinto, certum est, memoriam præsentiæ Dei esse inchoationem beatitudinis æternæ in hac vita: sicut enim beatitudo cœlestis consistit in visione divinæ faciei, sic inchoata beatitudo terrestris consistit in hoc divino intuitu: hinc Glossa ordinaria ad illud 3. *Reg.* 17. Vivit Dominus Deus Israel in cujus conspectu sto, ait: *In conspectu Domini stat justus modo, stabit et in futuro. Mens repleta*

recordatione præsentiæ Dei, quid nisi cœlum est? Semper Dei memineris, et cœlum mens tua evadet; et S. Ephrem ait: *Qui est semper memor Dei, est sicut Angelus: Angeli enim semper* ***vident faciem Patris.*** Sed jam commemorandæ sunt praxes aliquæ frequentis memoriæ circa præsentiam Dei: ex quibus sit hæc.

1. Occasionibus habendæ in memoria præsentiæ divinæ, quæ in vita religiosa quotidie occurrunt, bene uti: ita enim est ordinata vita religiosa, ut, nisi velit hoc ipso delinquere, non possit non frequenter meminisse Dei Religiosus: quod inde constat; impendis enim quotidie, Religiose, ex præscripto Religionis horam integram meditationi, præparationi illam præcedenti, et reflexioni subsequenti: ecce jam plusquam una hora, in qua non solum potes, sed debes esse memor præsentis Dei. Deinde paras te ad Sacrum saltem per quadrantem; absolvis Sacrum per dimidium horæ; in gratiarum actione moraris saltem per quadrantem: ecce iterum hora, in qua obligaris meminisse Dei. Officio canonico sacerdotali persolvendo impendis quotidie plusquam horam; numquid in ea non debes esse memor Dei, quem alloqueris? jam in examine matutino et vespertino, Litaniis, Colloquiis spiritualibus, Salutatione angelica, singulis horis dici solita, et ad ternum per diem pul-

sum ter repetita: nomine Dei toties per diem invocato et audito; in ipsis denique circa animas Religiosis functionibus, concionibus, confessionibus, instructionibus, quot et quantæ sunt occasiones exercendi memoriam præsentiæ divinæ! Utere ergo, Religiose, his occasionibus, prout debes, et eris memor Dei, Deusque erit memor tui, et firmabit super te oculos suos.

2. Orationibus jaculatoriis ad Deum frequenter uti, quas mirum in modum commendant Sancti Patres, et viri ascetici. S. Augustinus epistola ad Probam, ait: *Dicuntur fratres in Ægypto crebras quidem habere orationes, sed eas brevissimas, et raptim jaculatas etc., dum sportulas texebant, dum manibus laborabant etc.* Unum ex jaculis hujusmodi jaciebant: *Diligam te, Domine, fortitudo mea!* hæc eadem jacula etiam nos, manu linguæ vel cordis, jacere possumus, quocumque loco, in quocumque negotio. Vocantur autem hæ orationes jaculatoriæ, quod vi amoris jaciantur in Deum, et sicut sagitta Jonathæ numquam rediit retrorsum, ita hæc jacula numquam sint sine fructu. Jecit semel tantum jaculum tale latro in cruce, jecit, inquam, ad cor Christi, dum dixit: *Memento mei, Domine, dum veneris in Regnum tuum;* et oh quam jaculum hoc non rediit retrorsum!

3. Micas temporis et minuta, quæ inter fi-

nem et initium diversarum occupationum, atque in ipsis occupationibus identidem intercurrunt, non sinere frustra abire, sed in iis memoriam præsentis Dei non per aliquas imaginationes, caput fatigantes et lædentes, sed per actus fidei, spei, amoris, aliarumque virtutum ad Deum directos, occupare, adhibito circa hoc etiam examine particulari.

Hæc si ex parte tua adhibueris, Religiose, docebit te Unctio Spiritus Sancti modos alios habendi semper in memoria præsentem Deum, qui tibi in omni actione ita inhærebit, sicut febricitanti, in omni quod agit, inhæret calor ejus febrilis.

DIEI OCTAVÆ

MEDITATIO II.

DE AMORE PRETIOSISSIMÆ DEI PARENTIS

Quantum nos affici erga Matrem Dei et nostram, Virginem beatissimam, velit S. P. N., patet ex tot colloquiis, quæ in Exercitiis suis præscribit, et dirigere ad eam jubet.

Oratio præparatoria consueta.

Præludium I. Constitue te coram pretiosissima Dei Matre, totam Societatem nostram sub pallio suo continente, ut ostensum venerabili Patri Guttierez.

Præludium II. Pete a Christo Domino gratiam affectus teneri, intensi et æterni, erga Matrem ejus.

Punctum I. Audi dicentem Deum, *Isaiæ* 61.: *Attendite ad Abraham patrem vestrum, et ad Saram, quæ peperit vos.* Hoc audiens, considera, sicut Christus est Pater et auctor Societatis nostræ, nomine ejus insignitæ, ita fortunatiorem Saram (quæ *Dominam odoris* significat) B. Virginem esse Matrem Societatis:

ad ejus imaginem in monte Serrato S. Ignatius in alium prorsus virum mutatus est; in æde ejusdem Virginis, quæ mons Martyrum dicitur, die Assumptionis ejus primi decem Patres vota sua primo nuncuparent; in ejusdem sacello templi S. Pauli publicam fecerunt Professionem; primum Romæ templum Societati cessit S. Mariæ de Strada; illa S. Ignatio constitutiones scribenti apparere solita fuit; illa eumdem in Exercitiis spiritualibus instruxit; illa domum suam Lauretanam, olim Nazarethanam, a nostris inhabitari fecit. Si igitur es Filius Societatis, totis medullis cordium Mariæ afficiaris, cultumque et amorem ejus in omnium, præsertim puerorum, rudium, pœnitentium et discipulorum tuorum cordibus propagare studeas.

II. Audi Deum dicentem, *Eccl.* 25.: *Memento Matris tuæ; in medio enim magnatorum consistis.* Et considera, non aliam esse Matrem, quæ te Societati genuit, nisi B. Virginem: quamvis enim te visibiliter non monuerit, ut ingredereris Societatem, prout monuit aliquos; per illius tamen misericordiam stetit, ut te sibi in Socium adlegeret Dominus Jesus: revoca in memoriam, quomodo tibi adhuc in pueritia affectum ad illam injecerit Deus; quantusquantus coram Deo es, totus Mariæ es. hæc mater pulchræ dilectionis, et timoris, et agnitionis, et sanctæ spei, non permisit te il

laqueari dilectionibus vanitatum, atque ad timorem, agnitionem et spem æternorum perduxit. Jam vide, quam gratus esse debeas primariæ huic, post Deum et Christum, Benefactrici tuæ, quantum affici illi debeas: coordina quotidianas erga ipsam devotiones, et propone.

III. Audi B. Virginem dicentem tibi, quod olim dixit P. Joanni Nunnio, adhuc sæculari: *Visne servire Filio meo usque ad defatigationem?* Et considera inprimis, hanc esse præcipuam in Societate Jesu devotionem ad B. Virginem, nullis parcere laboribus, in scholis, in cathedris, confessionalibus, circa ægrotos, incarceratos, rudes erudiendos, etc., omniaque hæc exacte peragere, et per manus B. Virginis Deo offerre; numquam ad otium et quietem adspirare; indulgentias, singularitates, et conniventias nullas velle, et tandem præ laboribus mori. Deinde responde B. Virgini, et dic:

In Colloquio: Et quidni, pretiosissima Dei mei Mater! velim usque ad defatigationem servire Filio tuo, qui pro me fatigatus est, sudavit, sanguinem fudit, et tandem in lecto crucis quievit; quidni velim et tibi usque ad defatigationem deservire? ubi æquius et fortunatius impendam, expendamque et prodigam vires meas, quam in obsequio vestri. Nolo me superari ab aulicis, qui in obsequiis dominorum suorum fatigantur et moriuntur etc.

In fine, Pater et Ave.

HORA CONSIDERATIONIS

TEMPORE POMERIDIANO DIEI OCTAVÆ

De servitio Dei sine intuitu ullius mercedis, et de desiderio videndi Deum.

1. Postquam Christus Dominus retulit de quodam homine divite, annosque plurimos ad comedendum, bibendum et epulandum sibi pollicente, cui Deus dixit : *Stulte, hac nocte animam tuam repetent a te, et hæc, quæ parasti, cujus erunt?* ita conclusit historiam : *Sic est qui sibi thesaurizat, et non est in Deum dives.* Quærunt hic Sacræ Scripturæ interpretes, quid sit thesaurizare sibi, nec esse divitem in Deum ? S. Augustinus, de tempore, *serm.* 44., quem refert Cornel. a Lapide in hunc locum, dicit : *Eum esse divitem in Deum, qui est plenus charitate, seu qui ex charitate sola servit Deo, non intuitu ullius mercedis, etiam cœlestis, thesaurorumque Regni Dei.*

2. Sic erga Deum dives fuit magnus divinorum æstimator, Job, dum protestatus est : *Etiamsi occiderit me, in ipso sperabo;* veluti diceret : non propter vitam, ullumve bonum meum spero in Deum, illique servio, sed propter illum solum.

3. Tales erga se divitias placere sibi ostendit Deus, dum in quodam raptu S. Magdalenæ de Pazis exhibuit S. Joannem Evangelistam, seque in anima ejus singulariter oblectantem, eo quod anima illa omnia operata sit ex solo Dei amore, et ex eodem animas ad suum Creatorem duxerit, ut refert P. Tausch de Matre dolorosa, *lib. 2. cap. 12.*

4. De ipsa vero hac S. Magdalena scribitur in vita ejus, eam dicere solitam: *Si crederem, me uno solo verbo prolato ob alium finem, quam ob amorem Dei, posse evadere Seraphinum, numquam illud proferrem.*

5. Jam de S. P. N. Ignatio in hac materia quid dicendum? Audiamus illum in Exercitiis suis ita loquentem: *Suscipe, Domine, universam meam libertatem, etc.; amorem tui solum cum gratia tua mihi dones, et dives sum satis, nec aliud quidquam ultra posco.* Et in Summario vult a suis omnibus semper id spectari, ut *serviant et placeant divinæ Bonitati, propter illam ipsam potius, quam ob timorem pœnarum, vel spem præmiorum.*

6. Executus est eximie regulam hanc optimus Frater Joannes de Soto, vestiarius e nostra Societate, qui gravi et mortifero, quem prædixerat, morbo decumbens, jam morti proximus, acum poposcit, quam in parietis rimam inseruerat: qui præsentes aderant, delirare illum opinabantur; sed ille, non deliro, inquit, sed

amore Dei dari mihi velim quod peto; acceptam itaque acum sumit, et ait: *Hæc mihi acus cœli clavis erit; hac paradisi portas reserabo; cumque hac mori cupio, et Christum invisere Redemptorem meum; nihil enim hac acu paravi nisi solius amore Dei; neque filum eadem traject unquam, nisi ut illi placerem, nec aliter, quam si ipsum Christum vestire debuissem.*

7. Assuesce igitur, Religiose, imitari hos, et ita per omnes actiones tuas servire Deo, ut non spectes mercedem ullam, sed solum amorem Dei. Addo tamen, etiam spe præmii cœlestis et metu gehennæ, seu propter Deum glorificatorem et vindicem æternum aliquid operari, esse actum virtutis theologicæ Spei, cujus objectum prosecutionis est gloria æterna; objectum autem fugæ est pœna æterna.

8. Quod attinet ad desiderium videndi Deum, de hoc breviter quædam adnoto. Inprimis, signum esse non postremum reprobationis, numquam desiderare videre Deum in cœlo: in tales enim cadit illud de reprobis dictum *Psal.* 105.: *Pro nihilo habuerunt terram desiderabilem.* Et certe quis viator non appetit terminum suum? quis exul non desiderat patriam suam? nisi eo ipso desierit esse patriota. 2. Desideria rerum terrenarum extingui per desiderium videndi Deum, magis quam per appetitum calidorum destruitur appetitus frigido-

rum. 3. Neminem posse esse verum Religiosum, qui non aliquando saltem toto corde efficaciter appetit cœlestia, seu videre Deum; quia cum Religiosus debeat esse et contemptor rerum terrenarum, et desertor, si effectu adhæret illis, non censetur verus Religiosus: hoc ipso autem censetur adhærere rebus terrenis, si numquam appetit cœlestia; numquam enim cor nostrum est sine adhærentia ad aliquid. 4. Servum Dei eo esse viciniorem cœlo, quo ardentius et vehementius appetit cœlestia, seu videre Deum, quia in fine motus est velocior. Sic anhelabat Moyses, *Exod.* 33.: *Ostende mihi faciem tuam! ostende mihi gloriam tuam!* sic David, *Psal.* 41.: *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum!* sic S. Paulus cupiens dissolvi, *ad Phil.* 2.: sic S. Pater noster: *Oh quam sordet mihi terra, dum cœlum aspicio!* 5. Defectum desiderii videndi SS. Trinitatem, obstaculo nonnullis fuisse post mortem, ne statim admitterentur ad visionem Dei: comprobat id P. Nierembergius ex historia Collegii Complut., *lib* 2. *doctr.* 13. *cap.* 78., relatione quadam de P. Joanne Fernandio, qui Romæ Theologiam docens, dum materiam de SS. Trinitate traderet, exarsit ejus videndæ desiderio, raptusque in spiritu, post multa sibi admodum gravia vidit in horto quodam peramœno animam quamdam pellucide et radianter vestitam, a qua didicit, quod esset

anima unius Fratris nostri, qui in Societate septennio vixit, et propter defectum desiderii videndi SS. Trinitatem, ejusdem *desiderii purgatorium* in eo loco pateretur.

DIEI OCTAVÆ

MEDITATIO III.

CONCLUDENS EXERCITIA SPIRITUALIA

Directorium nostrum in Exercitia S. P. N. præscribit quædam commendanda iis, qui Exercitia peregerunt, et ab iisdem cordi sollicite imprimenda, ad quæ deserviet hæc Meditatio.

Oratio præparatoria consueta.

Præludium I. Statue te in præsentia Dei te intime penetrantis et pervidentis.

Præludium II. Pete a Deo gratiam, per quam tibi Exercitia spiritualia, quæ fecisti, cedant in salutem æternam.

Punctum I. Audi dicentem Deum per S. Paulum, *ad Rom.* 2.: *Inexcusabilis es, o homo.* Et considera, nullam te coram Deo post

hæc Exercitia excusationem habiturum, si vitam tuam juxta rationes æternas, juxta conscientiam, vota et regulas Religionis non direxeris. Non poteris dicere; ignoravi, lumen Dei non habui. Non poteris dicere; non potui, gratiam Dei excitantem auxiliantemque non habui; solum hoc debebis fateri, nolui. Vide ergo, ne sis similis illis ethnicis sapientibus, qui cum cognovissent Deum, non sicut Deum glorificaverunt, sed evanuerunt in cogitationibus suis. Cognovisti, quid exigat a te Deus, quid Religio, quid tu ipse: vide, ne evanescas; alias nullam excusationem in die judicii habebis. Propone igitur, omnia quæ didicisti, et in quibus convictum te sensisti, observare deinceps.

II. Audi Christum Dominum dicentem, *Luc.* 12.: *Servus, qui cognovit voluntatem Domini sui, etc., et non fecerit, vapulabit multis.* Hoc audiens considera, longe majorem pœnam seu damnationem tuam fore, si post hæc Exercitia malus, in servitio Dei negligens, tepidus, et plebejus, ac vix plebejus Dei servus fueris, quam si numquam ea fecisses; quia quo majora alicui Deus concedit beneficia, eo magis illi displicet quod ab illo contra se committitur: cum ergo tantum tibi Deus per hæc Exercitia præstiterit beneficium, væ tibi, si ad pristinas tuas redieris consuetudines! horrendum est illud magni cujusdam viri dictum:

Quem Exercitia S. Ignatii non corrigunt, illum nec ipse corriget infernus. Scias, inter signa reprobationis hoc esse, si ad tantum lumen Dei, velut noctua cæcutias, actum de te est, si non duxeris religiosius vitam, et ne actum sit, vide, quomodo deinceps in omnibus te gerere debeas: renova igitur proposita tua, et in praxin deducere stude.

III. Audi Angelum jurantem per viventem in sæcula sæculorum: *Quia tempus non erit amplius*, *Apocalyp.* 10. Et considera, quod hæc Exercitia spiritualia forte sint ultimum medium, quo ad te excitandum, et ad se alliciendum usus est Deus. Mirabilis est Deus in consiliis suis, quod te adhuc toleraverit, et occasionem tantam ad bonum largitus sit. Agnosce bonitatem Domini Dei tui, sincere te amantis, et vide, ne dicatur tibi: *Curavimus Babylonem, et non est sanata; derelinquamus eam.* Venient tibi in mentem in morte Exercitia hæc; stabunt singulæ meditationes ante oculos, et loquentur tibi; an non potuisti? quis te impedivit? Cognosces, sed sero, amissum bonum, et tota non recuperandum æternitate. Ne ergo ita eveniat, propone firmissime quæ in Exercitiis proposuisti, et statim executioni mandare stude.

Colloquium. Et quid jam tandem, o bonitas Dei mei, mecum ages? fecisti mihi ultra spem et exspectationem meam! detrudendus

jam eram ad infernum, et ecce, me misericordissime erexisti, illustrasti, tempus concessisti! O fons misericordiarum! quomodo non serviam tibi? Si est aliqua venula in corpore meo, quæ abhinc non serviet tibi, erue eam. Facesse ergo præterita vita! jam me Dominus Jesus in novitate vitæ vult ambulare. Domine, qui dedisti velle, da et perficere! Tibi sit honor et gloria in perpetuas æternitates, ex me, et ex omni creatura! Amen. Amen. Amen.

In fine, Pater et Ave, Anima Christi, et Te Deum laudamus.

ADJUMENTA EXERCITIORUM

seu

QUID QUOVIS DIE LEGENDUM

DIE PRIMA

Manc. Ex Venerab. Thom. de Kemp. lib. 1. c. 20.
Ex S. Patris Exercitiis *annotationes.*
A meridie. Ex Thom. Kemp. l. 3. c. 9. et 10.
Ex libello Exercit. S. Ign. *Modus eligendi posterior.*

DIE SECUNDA

Manc. Ex Th. Kemp. lib. 1. c. 22. num. 5. 6.
Ex lib. Exercit. *Examen generale et regulæ ad motus animæ discernendos.*
A meridie. Thom. Kemp. lib. 1. cap. 15.
Ex Exercitiis. *Primus modus orandi*, et *notanda pro 2. Hebdomáda.*

DIE TERTIA

Manc. Ex Thoma Kemp. lib. 3. cap. 10.
Ex Exercit. 2. et 3. *Modus orandi.*

A meridie. Th. Kemp. lib. 1. c. 25.

Ex Exercit. *Regulæ utiles ad pleniorem spirituum discretionem*

DIE QUARTA

Manc. Ex Th. Kemp. lib. 1. cap. 23.

Ex Exercit. *Præludium ad electionem fac.*

A meridie. Thom. Kemp. lib. 1. cap. 24.

Ex Exercit. *De tribus hominum classibus.*

DIE QUINTA

Mane. Ex Thom. Kemp. lib. 3. cap. 14. vel 58.

Exercit. *Regulæ pro eleemosynis.*

A Meridie. Ex Th. Kemp. lib. 3. cap. 22.

Exercit. *Tres modi humilitatis.*

DIE SEXTA

Mane. Ex Th. Kemp. l. 2. c. 1. usque ad num. 4.

Exercit. *Ex addition. de usu pœnitent.*

A meridie. Ex Th. Kemp. lib. 2. c. 8.

Exercit. *Notanda pro 3. Hebd.*

DIE SEPTIMA

Mane. Ex Th. Kemp. lib. 2. cap. 1. n. 4. et 5. et cap. 11.

Exercit. *Quædam de scrupulis.*

A meridie. Th. Kemp. lib. 2. c. 12.

Exercit. *Regulæ ad victum temperand.*

DIE OCTAVA

Mane. Ex Th. Kemp. lib. 3. cap. 59.

Exercit. *Regulæ, ut cum Ecclesia orthodoxa recte sentiamus.*

A meridie. Ex Th. Kemp. lib. 3. cap. 49.

Poterunt præterea et alia legi, secundum directionem Patris spiritualis, Exercitia tradentis.

Atque hæc

O. A. M. D. G.

et pro obtinenda

GRATIA FINALI

INDEX

MEDITATIONUM ET CONSIDERATIONUM

Hoc opusculo contentarum.

PRIMO DIE EXERCITIORUM

QUINTO DIE

Mane. Doctrina practica.

A meridie. Hora considerationis.

SEXTO DIE

Mane. Doctrina practica.

A meridie. Hora considerationis.

SEPTIMO DIE

V. Tosi Rev. Arch.

V. Imprimatur

Bessone pro M. Canc.

Aleph 1841193 03-25407

